ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

БРОЈ 1375

5.5.1978. ● ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ ● ГОДИНА XXXIX

КОМПЛЕТАН СТРИП
КУРИР НЕБОЈША

ДВЕ ВЕЛИКЕ ПРЕДАЈЕ

СТР. 4–5

Ripley **Веровали или не!**

Када су

ЕНТОНИЈУ БЕРЏИСУ

аутору „Паклене поморанџе" лекари казали да има тумор на мозгу и да ће умрети најкасније за годину дана, он је за 12 месеци написао 5 романа — а тумор је ишчезао сам од себе.

ПИТАЊЕ: можете ли доказати да половина од 12 износи 7?

ОДГОВОР: преполовите цртом римску бројку XII и добићете VII

2 ЕНГЛЕСКА БАЛОНИСТА

метеоролог Џемс Глејшер и зубар Хенри Коксвел, испели су се балоном на висину од 11,5 километара и живи се спустили на земљу мада су обојица на висини од 8,8 километара изгубили свест.

(5. IX. 1862)

ЏОН БЕРНС

из Гетисбурга (САД), ветеран из рата 1812. године, борио се као добровољац у бици код Гетисбурга 1813. у својој седамдесетој години.

Прве глобусе у Америци израдио је 1800. године Џемс Вилсон, фармер и бакрорезац из Вермонта.

На **ДРУМСКОЈ ПАРНОЈ ЛОКОМОТИВИ** каква се 1810. могла видети у Енглеској, обавезно је седео човек који је дувањем у рог опомињао пешаке да се чувају и склањају с пута.

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА...

● потпуно очуван лист палме у облику лепезе пронађен је у једном руднику у Швајцарској. Научници су утврдили да је стар тридесет пет милиона година.

● једном коњу, чији је власник извесни Норман Вотсон из Онтарија, израстао је зуб у уху.

● чувени писац Џек Лондон често је у младости путовао као „слепи путник". Тако је једном превалио 1600 км скривен у вагону који је превозио угаљ.

● када су 1503. године откривена Бермудска острва, на њима уопште није било животиња. Тек су их колонизатори пренели насељавајући острва.

● необична зима задесила је Европу 1289. године — снег није падао и почело је да избија младо лишће. У фебруару је сазрело воће, а онда је изненада, у мају, дошла зима. Опало је лишће и почео је да пада снег.

● велики амерички државник и научник Бенџамин Франклин, рођен 17. јануара 1709. године, започео је своју каријеру у Филаделфији кад му је било 17 година и умро је 17. априла 1790.

● чим једна „златна пчелица" (врста птице) слети на грану, примећено је да одмах долети друга и стане јој на леђа. На њу слети трећа, па се често може видети и четири и пет ових птица како се одмарају једна другој на леђима.

● према календару старих Маја, који се управљао према звездама, година је била подељена на осамнаест месеци са по двадесет дана. Како је, да би година била пуна, недостајало још пет дана, Маје су свом календару придодавали још пет „несрећних дана".

● недавно је у зоолошком врту у Франкфурту по наређењу директора постављено огледало а испод њега потпис „Видите пред собом најсавршеније биће. И само оно на целом свету стално истребљује животиње и биљке."

Walt Disney

ПАЈА ПАТАК

1. МАЈ — У ТЕТОВУ ПРЕ ПОЛА ВЕКА

ВЕСЕЛИНОВ ОПАСНИ ГОВОР

— УПАМТИЋЕШ ТИ КАД СИ ДРЖАО ГОВОРЕ, ПСЕТО ЈЕДНО! — УРЛАО ЈЕ КОЊИЧКИ ЖАНДАР ГАЈО ДОК ЈЕ ШИПКОМ ЗА ЧИШЋЕЊЕ ПУШКЕ УДАРАО ПЉОШТИМИЦЕ ПО МЕНИ.

Већ у рано јутро 1. маја 1924. године, на улицама Тетова искупило се мноштво људи које се у мањим и већим групама упутило ка оближњем селу Пороj. Ту је, наиме, требало да се сви окупимо. Свако је у завежљају носио понешто хране или по лић ракије и вина. Било је ту и печених кокошака, па богме и по које прасе.

Негде око подне, пре него што смо сви поседали на траву и разастрли чаршаве, неко ме упита:

— Па добро, Веселине, лепо је што смо се данас сви овде искупили, али реци ти нама зашто је синдикат одлучно да баш данас пођемо на излет?

Кад сам већ овако био „прозван“, устао сам и почео да говорим о 1. мају, радништву, слободи, неравноправности класа. Људи су ме пажљиво слушали — некима је то што сам говорио било блиско, некима није, па ипак, нико ме није прекинуо.

Мој говор није био дуг. Свако ко је имао неки инструмент понео га је собом у Пороj и сада су се ливадом разлегали песма и свирка.

У ИЛЕГАЛИ

Годину дана после завршетка првог светског рата формирали смо у Тетову огранак социјалдемократске партије (у то време социјалисти и комунисти још су били заједно). У почетку било нас је свега десетак, па ипак трудили смо се да што активније радимо. Састанке смо редовно одржавали а, повремено, њима су присуствовали и другови из Скопља који су нас уводили у идеологију комунизма.

Колико смо били активни показује и то што смо 1920. године, кад су расписани избори, успели да издејствујемо преко суда дозволу да и ми истакнемо кандидациону листу. И, неочекивано и за нас саме, на изборима је „прошао“ и један наш кандидат, београдски правник Драгутин Тасић. То нас је охрабрило, јер, сада смо имали свог човека у посланичким клупама!

Тако смо дочекали 1921. годину и Закон о заштити јавне безбедности и поретка у држави који је изгласала Скупштина, а који је био уперен против свих револуционарних и напредних снага у земљи.

На једном од првих следећих састанака, одржаваних сада у потпуној илегалности, одлучили смо да пронађемо неки други вид рада који ће нам омогућити активно деловање. Најприхватљивији предлог је да то буду раднички синдикати.

Добро се сећам — наставио је своју причу пензионер Веселин Пандиловски — да нам је један од најважнијих задатака био и организација прославе 1. маја, међународног празника рада.

ИЗВЕШТАЈ ЖБИРА

Вече је већ почело да се спушта кад смо са првомајске прославе кренули назад, у град. Тек што смо стигли до првих кућа, осетио сам како ми се на раме спустила нека тешка рука.

— Полази за мном! — зачух познат глас и окренух се. Иза мене је стајао коњички жандар Гајо, заклети непријатељ свега што му је чак и издалека „мирисало“ на комунизам.

Нисам имао куд, пошао сам за њим у полицију. Зашто ме хапсе, било ми је јасно: међу 300 људи који су се нашли у Пороју сигурно је било и полицијских плаћеника који су пожурили да власти обавесте о свему што се тамо дешавало, па и мом говору.

Тек што ме је извукао из гомиле, Гајо је почео да ме туче. Ударци су пљуштали, тако да нисам ни знао с које стране треба да се браним. Тек у полицији, Гајо као да је посустао. Гурнувши ме пред шефа полиције, наредио ми је да испричам како сам држао говор и да поновим све оно што сам рекао. Да би све било што уверљивије, морао сам и на сто да се попнем. Да се правдам, није ми вредело: батине су ми следиле и овако и онако, а можда чак и тамница. Зато сам одлучио да ћутим. Гају је то још више разбеснело.

— Показаћу ја теби, псето једно! — урлао је и однекуд извукао шипку за чишћење пушке. Затим ми је наредио да сиђем са стола и почео пљоштимице да ме удара по врату и ушима. У почетку сам једва суздржавао јауке, а онда сам од силних удараца потпуно отупео. Једино чега сам био свестан било је нешто налик на ватру што ми је палило врат и уши.

Ту и тамо, док се Гајо одмарао, покушавао сам да објасним да ја нисам држао никакв говор, већ да сам само причао о значају 1. маја. То је још више подстицало бес коњичког жандара: витлао је шипком око мене и по мени, псовао, претио да ће ме убити.

Целу ту ноћ провео сам у полицији. Ујутру, пустили су ме да идем кући.

Претучен, лица помодрелог и натеченог, косе слепљене од крви, поцепаног одела, једва сам се довукао до капије. Даље нисам могао. Ту су ме и нашли.

— Ето ти твоје партије, синко! — прекорео ме је отац вукући ме у кућу. — **Знао сам ја да ће ти она доћи главе. Боље је да се оканеш тога док још има времена.**

— Ништа то није, оче. Могло је бити и горе... — одговорио сам одлучивши чврсто да ме ове батине не поколебају.

О. Вукадиновић

... „Данас, 9. маја, тачно 49 мјесеци и три дана од фашистичког напада на Југославију, највећа агресивна сила у Европи, Њемачка, капитулирала је... Дошао је празник и на наше улице... Девети мај 1945. године јесте дан заједничке побједе, јесте заједнички празник свих уједињених народа“ ... — рекао је друг Тито тога дана у говору на београдском радију.

Мада је пре пролећа 1945. било очигледно да је Немачка изгубила рат, Хитлер је био решен да је брани до последњег човека. Његове трупе су већ до 5. маја капитулирале у Италији, северној Немачкој, Холандији, Данској, западној Аустрији и јужној Баварској. У Југославији су продужиле да се боре још десет дана, иако више нигде није било рата, осим на Далеком истоку с Јапаном.

Прва бела застава

Прва већа немачка јединица која је подигла белу заставу на нашој територији био је Киблеров 97. армијски корпус (око 20.000 војника). Ове снаге, као „Ријечка групација“, браниле су линију „Ингрид“ с циљем да зауставе нашу 4. армију пред Ријеком.

Наше дивизије су заобишле ту линију, пре савезника ушле у Трст и стегле у обруч „Ријечку групацију“. Схвативши да није успео, Киблер покушава, уводећи своје последње резерве, да се у току наредна три дана пробије у Аустрију. Међутим, стиже само до Илирске Бистрице. Тамо се, притиснут са свих страна, нашао збијен на површини од само четири квадратна километра. У тим борбама и генерала Киблера је парче гранате ранило у главу.

Нашавши се у безизлазној ситуацији, Немци траже преговоре. Њихови парламентарци увече 6. маја долазе да траже „слободан пролаз“, али постављају и услове. Одговорено им је да се преговори могу водити само о једноме — о безусловној капитулацији.

Борба се продужила читаву ноћ. Пред зору, опет су дошли Киблерови емисари и замолили да представници „више“ партизанске команде дођу у њихов штаб у Илирску Бистрицу.

Сутрадан, 7. маја, нешто пре поднева, представници 4. армије потпуковници Станко Бјелајац и Шукрија Биједић уведени су у Киблерову канцеларију. Сачекао их је сићушан генерал са свежим завојем око главе. Гледао их

9. МАЈ

ДАН ПОБЕДЕ

ДВЕ ВЕЛИКЕ ПРЕДАЈЕ

НАДМЕНОСТ ГЕНЕРАЛА ЛЕРА — КОЈИ ЈЕ У ПРВОМ СВЕТСКОМ РАТУ БИО ОФИЦИР У ОКУПИРАНОМ ВИШЕГРАДУ, А У ДРУГОМ КОМАНДАНТ ВАЗДУШНОГ НАПАДА НА БЕОГРАД И КОМАНДАНТ ЈУГОИСТОКА — НАГЛО ЈЕ СПЛАСНУЛА НА РЕЧИ: »ВИ СТЕ ЗАРОБЉЕНИЦИ ЈУГОСЛОВЕНСКЕ АРМИЈЕ!«

ЗАВРШНЕ ОПЕРАЦИЈЕ

Од Драве, па преко Срема и северозападне Босне, до Карлобага на Јадрану, протезао се у то време немачки „југоисточни бедем". Наша Армија, као веома важна карика у оквиру општег савезничког плана за коначни јуриш на фашистичку Немачку, предузела је на свом самосталном ратишту офанзиву познату под називом — Завршне операције. Главним ударом на правцу Београд—Загреб—Љубљана—Бељак, маневром 4. армије дуж јадранске обале и долином Соче, наступањем 3. и 1. армије између Драве и Саве према Корушкој и притиском 2. армије правцем Добој—Бања Лука—Сисак—Карловац—Ново Место, она је немачку војску на Балкану и квислиншке снаге довела у безизлазну ситуацију.

Последњим општим јуришем у периоду од 20. марта до 15. маја 1945. наша армија сопственим снагама ослобађа своју земљу и оне хрватске и словеначке крајеве који су после првог светског рата остали под Италијом.

је очима у којима се запажала изгубљеност. Тражио је дозволу да са трупама пређе у Аустрију и да понесу „само" лично наоружање. Такав предлог је одлучно одбијен.

Бунио се и даље покушавао да се цењка. Када му је последњи пут саопштено да ће се наставити са уништавањем његових опкољених јединица, пристао је на капитулацију.

Око два часа по подне сачињен је уговор о предаји. У име Југословенске армије уговор је потписао Станко Бјелајац, а генерал Киблер у име 97. корпуса.

У 5 часова по подне, на пространој чистини код Илирске Бистрице, постројено је око 16.000 немачких војника. Њихово оружје било је уредно сложено у купе.

»Двоструки окупатор« тражи преговоре

Ноћу 8. маја друга два немачка корпуса (21. и 91), са главнокомандујућим Југоистока, генералом Лером на челу, журили су од Шоштања ка Дравограду и даље према Аустрији. Пут су им препречили словеначки партизани. Позвани су да положе оружје. Ако не, биће „нападнути са земље и из ваздуха". Забринути прет њама, пристали су на преговоре.

У малој гостионици поред моста у словеначком селу Летушу, ујутро 9. маја, за преговарачким столом нашли су се потпуковник Иван Долничар и његова два пратиоца и генерал Лер са официрима свог штаба. Разговори су завршени брзо, без резултата. Лер је тражио контакте са вишом командом. То му је омогућено.

Истог дана по подне у селу Тополшици код Шоштања преговори су настављени. Нашој делегацији прикључио се потпуковник Матевж Хасе, политички комесар 4. оперативне зоне Словеније. Лер опет није био задовољан. Сада је захтевао да буде присутан неки наш генерал, пошто, наводно, „војна правила" то предвиђају. Очито је желео да добије у времену. Изгубивши стрпљење, Хаце му је оштро одговорио да су они, као виши официри, овлашћени да воде преговоре и изненада му поставио питање:

— Ви сте онај који је предводио немачке авионе 6. априла на Београд?

Генералу, „двоструком окупатору" — јер је као аустријски официр у првом светском рату за време окупације Босне и Херцеговине служио у Вишеграду, а 1941. својом авијацијом кренуо на Југославију — задрхташе усне. Немо је оборио поглед.

— Извините, господине потпуковниче, ја сам као војник само извршавао наређење — промрсио је као одговор.

— Колико још имате војника под вашом командом? — било је следеће питање.

— Само још 300.000 од којих 200.000 у Штајерској.

— Добро, онда напишите наредбу свим јединицама да положе оружје и предају сву технику!

Предлог да своје трупе преда у Целовцу, јер је рачунао да су тамо већ стигли Енглези, био је још један Леров покушај да се извуче.

— Напред нећете ни корака. Разоружање се има извршити овде. Ви сте заробљеници Југословенске армије!

Настао је подужи тајац. Лерова надменост је одједном нестала. Сломљен, спустио се на столицу. То је био крај преговора.

Нешто касније приступио је столу на којем га је чекао припремљен текст о предаји.

У име победника акт о безусловној капитулацији потписали су потпуковник Хаце и мајор Брајевић, а у име побеђених Лер.

Деветог маја у 8 часова увече 21. немачки корпус је положио оружје на линији Кршко — Рогашка Слатина, а 91. корпус у рејону Брежице — Кршко.

Немачка балканска групација, Лер, његови официри и војници, као и остаци квислиншких војски — у свему око 300.000 војника и официра постали су ратни заробљеници. Под белим заставама кренули су ка заробљеничким логорима.

А. Роси

КАПИТУЛАЦИЈА

Последњи ратни билтен Генералштаба Југословенске армије објављен 16. маја 1945. године гласио је:

... „Престао је организовани отпор непријатеља пред нашим трупама. Завршава се разоружање и уништење мањих, раштрканих непријатељских снага" ...

Неколико дана пре, тачно 9. маја, у Берлину је потписан акт о безусловној, коначној и потпуној капитулацији најјаче и најагресивније фашистичке силе у свету. Капитулирала је армија професионалних разбојника и злочинаца, заснована на насиљу, освајању туђих земаља, нељудским методама, расистичкој опсесији, тешким и масовним злочинима.

Тако је и завршена четворогодишња борба наших народа, у којој је Југославија изгубила 1.706.000 људи. Само наша армија имала је око 305.000 погинулих и 425.000 рањених бораца. Око 3,500.000 Југословена било је одведено у заробљеништво, концентрационе логоре, на принудни рад.

ЦРВЕНИ КРСТ

ПРИЧА О ЉУДСКОЈ СОЛИДАРНОСТИ

Идеја о оснивању Црвеног крста рођена је 1859. године на једном бојишту северне Италије. Четрдесет хиљада италијанских, француских и аустријских војника убијено је или рањено у бици код Солферина, крвавом попришту битке италијанско-аустријског рата. Ужаснут сликама њиховог страдања, млади Швајцарац Анри Динан започео је акцију за стварање једне међународне организације која би се бринула за рањене и болесне војнике.

Његово дело „Сећање са Солферина", које је 1862. године изашло у Женеви, својим описима ратних ужаса у којима је највећа жртва увек човек — скренуло је пажњу читавог света на овај проблем.

Четири године после битке код Солферина Динанов сан почео је да се остварује. Те, 1863, године формиран је у Женеви Одбор петорице, језгро касније организације Црвеног крста. На позив овог Одбора састали су се те исте године у Женеви представници 16 држава и усвојили начело о оснивању добровољних организација Црвеног крста широм света.

Године 1864. донесена је чувена Женевска конвенција, један од најхуманијих закона које је човечанство икада прихватило. Потписници ове конвенције обавезују се да ће поштовати право рањеника, лекарског особља и санитетских установа — да у рату уживају неутралност. Она је касније допуњена новим одредбама које су право заштите прошириле и на жртве рата на мору (1907), ратне заробљенике (1929) и цивилно становништво у рату (1949).

Године 1919. основана је у Паризу Лига друштва Црвеног крста чије се седиште од 1939. године налази у Женеви. Шездесет и осам држава са свих континената земљине кугле, а међу њима и Југославија, постале су чланице ове организације чије је основно и најважније начело хумано уверење да је људски живот непроцењив.

Динанов сан тако је претворен у стварност.

Међународни дан Црвеног крста је 8. мај.

После битке код Солферина хиљаде рањеника остало је да лежи на попришту страшног окршаја. Неколицина лекара није могла да помогне свима и многи су због недостатка медицинске неге поумирали. Сведок догађаја, млади Швајцарац Анри Динан, није могао да заборави њихов вапај. Оближњи Кастиљоне постао је преко ноћи огромна болница. Екипе које је Динан створио од становника градића добровољно су, дан и ноћ, помагале жртвама.

ЈУГОСЛОВЕНСКИ ЦРВЕНИ КРСТ

За време босанско-херцеговачког устанка 1875. године велики број рањеника и болесника прелазио је у Србију и Црну Гору тражећи санитетску помоћ. Био је то повод за оснивање првих организација Црвеног крста код нас: јануара 1876. године основано је Друштво црногорског Црвеног крста, а месец дана касније и Српско друштво Црвеног крста. Две године касније, 1878, и Хрватска је добила своју организацију — Одбор за помагање рањеника и болесника. У Словенији је прво друштво Црвеног крста основано 1879. године и било је врло активно у току првог светског рата. Јединствена организација Црвеног крста — Друштво Црвеног крста Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца — формирано је одлуком скупштине која је одржана у Крагујевцу 1921. године. Када су фашистичке трупе окупирале Југославију, југословенски Црвени крст престао је са радом. Маја 1944. године, решењем Националног комитета ослобођења Југославије, створена је организација Црвеног крста Нове Југославије.

Пуне четири године Динан се борио за остварење замисли рођене на крвавом бојишту Солферина. Коначно, 1863. године, шеснаест држава усвојило је начело да се по целом свету оснују организације Црвеног крста. Тада је усвојен и амблем организације, црвени крст на белој подлози — заправо нешто измењен швајцарски федерални грб — који се од тада може видети свуда где су људски животи угрожени. Свет се Динану одужио 1901. године када му је доделио део Нобелове награде за мир.

ДИНАНОВ САН

Први пут Црвени крст ступио је у дејство за време француско-пруског рата 1870. године. У оба светска рата добровољци ове организације пружили су помоћ милионима жртава страшних разарања. Али хумана идеја налази своју примену и у данима мира. Националне организације појединих држава брину се тада за општи ниво народне хигијене, помажу жртвама елементарних непогода и социјално угроженим лицима. Али највећа пажња одувек се поклањала онима који су најрањивији — деци.

У фабрике, канцеларије и домове широм света — свуда где је потребна помоћ — стижу људи спремни да је пруже. Омладинске и дечје организације настоје да се и најмлађи чланови друштва укључе у тај корисни рад. Прве омладинске организације Црвеног крста основане су 1917. године у Аустралији и Канади. Од тада све националне организације у свету имају своје секције у којима најмлађи примају основна знања из прве помоћи и спремају се да у случају потребе и сами буду у стању да помогну и себи и другима.

Већ смо се навикли да свуда, било да се ради о земљотресу, поплави или некој другој природној катастрофи, видимо авионе са ознаком Црвеног крста који у те угрожене крајеве доносе храну, лекове и одећу. Неки пут потребни су дани да се допре до угрожених. У Норвешкој тако постоји и планински одред Црвеног крста, врсних скијаша. У Француској је основан један одред жена-падобранаца спремних да се у сваком тренутку спусте у погођене крајеве и да жртвама несреће пруже брзу и стручну помоћ.

Бошко Комненовић

НОЋ СА МЕДВЕДОМ

СИГУРАН ДА ЈЕ ТО КРАЈ, У ОЧАЈНИЧКОМ ТРКУ МИСЛИО ЈЕ НА ПОРОДИЦУ, ДЕЦУ, ЖЕНУ...

У овом делу подножја Карпата живи најопаснији медвед у читавој Румунији. Крволоч нијег нема... — објашњавао је водич групи туриста водећи их кривудавим планинским путељком од Плоештија према Предеалу. Журили су, јер у оближњем мотелу требало је да законаче.

— Ето, прошлога месеца — наставио је водич — ова опасна зверка је напала целу породицу. Њих четворо. А пре две недеље, на пример, тај исти медвед је био врло лукав. И крволочан: сачекао је пролазнике иза жбуна и једноставно, стао испред њих, насред пута. Изгледао је миран. Уместо да брунда, насрне, сагнуо је главу и оборио поглед. И људи, који су се најпре препали, остали су немо га посматрајући. Рачунали су да је неки „домаћи" питоми медвед. Али, преварили су се у процени...

Када су намеравали да пођу, медвед је забрундао. Усправио се и високо подигао предње ноге. Заурлао је и насрнуо на људе. Помажући се спретно огромним предњим шапама и оштрим канџама устремио се на најближу преплашену људску прилику. Преполовио јој је леву руку. Онда је оставио полумртву жртву и прешао на другу. Напао је другог човека, трећег, петог... Када је обогаљио свих шесторо, повукао се у шуму.

ПРИСУТАН И НА ЗАБАВИ

Са овом групом туриста био је и педесет петогодишњи Бошко Комненовић из Београда и неколико његових пријатеља. Све их је подједнако заокупирала страшна прича о крволочном и неукротивом медведу. Чак и у мотел када су стигли, размишљали су о њему.

— Било је око осам сати увече када смо стигли у мотел — објашњава Бошко. — **Најпре смо добили кључеве од соба, а затим сишли на вечеру. У мотелу је било необично живо. Сала за ручавање била је дупке пуна. Из једног мрачног угла допирали су нејасни звуци изворне румунске музике.** После дужег трагања за местом коначно нађосмо „парче" једног стола. Како су сати одмицали и друштво за столом се повећавало. Разговор је бивао све живљи, иако смо се, због галаме, споразумевали више рукама. С времена на време и покоја би се песма са нашег стола стидљиво винула. Међутим, и у тим највеселијим тренуцима, када би неко од пријатеља направио шалу на рачун оне опасне животиње — осећали смо се нелагодно...

ОЧИ У ОЧИ

Поноћ је била давно одмакла. У веселом расположењу Бошко одлучи да изађе на чист ваздух.

Из чисте радозналости кренуо је кривудавим планинским путељком. Била је топла августовска ноћ, пуна месечине и опојног мириса шумског цвећа. Корачао је спокојно, лагано, ногу испред ноге, тихо звиждућући. На мотел готово и да је заборавио, на пут до њега — такође. А онда, када се нашао насред малог пропланка, из мисли га прену једва чујан шум. Подигао је главу и на неколико метара од себе угледао — медведа! Прави правцати медвед, усправљен на задњим шапама и главе окренуте према небу. Чељусти су му биле разјапљене...

Бошко је претрнуо, устукнуо је пред злослутном немани, поклекнуо, затетурао се и готово пао. Покушао је затим да се покрене уназад. Направио је неколико корака. Више пузећи, довукао се некако до најближег дрвета. У глави су му тога часа пролетале слике деце, жене, породице, које никад више неће видети. Гледао је већ своје раскомадано тело у локви крви. Али, за размишљања није имао времена. Када се нашао у сенци, мало се подигао и заждио што је брже могао. Знао је да је непријатељ иза леђа и да му не може умаћи. Ипак, ово је био једини излаз.

— Да ли је медвед сам или у чопору — пролетало ми је тада кроз главу. — **Знао сам само да треба бежати, што брже и што даље. Нисам имао храбрости да се окренем. Још мање сам помишљао да бих у том сулудом бежању могао да набасам на другог медведа. Трчао сам ударао о столетна стабла, упадао у купинаре и бодљикаво шибље, жбуње. Устајао и поново трчао, падао... Био сам изубијан и крвав, поцепане кошуље, подераних ногавица, а кравата ми је личила на свежањ пертли везаних у чвор...**

САМО ЗА СЛИКАЊЕ

После доброг сата избезумљеног трчања и тумарања кроз непроходну шуму, Бошко је као кроз сан чуо своје пријатеље који су га дозивали. Није имао снаге да им се јави, али му је пао камен са срца. Знао је да је у близини мотела. Скљокао се уз прво стабло и остао да лежи неколико минута, не осећајући да му бодље све дубље улазе у месо руку и ногу.

— Остатак пута до мотела превалио сам пузећи. Када су ме пријатељи коначно приметили у жбуњу — одахнули су, али када су ме донели пред мотел и угледали на светлости — згранули су се. Претпоставили су шта се могло догодити, зато ме нису ни запиткивали. Опрали су ме, пресвукли и ставили у кревет. Иако сам био толико уморан да нисам могао руке да покренем, није ми се спавало. Непрестано сам пиљио у плафон и чекао сутрашњи дан да поново одем на онај пропланак, али са пријатељима. Рачунао сам — ако тамо нађем трагове, уверићу се да је оно заиста био медвед.

У том размишљању Бошка је савладао сан. Тек око подне сутрадан другови су га једва пробудили. После ручка упутили су се ка пропланку. Кад тамо — опет медвед! Онај исти, прави правцати. Бошко се укочио, тако рећи пао у несвест...

Пријатељи су му помогли да дође себи и испричали да је то — обичан пуњени медвед. Туристи се испред њега сликају. Бошко је гласно опсовао. Ипак, није могао одбити молбу пријатеља да се са њима слика пред овим медведом — за успомену!

М. Милуновић

DIK BROWNE ХОГАР СТРАШНИ

ДОКТОРЕ, ЗАР АУТО

НЕСРЕЋАН ПОТЕЗ СЛАВНОГ БЕКА И РЕПРЕЗЕНТАТИВЦА БИО ЈЕ КОБАН НА УТАКМИЦИ ПРОТИВ ШВАЈЦАРСКЕ 1933. ГОДИНЕ.

Најстарији је био и најбољи, али на жалост учинио је кобну грешку. Има таквих чудних потеза које фудбалер доцније никако себи не може да објасни. Погреши, а није ни свестан како се то догодило.

Др Милутин Ивковић, славно име у историји југословенског фудбала, умео је да буде строг према другима, али још више према себи. После те утакмице са Швајцарском, одигране 24. септембра 1933. године у Београду, имао је храбрости да изјави:

— Нисмо победили можда и зато што нисмо имали среће. Ипак, ја сам највећи кривац што су Швајцарци успели да изједначе.

Била је то утакмица у квалификацијама за Светско фудбалско првенство. Играло се у Београду на препуном стадиону БСК-а. Седамнаест хиљада посматрача у то време представљало је истински — рекорд.

ПОКЛОН ФИЖЕРИЈУ

Остало је још само четрнаест минута до краја. Југословени су водили са 2:0 и пут до победе изгледао је отворен и сигуран.

Гости су били принуђени да се бране. Њихов голман Сешеј имао је пуне руке посла. Летео је из угла у угао и спасавао оно што се још спасти може. Шутирали су Крагић, Моша Марјановић, Вујадиновић, Тирнанић, Кокотовић. Било је то право бомбардовање швајцарског гола.

Прво полувреме завршило се нерешено — 0:0. Одмах после тога Југословени су заиграли као препорођени. Прво је Крагић погодио циљ и довео Југославију у вођство од 1:0. Одмах затим Моша Марјановић је повисио резултат на 2:0.

Гледалиште је било одушевљено, гости су већ деловали сасвим изгубљено. Чекало се још само да протекну ти последњи минути. И онда...

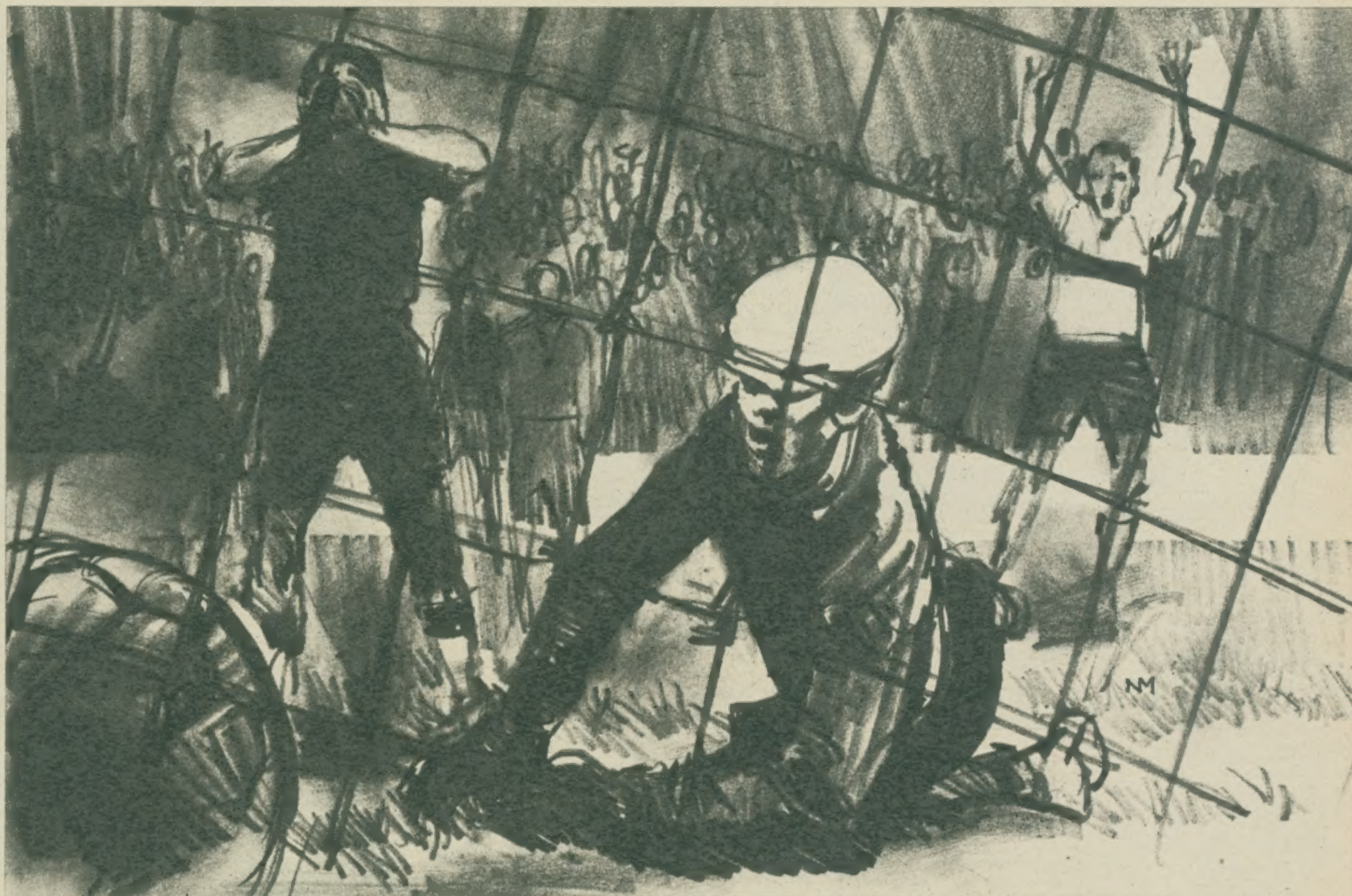
Др Милутин Ивковић је заузимао место десног бека. Ситуација је била сасвим безопасна када је лопта дошла до њега. Он је мирно зауставио и погледао уоколо, као што је то увек чинио. Оценио је да је најбоље да је врати свом голману Спасићу.

За искусног интернационалца, фудбалера који већ пуних дванаест година игра у првом тиму „Југославије", а затим БАСК-а, то

Тиме би се добило у времену, остали играчи би могли да предахну, гости би се свакако — нервирали.

је заиста било најлогичније решење.

Ивковић, међутим, није тачно оценио да је швајцарски вођа навале Фижерио у пуном трку. Долазио му је с леђа. Голман Спасић је то видео, али није довикнуо свом беку да буде опрезан.

Није прошло ни четири минута, а наишла је нова, кобна грешка.

Опет је Ивковић имао лопту у ногама. Према њему је ишао Џеки, лево крило Швајцарске. Није то био фудбалер изузетних способности. У сваком случају био је мање познат него леева полутка Ксам Абеглен или десни бек Минели, који су у то доба улазили у ред истинских европских асова.

АНТИФАШИСТА

Унук славног војводе Радомира Путника и син Јове Ивковића, пуковника, који је одликован са две Карађорђеве звезде с мачевима, др Милутин Ивковић се већ од 1936. године везао за револуционарни покрет. Заједно са атлетичаром Драгошем Стевановићем он је, по задатку СКОЈ-а, организовао прикупљање потписа спортиста у знак протеста против одржавања олимпијаде у нацистичком Берлину. Било је то 1939. године, када СКОЈ нагло јача. У то време др Милутин Ивковић тесно је сарађивао са Вељком Влаховићем, а био је главни и одговорни уредник „Младости", гласила СКОЈ-а. У првој ратној години он је заједно са Бором Ромићем спроводио задатке народноослободилачког покрета. Био је хапшен више пута, а када је 25. маја 1943. године одведен на Бањицу, забележено је да је физички напао команданта овог злогласног логора Вујковића.

Др Ивковић је сасвим хладнокрвно упутио лопту ка свом вратару. И Спасић се нашао између лопте и центарфора Фижерија. Покушао је да је дохвати, али није успео. Лопта се ушетала у небрањену мрежу. Томе је помогао и јак ветар који је дувао тога дана.

Аутогол!

Милутин Ивковић се ухватио за главу, остали наши играчи били су збуњени. Швајцарци су на заиста лак начин дошли до овог поготка.

Резултат је био смањен — на 2:1, али нада да се победи постојала је и даље.

ДРАМА ЗА ДРАМОМ

Као да се нешто невероватно заверило против Ивковића и југословенске репрезентације у овом мечу.

Вероватно је због тога Ивковић још једном био неопрезан. Покушао је да предриблује Џекија и да избаци лопту у поље. Али, саплео се о лопту, Џеки је уграбио, потрчао кракдва и добацио у средину. Десна полутка швајцарске екипе Јеги несметано је убацио лопту у мрежу поред немоћног Спасића.

Сада је то већ — 2:2.

Од победе, коју су Југословени тако рећи имали у рукама, више није остало ни трага. Мучни су били ти последњи минути обележени узалудним напорима и претераном нервозом.

Југословени су пропустили прилику да победе, а кривац је био др Милутин Ивковић, стуб екипе и њен најбољи појединац. Били су то најтежи тренуци у његовој дугој и плодној фудбалској каријери.

Ни следећи корак у Бу-

ГОЛ!

курешту 29. априла 1934. у овим квалификацијама за Светско првенство није био срећнији. Југословенима је био довољан нерешен резултат да оду на завршни део Светског шампионата у Италији, међутим, изгубили су — 1:2. Пет пута су погодили стативу, а само једном противничку мрежу.

ТРАГЕДИЈА ВЕЛИКОГ БЕКА

Др Милутин Ивковић је био једно од највећих имена у предратном југословенском фудбалу. Рођен 1906, он је већ 1922. ушао у први тим београдске Југославије. За седам сезона одиграо је 260 утакмица и то увек као десни бек. После тога прешао је у БАСК, где је играо све до 1942. **Боје југословенске репрезентације бранио је 40 пута. Прославио се на Светском првенству у Монтевидеу 1930. На поменутој утакмици против Швајцарске у Београду поред њега играла су још четворица јунака из Монтевидеа (Арсенијевић, Тирнанић, Марјановић и Вујадиновић).**

Тим Југославије играо је у саставу:

Спасић — др Ивковић, Тошић — инж. Арсенијевић Гајер, Марушић — Тирнанић, Марјановић, Крагић, Вујадиновић, Кокотовић.

Југословени, који су на Првом светском првенству у Уругвају 1930. заузели треће место, нису успели да се пробију кроз квалификације за следећи шампионат. Године 1934. тријумфовала је Италија, која је била и домаћин.

Југословени су пропустили сјајну прилику да савладају Швајцарце, а др Милутин Ивковић остао је неутешан. Ускоро је препустио државни дрес млађима, али је још девет година био активан фудбалер. Учествовао је и на прослави свог клуба БАСК-а 6. маја 1943. Играо је у тиму ветерана и изазвао одушевљење.

Само неколико дана доцније Гестапо га је ухапсио а 27. маја исте године стрељан је у Јајинцима.

Упамтили смо га као великог фудбалера и учитеља многих генерација. Његове „маказице", које је тако спретно изводио у ваз духу и којима је тачно слао лопте тамо куд је желео, као и његови изврсни стартови и још боља игра главом, били су у то доба нека врста фудбалског рецепта.

По узору на др Милутина Ивковића, развијала се и читава плејада одбрамбених играча широм Југославије.

Стојан Протић

Френк Синатра се убраја у певаче са највећим бројем снимљених плоча

Тајна звучних браздица

САМО ДЕСЕТ ГОДИНА ПОШТО ЈЕ ЕДИСОН ПАТЕНТИРАО СВОЈ ЕПОХАЛНИ ПРОНАЛАЗАК, ЕМИЛ БЕРЛИНЕР УСПЕО ЈЕ ДА РЕПРОДУКУЈЕ ЗВУК СА — ПЛОЧЕ!

Деветнаестог фебруара ове године навршило се сто година откако је амерички проналазач Едисон (Томас Алва Едисон, 1844—1931) патентирао фонограф, претечу данашњег грамофона.

Први човек који је, после Едисона, чуо репродукцију људског гласа, претходно снимљеног на фонографу, био је главни уредник тада веома цењеног часописа »Scientific American.« Средином 1877. године, неколико месеци пре патентирања, Едисон је донео свој фонограф у редакцију часописа и објаснио главном уреднику принципе на којима ради.

Апарат се састојао од обртног ваљка обложеног по површини танким парафинским слојем у којем су се назирале бразде. Са сваке стране биле су постављене мембране, а обртање ваљка олакшавала је ручица причвршћена на једном његовом крају. При обртању, метална игла углављена у ручицу фонографа клизила је, треперећи, дуж утиснутих бразда по површини ваљка.

Овако је изгледао први грамофон

Када је главни уредник, по Едисоновом наговору, ручицом покренуо ваљак, до његових ушију допрло је: „Добро јутро!" Биле су то прве речи које је човек успео да сними, да их конзервише, а затим репродукује помоћу механичке направе.

Игла у глави

Убрзо после проналаска фонографа ваљак на њему замењен је плочом. Американац Емил Берлинер конструисао је и 1887. патентирао грамофон! Прве грамофонске плоче биле су од ебонита, али су ускоро почеле да се замењују еластичнијим плочама од лакиране гуме.

За ових сто година, од Едисоновог фонографа до данашњих електронских уређаја за снимање и репродукцију звука, грамофон је одиграо значајну улогу и то не само због тога што је најширим масама приближио многа врхунска остварења светске уметности, већ и зато што је нашао практичну примену у многим делатностима.

Модеран уређај за репродукцију снимљеног на плочи састоји се од електричног механизма за покретање постоља грамофонске плоче, покретне ручице са главом и иглом за репродукцију и, обично, појачала и звучника који могу да буду издвојени из грамофонског апарата. Игла у глави за репродукцију израђује се од челика или кристала и при окретању плоче клизи по њеним звучним браздама. Услед кретања игле по неравнинама бразде долази до механичког треперења, титрања игле. Механичко треперење преноси се у главу за репродукцију где се претвара у електрично — ствара се, у ствари, електрични напон који се помоћу погодног појачала повећава и доводи у звучник. Ту се електрично треперење претвара у звук.

Глава за репродукцију код стереофонских уређаја има двоструку иглу да производи два електрична треперења (настају два различита напона), који се преко одвојених појачала шаљу у звучнике. Тако се постиже врло пластична репродукција.

Модели од воска

При снимању грамофонске плоче одигравају се обрнути процеси од оних при репродуковању звука. Пре него што се приступи самом снимању израђује се модел плоче — матрица — према којем се праве калупи за штампање.

Снимање се врши на посебном уређају на којем се плоча од воска — односно од друге масе сличних својстава — равномерно окреће док по проводницима из студија, у којем се врши снимање, протиче струја звучне фреквенције у главу за снимање. Овде се треперење — осцилације — електричне струје претвара у механичко треперење резача (игле) при чему настају бразде по воштаној површини плоче модела. У глави за снимање звука, у ствари, пулсирајућа електрична струја пролази кроз намотаје електромагнета који час слабије, час јаче привлачи мало гвоздено језгро са резачем на крају за урезивање звучних бразди.

Грамофонске плоче су се раније израђивале тако да се звук репродуковао при 78 обртаја у минуту. Размак између бразде износио је 0,25 мм. Данас се углавном праве плоче са размаком од 0,12 мм а звук се репродукује при 45, 33 1/2 или 16 2/3 обртаја у минуту. Тако је знатно продужено време репродукције једне плоче (long-play).

У свету се сваке године производи огроман број грамофонских плоча. Рачуна се, на пример, да се само у САД годишње прода плоча у вредности од око 20 милијарди нових динара.

В. К.

ЛЕТ

СТАРА АРХИТЕКТУРА

КАШТЕЛАНСКА РИВИЈЕРА

Каштела (каштел — тврђавица), крај у средњодалматинском приморју северозападно од Сплита, пружа се од његовог предграђа до аеродрома у близини Трогира. Источни део Каштела спушта се стрмо према мору, док је западни пространа равница (Велико и Мало поље), а сва се деле на Горња и Доња и састоје од седам насеља (Штафилић, Нови, Стари, Лукшић, Камбеловац, Гомилица и Сућурац).

Данашња Каштеланска ривијера и поље били су насељени још у доба Римљана који су парцелисали овај простор и давали у посед својим ислуженим ратницима. Кад је пред навалом варвара пропала стара Салона (налазила се на периферији садашњег Сплита). Каштеланско поље су населили Словени па је, мало-помало, овде настао центар хрватске државе. Ту је кнез Трпимир подигао дворац, у оближњем Клису столовали су неки хрватски кнезови и краљеви ...

Седам насеља уз обалу развила су се поред каштела која су, током 15. и 16. века, подигли црквени и световни феудалци, углавном као своје летњиковце. Тврђавице су градили домаћи мајстори, а насеља формирале избеглице из околних села тражећи заштиту од Турака. Пред учесталијим турским нападима, они су почели подизати одбрамбене зидове око насеља и везивати их са каштелом. Много година касније зидови су срушени да би се насеља могла ширити тако да су она данас готово спојена.

Текст и снимци: М. Тодоровић

БЕЗ ГОСПОДАРА НИ ЦРКВА НЕ РАДИ — Каштел Штафилић је подигао 1508. године Трогиранин Стјепан Стафилео. И он је, као и утемељитељи осталих каштела дуж обале, имао у тврђавици и насељу неограничену власт и уживао разне почасти. Тако, на пример, звонар није смео да звони за мису без његове дозволе, нити је жупник почињао „службу божију" док он не дође! Чак ни воду нико није смео захватити из сеоског бунара, док ујутру његова послуга прва то не уради. Становници насеља били су у кметовском односу према њему, па су му, поред осталих дажбина, давали од сваке заклане свиње — главу, а од говечета — језик! Власник каштела бирао је једном годишње главара (гасталда) чија је дужност била да пази на ред и чистоћу и сваке вечери доноси властелину кључеве градских врата. За утеху, сељацима је остајало право да бирају двојицу судија (ништа од правде: и они су судили по господаревој вољи!), да држе два жрвња, слободно продају жито и вино, које им преостане после датог властелину. Најзад, могли су клати сопствену стоку ако претходно за то плате „царину"!

И МИ КОЊА ЗА ТРКУ ИМАМО — Трогирски хуманиста Кориолан Ћипико подигао је 1476. Каштел Стари на маленом острву и спојио га покретним мостом са копном. Како се његов каштел у то време најчешће налазио на удару Турака, Ћипико је наложио мајсторима да насупрот улазној капији направе још једну кроз коју се излазило на море. Колико је то био мудар потез показало се приликом првог османлијског напада. После неколико дана опсаде, Турци су помоћу лестви и кука успели да упадну у тврђаву. Међутим, тамо нису нашли ни живе душе: господар и становништво каштела су се пре њиховог упада, кроз врата према мору, укрцали у бродове који су дошли из Трогира и — отпловили. Уместо робља, Турци су се докопали само око хиљаду грла говеда.

КАШТЕЛ ОПАТИЦА — Тако је у почетку називана тврђавица коју су, по угледу на Диоклецијанову палату у Сплиту, подигле на острвцу Гомиле у првој половини 16. века опатице бенедиктинског реда. Касније је, по називу острвца, каштел добио име — Гомилица. Монахиње су се домаћински односиле према свом поседу, али као жене нису баш биле нејаке. Напротив, жилаво су се бориле за своја права, па су се носиле и са римским папом од кога су тражиле одобрење за употребу глагољице приликом „свете литургије" у својој жупи. Питање је доспело и пред Свету Конгрегацију која је на крају удовољила опатицама!

ЊИКОВЦИ КАО ТВРЂАВЕ

ЕМИГРАНТИ ИЗ ФИРЕНЦЕ — Тврђавицу Камбеловац саградила је 1566. године племићка породица Камбиј из Сплита која првобитно није имала никакве везе с тим градом. Два брата Камбиј живела су у Италији, у Фиренци. Једног дана дозлогрдило им је самовлашће тамошње владајуће породице Медичи. Распродали су имање и са нешто ствари кренули у Венецију. Један од њих остао је у Млецима, а други продужио за Сплит, где је убрзо умро. Брат га је сахранио са свим почастима и... више се није вратио у Венецију. Прво је у Сплиту саградио лепу готичку палату, а затим у Каштеланском пољу и летњиковац где је коначно нашао мир.

ОДМАЗДА ЗА НЕПОСЛУШНОСТ — По угледу на стрица Кориолана Ћипика, који је већ имао каштел, угледни трогирски племић Павао Ћипико саградио је 1512. себи летњиковац између стричевог и Стафилеовог. Како су стриц и синовац носили исто презиме, запело је око имена каштела. Нађено је соломонско решење: стричев је назван — Стари, синовчев — Нови (на слици)! Задовољни рођаци живели су у миру све док се нису појавили Французи. Тада је спокој преконоћ ишчезао јер су господари сва три каштела — Штафилића, Новог и Старог — били против окупатора преневши такво расположење и на житеље, од којих је неко потегао оружје и убио једног француског војника. Бесан због тога, генерал Мармонт је наредио да се сруше сва три каштела. Одлуку је повукао на једвите јаде, али не сасвим. Нова је гласила: у сваком насељу порушити по једну кућу и на простору где је стајала поставити камени стуб у знак сећања на одмазду за непослушност. Тако је и учињено.

КУД СВИ... — Верујући да њиховом угледу одговара и поседовање летњиковца, трогирски племићи Јероним и Никола Витури позвали су мајсторе, добро им платили и за кратко време добили каштел (Лукшић) у облику утврђене виле окружене двориштем са аркадама. Каштел је са копном био повезан покретним мостом. Да све буде лепо и изузетно, овде је своје прсте „умешао" и славни Јурај Далматинац — он је израдио олтар за нову жупну цркву. Међутим, лик на саркофагу и рељеф (Пољичани каменују сплитског надбискупа Арнира) је и већа драгоценост Каштела Лукшића, то је прави бисер готско-ренесансне скулптуре.

УВЕК НА УДАРУ — Последњи у низу од седам каштела, надомак Сплита, Сућурац подигнут је 1392 године као летњиковац бискупа. Али, бискупи никад нису имали мира у њему јер је био најближи граници са Турцима који су га често нападали, а 1505. и спалили. Међутим, није то било први пут: петнаестак година раније исто су учинили и Сплићани у време политичких борби. И оба пута бискупи су одрешили кесу и богато наградили мајсторе да обнове и још боље утврде каштел. Касније, када је изгубио свој значај, одбрамбени зидови су попустили. Овога пута пред зубом природе. У насељу се и данас чува надвратник са натписом из 7. века, један од најстаријих средњовековних споменика у Далмацији.

НЕЧАСТИВИ С РИЂОМ БРАДОМ

ЛОМБАРДИЈСКИ ЛОВ НА ВЕШТИЦЕ

ДЕСЕТИНЕ ХИЉАДА ЉУДИ УМРЛО ЈЕ У МУКАМА ШИРОМ ЕВРОПЕ У ТОКУ НЕКОЛИКО ВЕКОВА ИНКВИЗИЦИЈЕ. О ТОМЕ СУ ОСТАЛА ТРАГИЧНА СВЕДОЧАНСТВА — ЗАПИСНИЦИ СА ПРОЦЕСА.

Никада црну хронику нису имали житељи Бреше од оне из лета 1518. године, записане пером једног велечасног млетачког изасланика:

„Спаљене су већ 64 особе, мушке и женске, а још их се више налази у затворима...“

Био је то почетак излагања у којем се нижу редови све суровије истине о раду Савета десеторице: високих свештених лица, припадника различитих редова, одабраних да у овом ломбардијском граду обављају инквизицију. Луждев изасланик присуствовао је овом „светом“ послу у својству посматрача. Помно бележећи сваку појединост, оставио је трагично сведочанство о људској затуцаности, али, надасве — бесомучној свирепости. А то што се догађало у Бреши није се разликовало од деловања инквизиције у свим осталим деловима католичке Европе, између 16. и 18. века.

ЧИНИ ИЗ ЕКСЕРА

Благи јунски дани те, 1518, године почињали су злослутном звоњавом са торњева ломбардијских катедрала, настављали се опомињућим проповедима „божјих опуномоћеника“ о томе како се „раширила тужна јерес“, а нечастиви уселио у многе душе. Осамнаестог дана — отворен је први процес против такве једне душе: неке Пинчинеле де Марсили, шездесетогодишње видарице из местанца Наве у брешанском крају.

Одевена у врећу од кострети са намаланим крстовима црвене боје, изведена је Пинчинела пред Десеторицу. Њу је оптужио сусед да је вештица и да, приликом справљања сирупа и мелема којима је лечила оболеле, користи црну магију. Заклео се над Светим писмом да говори истину.

Јавиле су се и друге особе из места да сведоче о Пинчинелиним гресима: да је урекла многу децу од којих су нека и умрла, да је ноћу често одлазила на брдо Тонал и тамо, у друштву ђавола, плесала на месечини и „чинила небројене непристојности кињајући Исуса и католичку веру“.

Једна сведокиња описала је у детаље како је Пинчинела пред њеним очима справљала зачаравајуће средство:

„Узела је нов новцати клин и бацила га на разбукталу ватру а затим по њему ливала освештано маслиново уље покретима као да крсти, а при том је шаптала чаробне речи“.

Последњи је говорио парох навски који је, као исповедник грешнице, могао такође да потврди њене необичне способности и да дода како је она сигурно вештица. Међу њеним ђаволским моћима, како је и парох чуо, била је да „на непријатеља баца зле чини, да изазива побачаје, спаја или раздваја заљубљене, спречава мужеве да туку своје непослушне жене“.

Доиста, страшне и тешке оптужбе! Када су се изређали сви сведоци, Десеторица су била спремна да саслушају и саму Пинчинелу. Наравно, на друкчији начин: уз помоћ инквизиторских справа. Зато је предата џелатима који су је прво скинули и обријали — пошто се веровало да нечастиви борави управо у косматим деловима људског тела — а онда поставили на носиљку од храпавог дрвета уздигнуту од пода. Ово је било важно да би се спречио додир са ђаволима!

Висока свештена лица почела су да постављају питања.

КОНОПАЦ КАО »ОТКРИВАЧ ЛАЖИ«

На том првом саслушању које је одржано 26. јуна Пинчинела се добро држала. Признала је, додуше, да је лечила људе, али како је рекла „увек призивајући у помоћ Мадону клечећи пред њеном сликом и читајући Оченаш“. Међутим, црквена правила у којима је било до детаља описано како треба да поступа света инквизиција на оваквим саслушањима, налагала су да се испитивање настави сутрадан, уз истезања тела трзањима конопцем.

Телесни бол нагнао је оптужену да призна „истину“ коју су инквизиторске власти желеле да чују Пинчинела је, уз помоћ конопца, испричала како се први пут сусрела са нечастивим. Било је то једне давне вечери пре више деценија, када је, још као млада девојка, у једном винограду упознала згодног, високог момка риђе браде и косе, по имену Ђовани. Али, рекла је, после га никада више није видела.

Свештеници су желели да чују шта се све догађало те „кобне“ вечери између Пинчинеле и Ђованија, у најситније детаље. Када би је памћење издало, био је ту конопац и довољно снажна рука џелатова, као и сугестије инквизитора, да „подсете“ видарицу на све што се догађало. И она није разочарала очигледно веома бујну машту свештених лица... Тако је протекао тај дан. Али, испитивање још није било завршено. Требало је приступити још тежим мучењима како би грешница испричала „целу истину“!

Када је следећег дана опет изведена пред Десеторицу страховито осакаћена, Пинчинела је од мука већ потпуно сишла с ума и исповедала је све халуцинантније своје грехе: како се, на пример, често са својим Ђованијем, и осталим ђаволима, налазила на брду Тонал, где су припремали своја злодела. Тако су, рецимо, отишли код неког винара и натерали га да урекне вино у још неотвореним бурадима, затим, изазвали су смрт целог туцета деце по Ломбардији, путујући ноћу.

Када су је упитали на који је начин путовала, Пинчинела, која се за живота никада није макла из Навеа, одговорила је:

— Узјахала бих Ђованија око врата и тако смо летели. Каткада би то био неки други враг у обличју коња или јарца.

КРИК САВЕСТИ НА ЛОМАЧИ

Пинчинела је била осуђена како је приличило вештицама: да умре на ломачи. Ова је подигнута на тргу испред катедрале у Бреши и у присуству светине која се већ од јутра 29. јуна тискала да би заузела место, њено измрцварено тело завезано је и потпаљено. У њему је остало још толико снаге да пусти неколико језивих крика, а онда је замукла сагоревајући.

На сличан начин обављала су се испитивања, суђења и пресуђивања другим „вештицама“ и „вешцима“. Укупно 64 у току само једног лета! На овако честе суровости чак ни луждев изасланик није могао остати равнодушан, мада је и сам припадао свештенству. Забележио је и ово:

„Истина је да у овом крају има много вештица и вештаца; али, мени изгледа да се у процесима не користе прикладна средства“.

Није пропустио да наведе и потресни узвик једне осуђенице у тренутку када се пењала на ломачу:

— Није истина да сам икада видела ђавола, него су ме мукама приморали да то кажем! Овим растерећујем савест...

***

На савести инквизитора, међутим, остало је десетине хиљада људи мучених лагано и свирепо до смрти, у току неколико векова „борби са нечастивим“...

М. К.

Слобода се брани и оружјем...

ЈУНКЕРС 26 FL

МЕ. Р. 1110

ЛЕТЕЋЕ КРИЛО Р. 60. ДВОМОТОРНИ МЛАЗНИ ЛОВАЦ КОЈИ ИМА ДВА ПИЛОТА У ЛЕЖЕЋЕМ СТАВУ ПОСТАВЉЕНА ПАРАЛЕЛНО

ЕВО ЈОШ НЕКОЛИКО ТАЈНИХ ПРОЈЕКАТА НЕМАЧКОГ ВАЗДУХОПЛОВСТВА. НЕКИ ОД ЊИХ НИКАД НИСУ УГЛЕДАЛИ СВЕТЛОСТ ДАНА, ДОК ДРУГИ НИСУ ОТИШЛИ ДАЉЕ ОД ПРОБЕ!

ХАЈНКЕЛ „ЈУЛИЈА" Р. 1077

„РАКЕТА Т" РАКЕТНИ АВИОН ПРЕДВИЂЕН ЗА ВЕРТИКАЛНО ПОЛЕТАЊЕ И СЛЕТАЊЕ. ПРОЈЕКТОВАНА БРЗИНА 2300 km/h

„Н 18" — ДВОМОТОРНИ БОМБАРДЕР ТИПА ЛЕТЕЋЕГ КРИЛА, БРЗИНЕ 1000 km/h

„ШМЕТЕРЛИНГ" — ВАРИЈАНТА ИСТОИМЕНОГ ВОЂЕНОГ ПРОЈЕКТИЛА СА ПИЛОТОМ

ЈУНКЕРС „ВАЛИ" EF 128

МЕ. Р. 1104

ЗА ЗАБАВУ

ВЕЛИКИ МУЗИЧАР

Човек на нашем цртежу изванредан је музичар. Он зна да свира у шест инструмената. Покушајте на основу његових покрета руку и тела да погодите у које све инструменте свира.

ОДГОВОР:

1) Тромбон; 2) виолина; 3) флаута; 4) клавир; 5) хармоника; 6) харфа.

ЛАВИРИНТ

Само ће једна од пет пчела које се спремају да улете у лавиринт, стићи до цвећа. Која?

ОДГОВОР:

Пчела обележена словом Д.

Сцена поновљена преко хиљаду пута: Алексић у тону извођења своје тачке изнад Будимпеште.

ЧОВЕК КОЈИ НИЈЕ ЗНАО ЗА СТРАХ

ТИГРОВ ТЕРЕТ

Не знајући да се у ваздуху одиграва драма, преко 200 хиљада гледалаца дивило се акробати који се изнад војног аеродрома држао зубима за авион.

Драгољуб Алексић

Ситна киша досадно је ромињала. Организатори аеро-митинга нервозно су шетали испред хангара војног аеродрома у енглеском граду Лидсу. Однекуд се појавио и маршал ваздухопловства Жуберт.

— **Како вам се чини?** — упитао је људе из организационог одбора.

— **Метеоролози не обећавају побољшање времена!** — слегли су раменима.

Жуберт је ћутао. Он је био један од главних заговорника великог аеро-митинга и ваздушне акробатике. Гала представа требало је да почне по подне у четири. Готово из целог света дошли су најпознатији ваздухопловни асови, продато је око 200 хиљада улазница, а сада то проклето време!.. Ко је могао претпоставити да се у јуну може толико нароготити. При помисли да ће се асови разићи кућама, на његовом лицу појавио се израз забринутости: гледаоци[illegible] треба вратити новац, а [illegible] ромашна деца [illegible] намењен прих[illegible] обећане помоћи.

Била је 1952. [illegible]

[illegible]?

[illegible] река људи [illegible] Лидса на во[illegible] ан града да [illegible] ваздухопл[illegible] Нико није [illegible] за [illegible]ницу и ветар који је [illegible]ео. За гледаоце, неу[illegible]е у технику летења, л[illegible] време није било разлог [illegible] се авион не вине у ваздух. За пилоте, међутим, јесте, јер су мајсторије изводили лаким двокрилцима којима се тешко управљало по ветру. Летети по невремену на так вим авионима значило је друговати са смрћу. Зато је разумљиво што су одбили да учествују у програму.

Време је одмицало, аеро-митинг није почињао. Гледаоци су се ускомешали. Организатори су кршили прсте не знајући шта да раде. Жуберт је ишао од једнот до другог пилот[illegible] раз-говарао, питао да ли желе на свој ризик да узлете. Тако је стигао и до представника Југославије, ваздушног акробате и артисте, четрдесет двогодишњег Драгољуба Алексића који је са пилотом Милорадом Шљиваром стајао по страни и исто питање поставио и њима.

Акробата је неколико тренутака гледао у земљу, а онда је подигао главу и погледао Шљивара.

— **Хоћемо ли?**

— **Ја могу, а ти?**

— **Мислим да ћу издржати!** — одговорио је Алексић, иако је знао да чини лудост, јер је ту тачку, по којој је иначе постао познат широм Југославије, било тешко изводити и по лепом времену.

Маршал је живнуо од радости. Најзад!... Приредба неће пропасти!

ФАНАТИК ИЗ ПОДРУМА

Драгољуб Алексић је најављен преко звучника. Нико од Енглеза није чуо за њега и гледаоци су с неверицом примили обавештење да ће се држати зубима за авион у лету. Бивши браварски калфа из Књажевца, а шеснаест година потоњи Београђанин, извео је то бар неколико стотина пута изнад многих југословенских градова.

Тачку је започињао тако што је седећи иза пилота у [illegible]ину (користио је ис-[illegible]изир" и „По-2") [illegible]сину од педе-[illegible]ще метара, за-[illegible]о седиште и, [illegible] по доњем крилу без обезбеђења, спустио се низ лестве начињене од лаког метала и окачене о доњу попречну спојницу стајног трапа. На најнижој пречаги лестава налазио се причвршћен — цангебис — две алке и каиш од јаког ђона дужине двадесетак и ширине по пет сантиметара. Пошто се ухвати рукама за последњу пречагу, Алексићу, остаје да, тако висећи у ваздуху, зубима „улови" цангебис који се клати. Чим то учини, рашири руке. Авион лети и носи га, а ваздушна струја баца према репу авиона доводећи његово тело у водораван положај. То је врхунац спектакла! Таква „операција" тражила је снагу и срце, а у Алексића је било и једног и другог.

Уопште, он је на програму увек имао двадесетак тачака, углавном из области атлетске продукције и акробатике, али је држање зубима за авион одушевљавало гледаоце. Никад није наступао у циркусу. Радио је сам, уз помоћ петнаестак људи које је плаћао из свога џепа. Наступао је по систему „данас у нашем граду гостује чувени Алексић..." и користио се справама израђеним сопственим рукама. Тако је настао топ из којег је испаљивао људе, односно цев са две мале шине у њеној унутрашњости. По њима је на точкићима клизио лежај налик кориту, потискиван експлозијом барута и [illegible]зазним капислом.

Све што је научио, научио је сам. Вежбао је фанатичном упорношћу у подруму своје куће или дворишту, понекад и по неколико година, а свакодневно пет до шест часова. Његове мајсторије захтевале су или потпуно одсуство страха, или снагу, или максималну концентрацију и увежбаност, а најчешће све заједно. Најнеобичније у свему било је то што је он [illegible]о — тежак инвалид! На-

име, 1930. године (акробатиком је престао да се бави 1958.), за време наступа у Сплиту, пао је са висине од двадесет метара и смрскао чланке! Од тада је ноге могао само да вуче!

ПОБЕДИЛА ЈЕ ХРАБРОСТ

Шљивар и Алексић су пристали да узлете, али их је бринуо авион. Енглези су имали само двокрилац типа „тигар", готово неупотребљив за Алексићев подухват због тога што се равнотежа те летелице јед ва одржавала са теретом окаченим о труп. Ствар је искомпликовао и аеродромски инспектор забранивши Алексићу да одбацује лестве у ваздуху начином којим се дотад служио, прем да је био једноставан: лестве су једним крајем биле причвршћене за стајни трап други, слободан, налазио се уз труп како се не би вукао по земљи и закачио за нешто, у ваздуху га је Алексић отпуштао и привлачио рукама помоћу две жице и то је било све. За инспектора — непоуздано! Захтевао је да се тај део посла обави чекрком уграђеним код команди авиона и у томе остао — неумољив. Сва Алексићева убеђивања да није навикао на такав систем нису помогла.

Гледаоци су постајали све нестрпљивији. Зачули су се звиждуци и повици. Шљивар и Алексић су пристали да се постави чекрк и узлетели. Испратио их је аплауз. Маршал Жуберт је био радостан.

Налети ветра бацали су „тигра" као сламку. Међутим, пилот се није уплашио. И Алексић је био прибран. Али, искрсла је нова невоља: уместо да чекрк сасвим отпусти лестве, затајио је при крају па су оне, уместо да стоје усправно, остале у благо косом положају, повучене према репу авиона. Алексић није знао шта да ради: окачи ли се зубима о последњу пречагу, како је ваљало чинити, наћи ће се испод средине трупа и својом тежином повући реп на доле, при чему би Шљивар тешко држао команде; одустане ли — гледаоци ће бити силно разочарани. Да зло буде веће, жице за отпуштање лестава запетљале су се у команде и авион је почео да губи стабилност. Шљивар је једва одржавао. И поред тога, довикнуо је Алексићу:

— Излази и завршавај, не могу дуго!

Алексић је извео тачку на најлепши начин. Био је то велики успех. Кад се, исцрпљен, вратио и сео иза пилота, као у сну чуо је његове речи:

— Да си остао нанољу минут дуже, обојица бисмо били мртви! Још толико времена имао сам снаге да обуздавам команде!

Лице му је било обливено крупним грашкама зноја.

М. Тодоровић

УПОРНИ КРАЉ РОБЕРТ

Да није било Роберта Бруса и једног обичног паука, историја Шкотске данас би изгледала друкчије.

У ОДЛУЧУЈУЋОЈ БИЦИ КОД БАНОКБЕРНА 1314. ГОДИНЕ БРУСОВА ВОЈСКА УСПЕЛА ЈЕ ДА ПОРАЗИ ДАЛЕКО НАД МОЋНИЈУ ЕНГЛЕСКУ ВОЈСКУ ЗАХВАЉУЈУЋИ ГЕРИЛСКОЈ ТАКТИЦИ КОЈОЈ ЈЕ ЛУКАВИ БРУС ПРИБЕГАО.

Исцрпљен и очајан лежао је на слами и гледао у таваницу бедне колибице. Један паук безуспешно је покушавао да се, њишући се, пребаци са једне на другу греду трулог крова.

— Ако покуша још једном и успе — рече човек себи — ни ја нећу одустати.

Седми пут упорна животињица успела је да изведе свој подвиг.

Човек који је посматрао паука био је један од највећих шкотских владара — Роберт Брус. Прича о краљу и пауку можда је само легенда, али је њена суштина истинита. Брус је у том тренутку заиста био поражен, али је, као паук из приче, смогао снаге да још једном покуша немогуће. Та упорност изменила је историју једне земље.

Тринаесторица за једну круну

У то доба, крајем 13. и почетком 14. века, Шкотску су раздирале борбе за упражњени престо, а споља јој је претила опасност од све већих амбиција моћне Енглеске. Спор око круне на коју је право полагало бар тринаест претендената разрешио је енглески краљ Едвард I. Лукави владар надао се да ће постављањем свог човека учврстити и енглески утицај у непокорној краљевини. Његов изабраник и вазал Џон Балиол изневерио је очекивања.

Балиол се побунио, али је надмоћнија Едвардова војска успела да код места Данбар 1296. године победи Шкоте и завлада земљом. Мир није био дуговечан. Већ следеће године избио је нови устанак под вођством Џона Валаса. Године 1305. Валас је ухваћен и погубљен.

Годину дана рајединьена краљевина животарила је раздирана унутрашњим борбама за власт. Из њих је као победник изашао тридесетогодишњи племић Роберт Брус. Убивши свог најжешћег противника Џона Комина, он се марта 1306. године крунисао за краља Шкотске. Био је то само почетак огорчених борби које ће следећих година потресати малу краљевину.

Нови краљ имао је мало присталица. Коминови следбеници били су жељни освете, а народ пун неповерења према човеку који је некада служио енглеском краљу. Римски папа прогласио га је за узурпатора и екскомуницирао. Најопаснија је, међутим, била срџба Едварда I. Овај вешти војник и владар свечано се зарекао да неће мировати све док Шкотска не буде покорена. а Брус смакнут.

Несрећа је од самог почетка пратила младог владара. У првом окршају са Енглезима, лета 1306. године, његова војска потучена је до ногу а он био приморан да спас потражи скривајући се у брдима. Ни у следећим покушајима да се супротстави Енглезима Брусова војска није имала више среће. У пролеће 1307. године све је већ изгледало изгубљено. Прича о пауку односи се на те тренутке тешког искушења.

И поред решености да се и даље бори, Брус је губио битку за битком, а у једној од њих погинула су и његова два брата. А онда, изненада, срећа је почела да му се смеши: јула 1307. године Едвард I је умро. Његовом сину и наследнику Едварду II недостајала је очева војничка мудрост. Енглези су почели да трпе поразе.

Герилска тактика

Брус је, поучен искуством, прерастао у вештог војсковођу. Избегавао је фронталне сукобе и уместо тога све више прибегавао герилској тактици која је збуњивала Енглезе. Тамо где је могао, копањем дубоких јарака онемогућавао је дејство непријатељске коњице.

Можда важнија од тога била је све већа подршка народа чију је наклоност коначно задобио својом упорном и несебичном борбом за независност земље. Све већи број присталица пунио је редове његове војске.

Осећајући да им тло под ногама измиче, Енглези су се спремали за последњу, одлучујућу битку. У лето 1314. године на граници Шкотске стајала је највећа војска којом је Енглеска икада кренула у борбу против непослушне краљевине.

Велики окршај одиграо се 24. јуна у близини двор ца Штерлинг. Снаге Едварда II биле су далеко бројније и боље опремљене, али је Брус вешто одабрао свој положај. С једног бока штитио га је поточић Банок, чије су стрме и стеновите стране представљале озбиљну препреку за непријатеља, с друге, дворац. А свуда наоколо, тамо где је мочварно земљиште то допуштало, ископане су јаме — клопке за енглеску коњицу. Коначан ударац дошао је када је Брус употребио резерву која се до тада скривала у оближњем шумарку. Пред смирај дана Енглези су претрпели један од највећих и најкрвавијих пораза који се памте.

Битка код Банокберна није била и крај рата, али је то био одлучујући ударац од кога се Енглези више неће опоравити. Едвард II ускоро је био приморан да прихвати примирје.

Коначна победа дошла је четрнаест година касније када је његов син Едвард III потписао мировни уговор којим Енглеска признаје Роберта Бруса за краља независне Шкотске. У годинама које су уследиле после победе код Банокберна Брус се показао као вешт и милостив владар што му је донело и надимак „добри краљ Роберт".

Извадите ми срце!

Последње године живота провео је Брус владајући мирном земљом у којој је уживао општу наклоност. Његов животни сан да Шкотској донесе мир и слободу — био је остварен.

Већ остарели владар имао је само још једну неиспуњену жељу. Још као младић сањао је о томе да крене у један од крсташких похода. Последње речи које је лежећи на самртничкој постељи изнемоглим гласом упутио свом највернијем пријатељу лорду Џемсу Дагласу биле су:

— Ако за живота нисам успео да се борим против неверника, нека бар моје срце доспе до Свете земље...

Када је неколико дана касније, те 1329. године, краљ умро, његово срце кренуло је на пут који он сам није успео да предузме.

Већ у Шпанији Даглас је наишао на борбе између хришћана и муслимана. Не оклевајући, бацио је ковчежић у којем се налазило Брусово срце пред непријатеља и сам кренуо у бој.

Храбри племић погинуо је испуњавајући последњу жељу свог пријатеља. Неки витез спасао је ковчежић и срце „доброг краља" ипак је сахрањено у земљи за чију се слободу читавог живота и борио.

М. М.

BABALU стрип

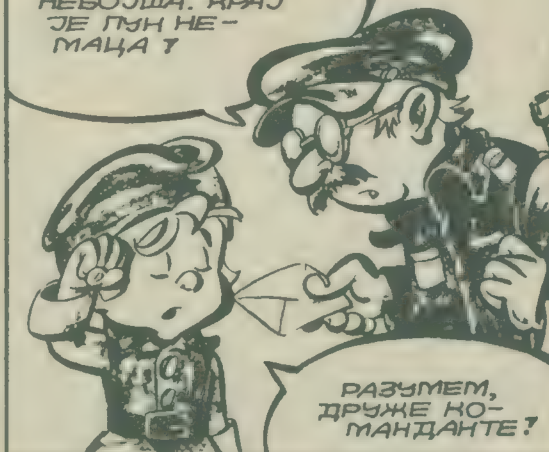

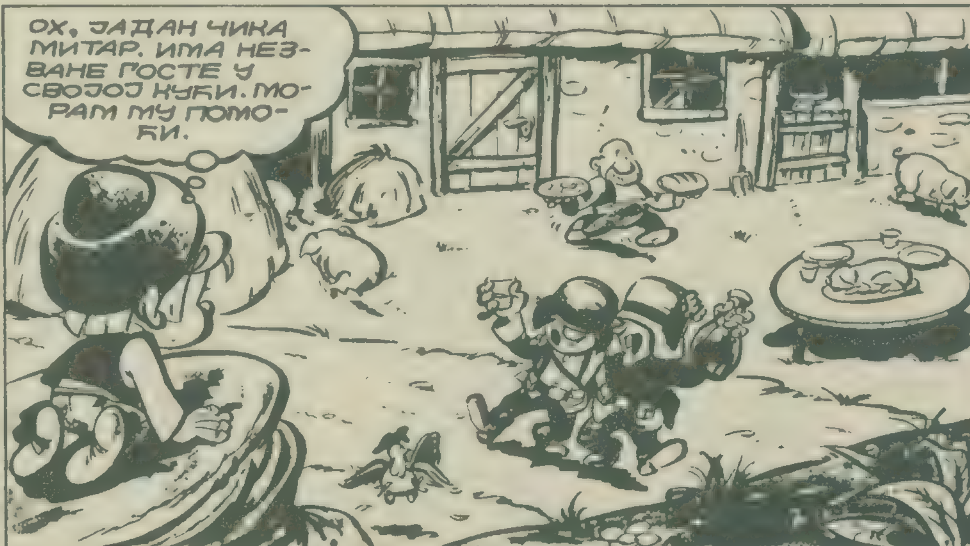
КУРИР НЕБОЈША

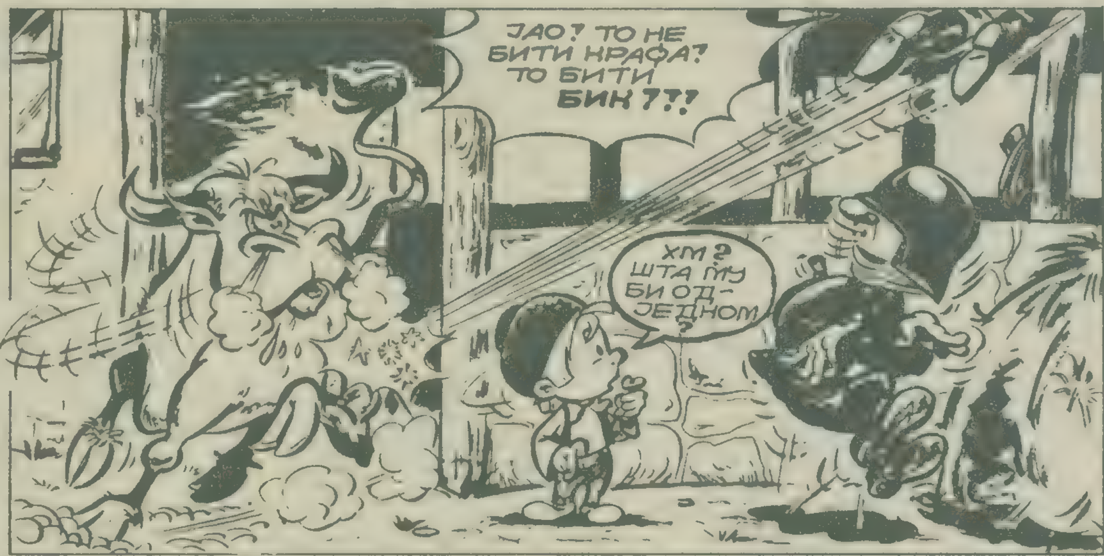

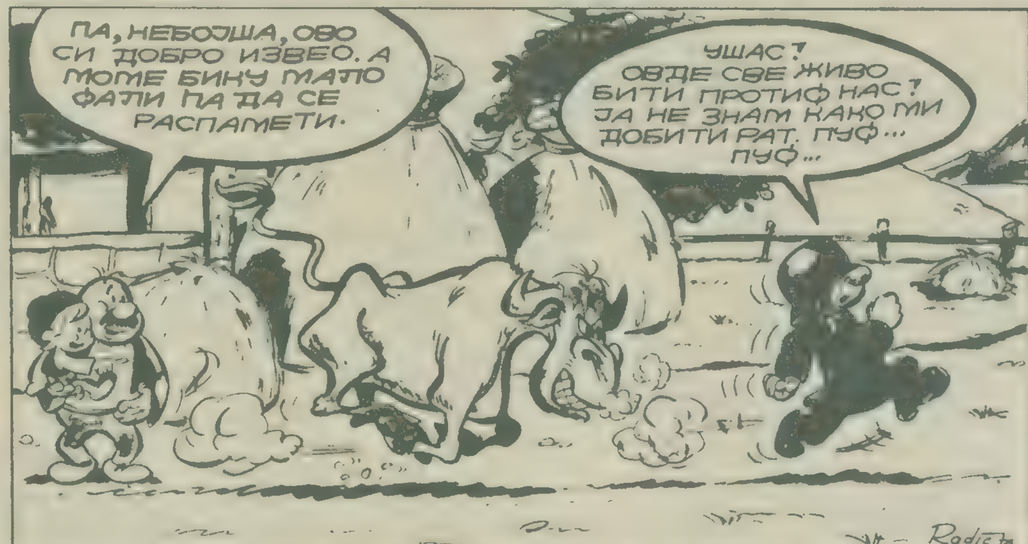

НЕ, ЈА НИСАМ ПАРТИЗАН. ЈА САМ ЧОБАНИН И ЧУВАМ ОВЦЕ ГОРЕ У ПЛАНИНИ.
А ТИ БИТИ ЧОПАНИН ? ТИ ОНДА ИМАТИ ОФЧИЈЕ МЛЕКО.
ОФЦЕ ?
Radić

ОВЦЕ СУ МИ ДАЛЕКО У ПЛАНИНИ. АЛИ, ГАЗДА МИТАР ИМА ДОБРУ КРАВУ.
КРАФА? ЈА ЗНАТИ МУСТИ КРАФА. ГДЕ БИТИ ТА КРАФА?
МРЗИМ КРАФЕ!
ШТА ТИ ТО СМЕРА НЕБОЈША? ПА ЈА УОПШТЕ НЕМАМ КРАВУ.

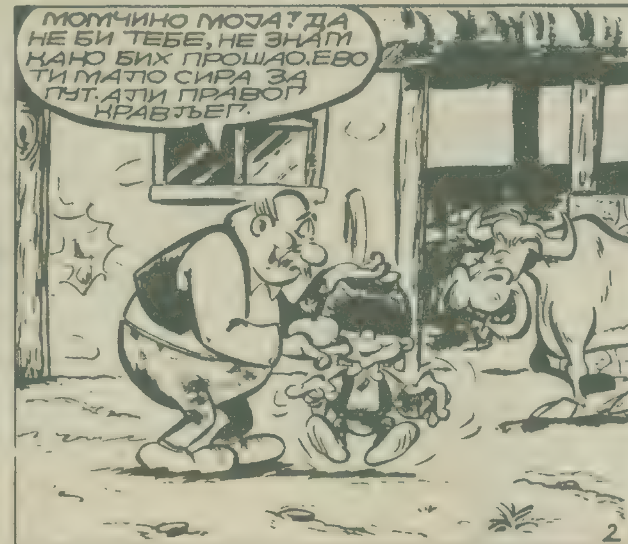

ЕВО ИЗВОЛИТЕ. ОВДЕ ЈА ТА КРАВА.

ЈАО! ТО НЕ БИТИ КРАФА! ТО БИТИ **БИК ?!?!**
ХМ? ШТА МУ БИ ОДЈЕДНОМ?

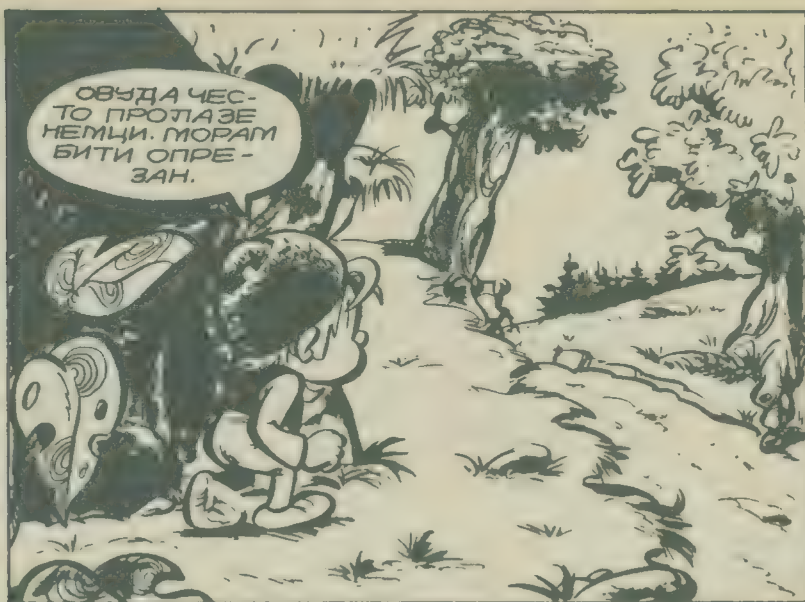

КРАФА. КРАФИЦА. ЗАШТО ТИ БИТИ ТАКО БЕСНА? ЈА ФОЛИМ КРАФИЦЕ.

ПА, НЕБОЈША, ОВО СИ ДОБРО ИЗВЕО. А МОМЕ БИКУ МАЛО ФАЛИ ПА ДА СЕ РАСПАМЕТИ.
УЖАС! ОВДЕ СВЕ ЖИВО БИТИ ПРОТИФ НАС! ЈА НЕ ЗНАМ КАКО МИ ДОБИТИ РАТ. ПУФ... ПУФ...
Radić

САД КАД СУ НЕМЦИ ОТИШЛИ, КАЖИТЕ МИ, КАКО СТЕ, ЧИКА МИТРЕ?
ЕТО, ВИДИШ И САМ, СИНКО. НЕМЦИ СВЕ ПОЈЕДОШЕ И ПОПИШЕ! ШТО ОВДЕ НЕ ПОЈЕДУ, ОДНЕСУ! А ЉУДЕ УБИЈАЈУ!

МОМЧИНО МОЈА! ДА НЕ БИ ТЕБЕ, НЕ ЗНАМ КАКО БИХ ПРОШАО. ЕВО ТИ МАЛО СИРА ЗА ПУТ. АЛИ ПРАВОГ КРАВЉЕГ!

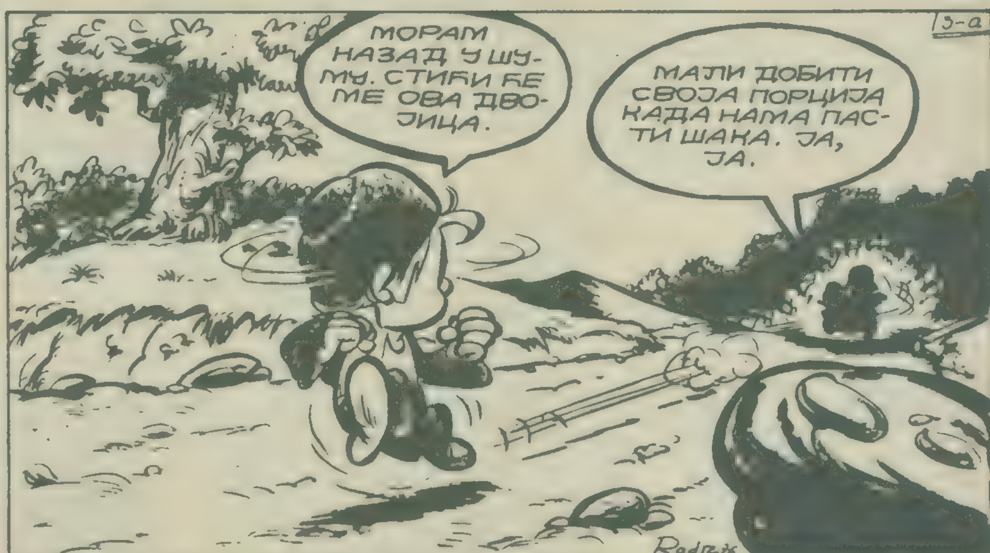

2-b
ХВАЛА ВАМ, ЧИКА МИТРЕ, И ДОВИЂЕЊА. И НЕ ЗАБОРАВИТЕ КАКО КАЖЕ ОНА НАША ПОСЛОВИЦА: „НА МУЦИ СЕ ПОЗНАЈУ ЈУНАЦИ!”

ОВУДА ЧЕСТО ПРОЛАЗЕ НЕМЦИ. МОРАМ БИТИ ОПРЕЗАН.

ДОБРО ЈЕ! НЕМА НИКОГА. БРЗО НА ДРУГУ СТРАНУ.

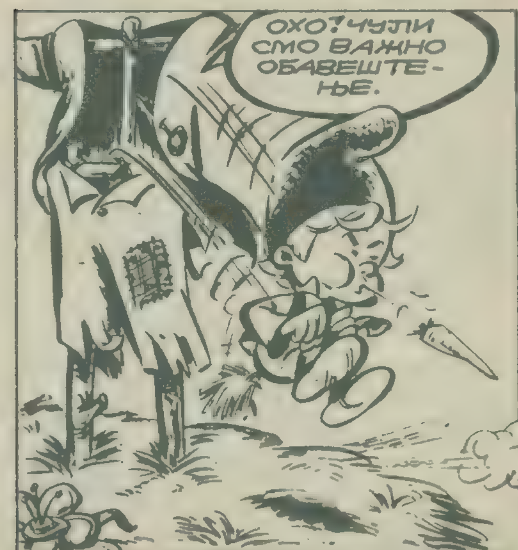

СТОЈ!

СТОЈ! СТОЈ, ТИ МАЛИ! ДО ЂАФОЛА, КАКО САМО ТРЧАТИ ТАЈ МАЛИ!

3-а
МОРАМ НАЗАД У ШУМУ. СТИЋИ ЋЕ МЕ ОВА ДВОЈИЦА.
МАЛИ ДОБИТИ СВОЈА ПОРЦИЈА КАДА НАМА ПАСТИ ШАКА. ЈА, ЈА.
Rodrik

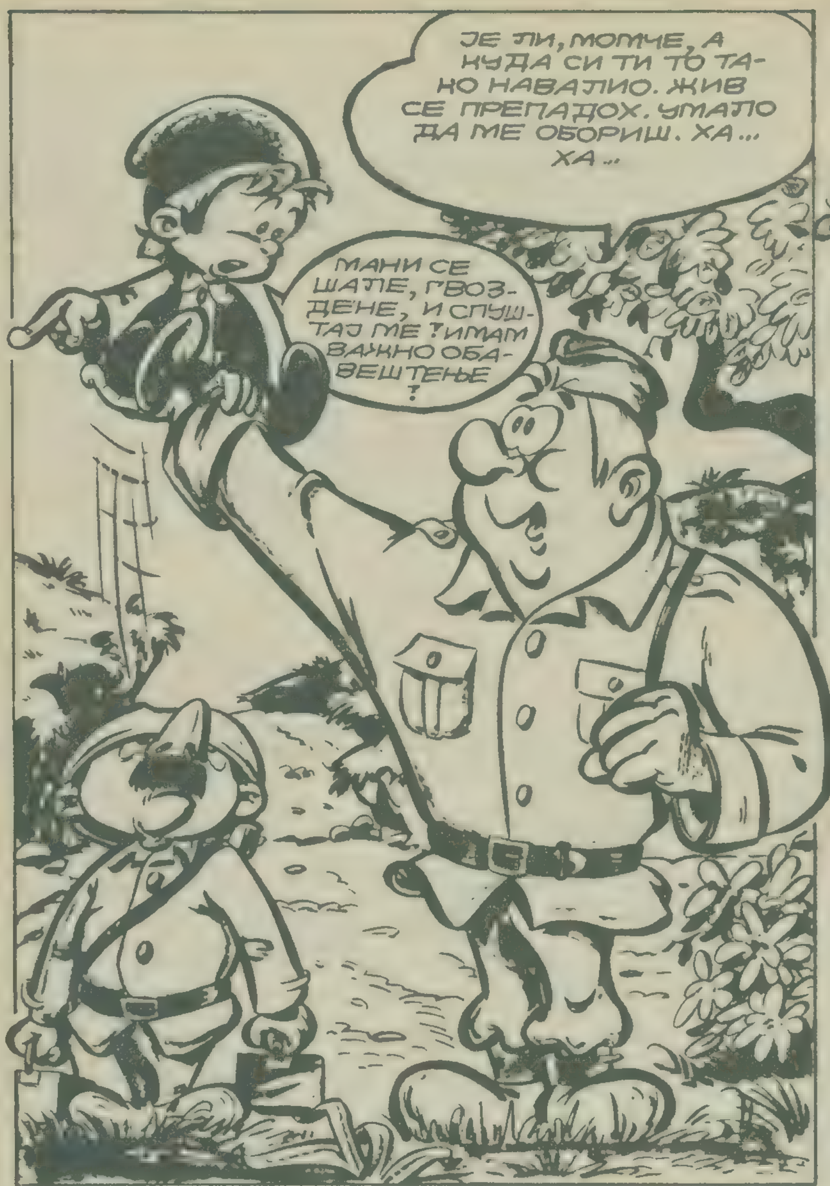

ХМ? НЕМА КЛИНАЦ. КАО ДА ЈЕ У ЗЕМЉУ ПРОПАЛО. ДО ЂАФОЛА!
ТО НЕ БИТИ ДОБРО. ГЕНЕРАЛ ФОН ШТОМПЛЦИГЕР НАРЕДИТИ НИКОГ НЕ ПУСТИТИ ДА ПРОЂЕ ОФУДА.

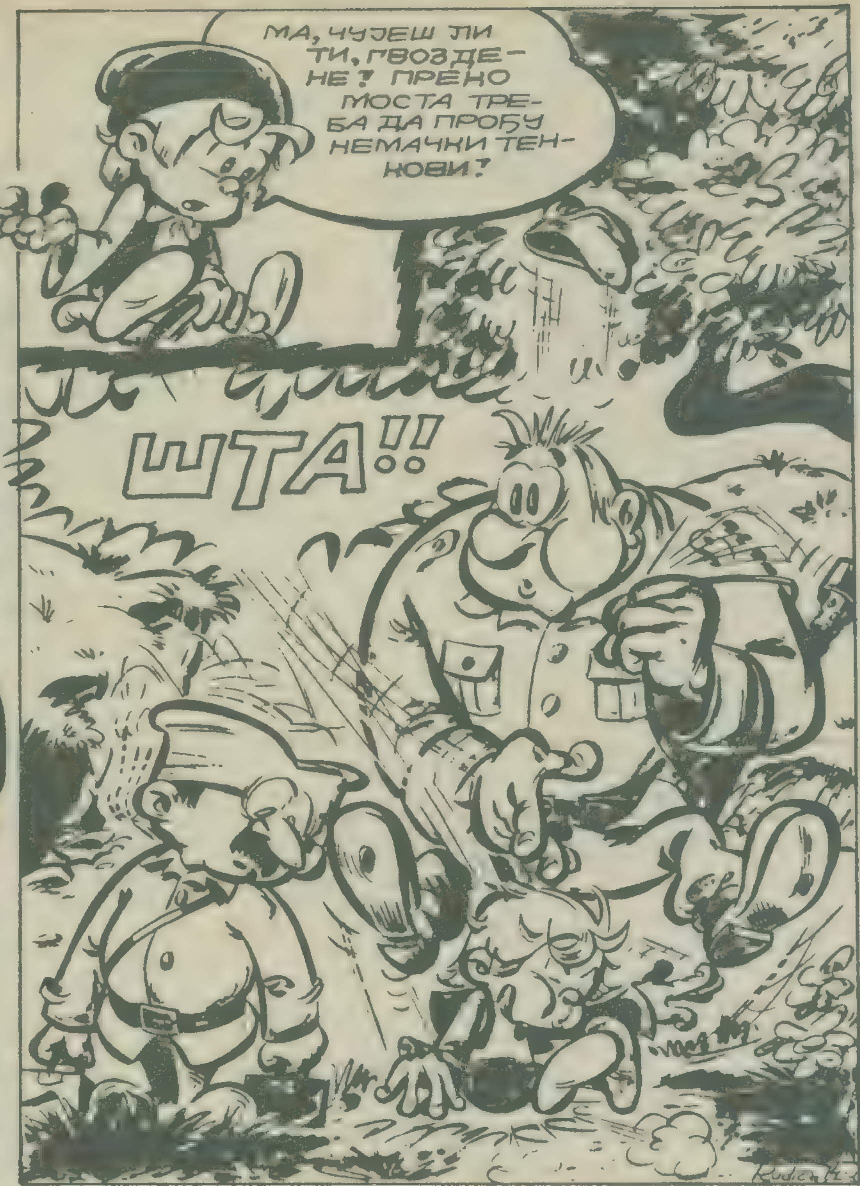

ТАЈ МАЛИ МОЖДА БИТИ ПАРТИСАН. ОФДЕ СВАКО ЖИФИ БИТИ ПАРТИСАН.
БУДИ БЕЗ БРИГА, ХАНС. ТАЈ МАЛИ НЕ МОЋИ ЗАУСТАВИТИ НАШО ТЕНКОВСКО ДИФИЗИЈО, КОЈА УСКОРО ПРЕЋИ МОСТ. ИДЕМО, ХАНС.

ОХО! ЧУЛИ СМО ВАЖНО ОБАВЕШТЕЊЕ.

МОРАМ О ОВОМЕ ШТО ПРЕ ОБАВЕСТИТИ НАШЕ. ТА ТЕНКОВСКА ДИВИЗИЈА НЕ СМЕ ПРЕЋИ МОСТ.

3-б
НЕ ЗВАО СЕ ЈА ГВОЗДЕН АКО ОВО НИЈЕ КУРИР НЕБОЈША. ЈЕ Л' ТАКО?

ЈЕ ЛИ, МОМЧЕ, А КУДА СИ ТИ ТО ТАКО НАВАЛИО. ЖИВ СЕ ПРЕПАДОХ. УМАЛО ДА МЕ ОБОРИШ. ХА... ХА...
МАНИ СЕ ШАЛЕ, ГВОЗДЕНЕ, И СПУШТАЈ МЕ! ИМАМ ВАЖНО ОБАВЕШТЕЊЕ!

МА, ЧУЈЕШ ЛИ ТИ, ГВОЗДЕНЕ? ПРЕКО МОСТА ТРЕБА ДА ПРОЂУ НЕМАЧКИ ТЕНКОВИ!
ШТА!!

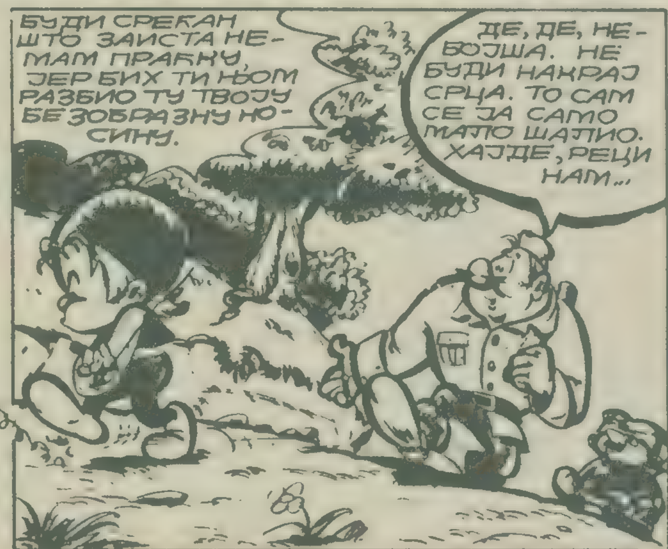

МА, САМО ДА ПОРАСТЕМ. ТРЕСНУЋУ И ЈА ЊЕГА О ЗЕМЉУ ПА ДА ВИДИ КАКО ЈЕ ТО.

АКО ТЕНКОВИ ПРЕЂУ МОСТ НАШ ОДРЕД ЋЕ БИТИ У ОПАСНОСТИ. ГВОЗДЕНЕ, МОРАМО ДИЋИ МОСТ У ВАЗДУХ. НЕМАМО МНОГО ВРЕМЕНА.
АЛИ КАКО? МАЛОПРЕ СМО МИНИРАЛИ ПРУГУ И ЗНАШ ДА СМО ОСТАЛИ БЕЗ ЕКСПЛОЗИВА.
МОЖДА ИПАК ПОСТОЈИ МОГУЋНОСТ. ЈА БИХ...

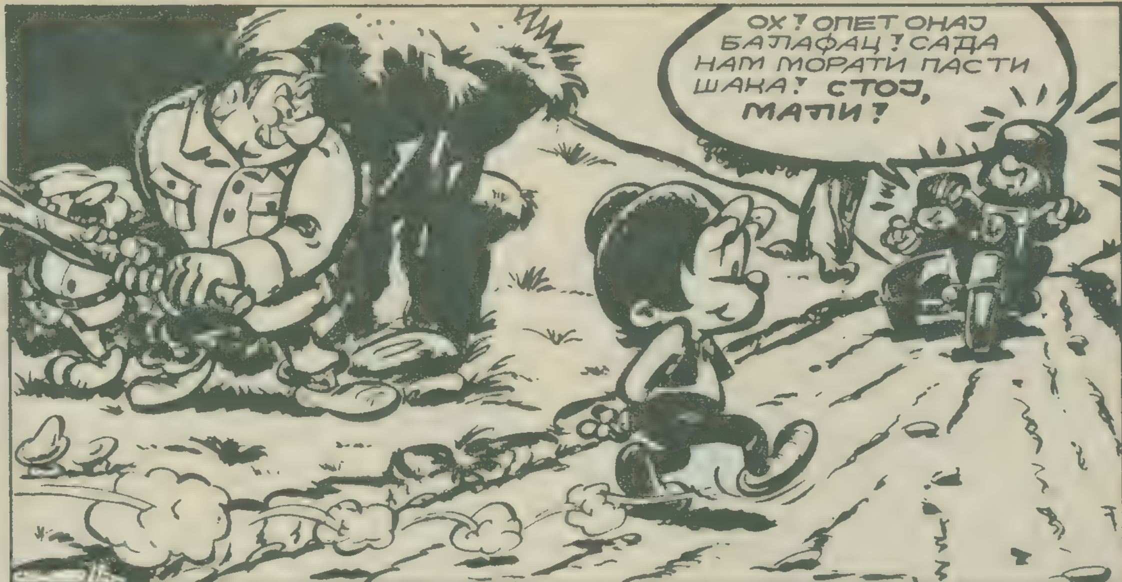

СВАКАКО, СВАКАКО. ТИ ЋЕШ ЗАТЕГНУТИ СВОЈУ ПРАЋКУ, ДОБРО НАНИШАНИТИ И СРУШИТИ МОСТ. ЈЕСИ ЛИ ТО СМИСЛИО? ХА... ХА...

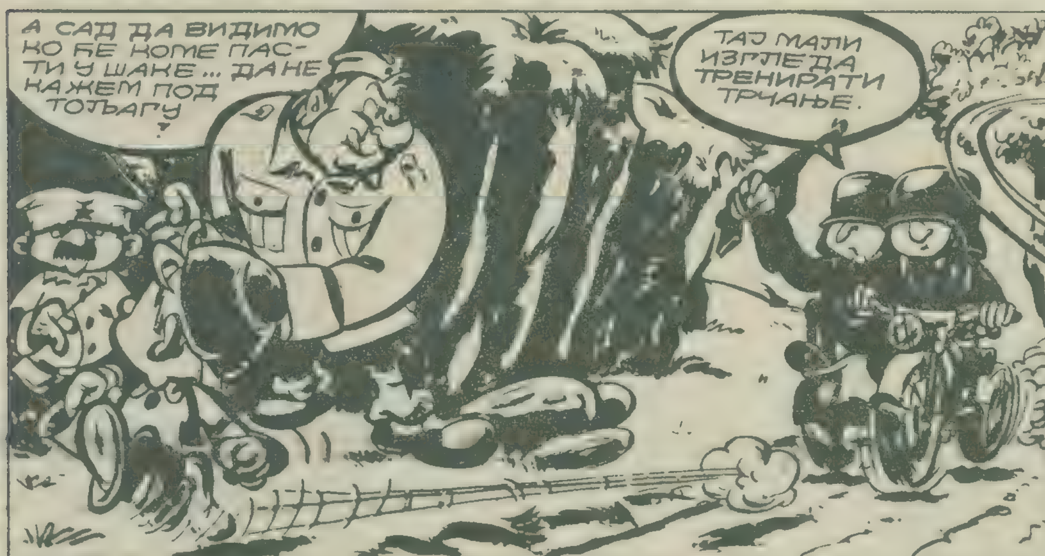

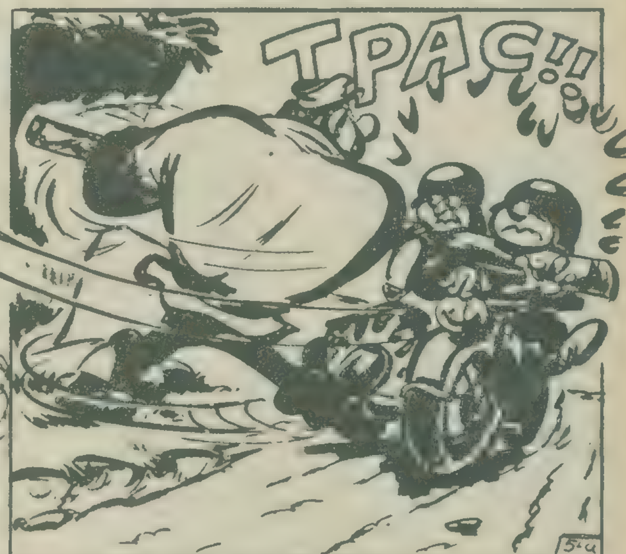

БУДИ СРЕЋАН ШТО ЗАИСТА НЕМАМ ПРАЋКУ, ЈЕР БИХ ТИ ЊОМ РАЗБИО ТУ ТВОЈУ БЕЗОБРАЗНУ ЊУСИНУ.
ДЕ, ДЕ, НЕБОЈША. НЕ БУДИ НАКРАЈ СРЦА. ТО САМ СЕ ЈА САМО МАЛО ШАЛИО. ХАЈДЕ, РЕЦИ НАМ...

НЕБОЈША ЈЕ ИЗНЕО СВОЈ ПЛАН...
ХМ, ЗАМИСАО ЈЕ ОДЛИЧНА.
ПАЗИ ТИ САМО МАЛОГ!
Е, ПА ДА ОНДА КРЕНЕМО У АКЦИЈУ.

ОХ! ОПЕТ ОНАЈ БАЛАФАЦ! САДА НАМ МОРАТИ ПАСТИ ШАКА! СТОЈ, МАЛИ!

А САД ДА ВИДИМО КО ЋЕ КОМЕ ПАСТИ У ШАКЕ... ДА НЕ КАЖЕМ ПОД ТОЉАГУ!
ТАЈ МАЛИ ИЗГЛЕДА ТРЕНИРАТИ ТРЧАЊЕ.

ТРАС!!

ПА, БАШ СУ МОГЛИ ДА НАИЂУ И НЕКИ КРУПНИЈИ НЕМЦИ. УДАВИХ СЕ У ОВОЈ ПРОКЛЕТОЈ УНИФОРМИ.

ПРЕ БИ СЕ РЕКЛО ДА СИ ТИ ИСУВИШЕ „СИТАН" ЗА ТУ УНИФОРМУ!
ДРУГОВИ, МОСТ! ПРИПРЕМИТЕ СЕ. НАЈОПАСНИЈИ ДЕО АКЦИЈЕ ТЕК ПОЧИЊЕ!

СТОЈ! КО БИТИ ТАЈ КЛИНАЦ СА ВАМА?
ПАРТИСАН! МИ ГА УХВАТИТИ У ШУМА. ШТА МИ РАДИТИ СА ЊИМ?
ЈА, ЈА.
ТАКО ФЕЛИКИ!

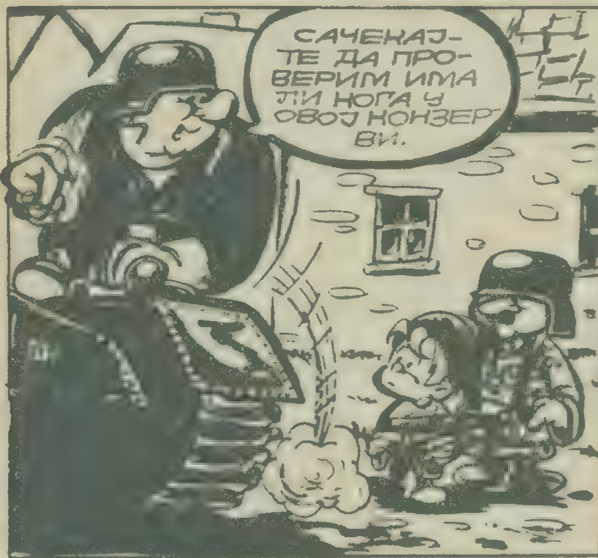
БРАФО, МОМЦИ? ВИ БИТИ ПРАФИ НЕМАЧКИ ФОЈНИЦИ.
КАКО ФЕЛИКИ НЕМАЦ?

ФОДИТЕ ТОГ МАЛО БАНДИТА У ЗАТФОР. КАД ПРОБЕ ДИФИСИЈА МИ ЊЕГА ИСПИТИВАТИ.
ЈА ФОЛ?

КОД ЗАТВОРА...
ПОГЛЕДАЈТЕ? ТЕНК? КАО ПОРУЧЕН ЗА ИЗВРШЕЊЕ НАШЕГ ПЛАНА.

САЧЕКАЈТЕ ДА ПРОВЕРИМ ИМА ЛИ КОГА У ОВОЈ КОНЗЕРВИ.

ЈА, ЈА. ХМ? НЕКО КУЦАТИ А НЕ БИТИ НИКОГА.

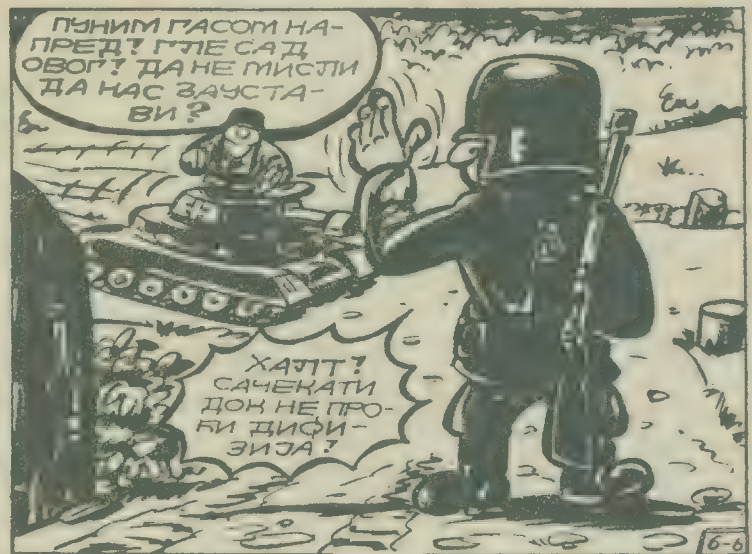
ЈА КУЦАМ, ХАНС. ДА ВИДИМ ДА ЛИ СИ ТУ. СТИГЛО ЈЕ НАРЕЂЕЊЕ. ДОБИО СИ ПРЕКОМАНДУ У АВИЈАЦИЈУ! ЈАСНО, ХАНС?
RADIĆ 1976

ПОШТО ЈЕ ХАНС ПРЕКОМАНДОВАН У АВИЈАЦИЈУ, НЕКО МОРА ДА СЕ БРИНЕ О ЊЕГОВОМ ТЕНКУ. А ТО СМО МИ.
ШТА ДА СЕ РАДИ. ТАКАВ ЈЕ РАТ.

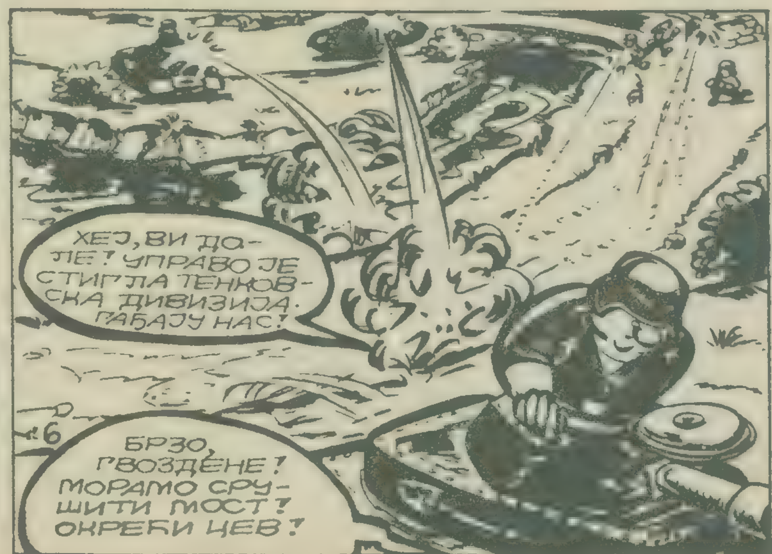
ЕТО ТИ ГА НА. ТЕСНА УНИФОРМА, ТЕСАН ТЕНК. ТАЈ ХИТЛЕР МОРА ДА ЈЕ НЕКА ЦИЦИЈА КАД ТАКО ШТЕДИ НА МАТЕРИЈАЛУ.

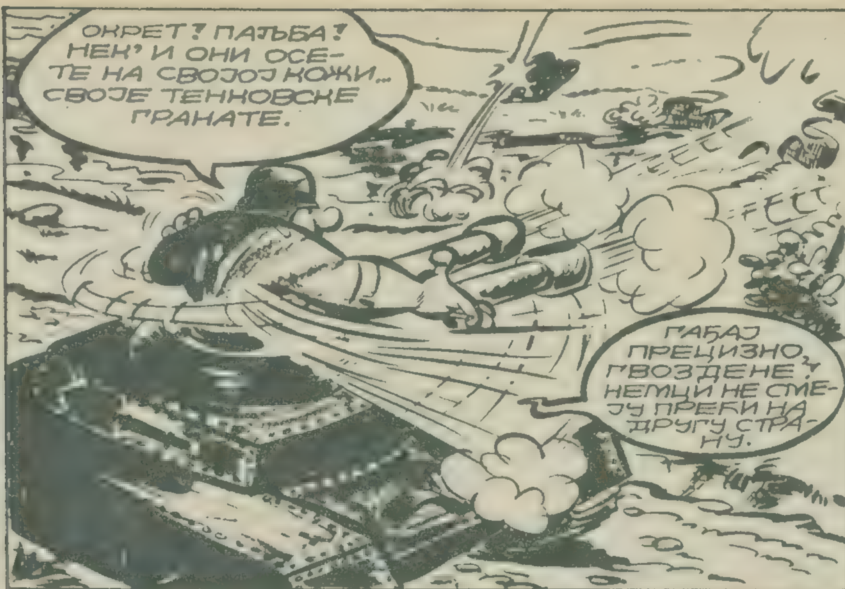
ПУНИМ ГАСОМ НАПРЕД? ГЛЕ САД ОВОГ? ДА НЕ МИСЛИ ДА НАС ЗАУСТАВИ?
ХАЛТ? САЧЕКАТИ ДОК НЕ ПРОЋИ ДИФИЗИЈА?

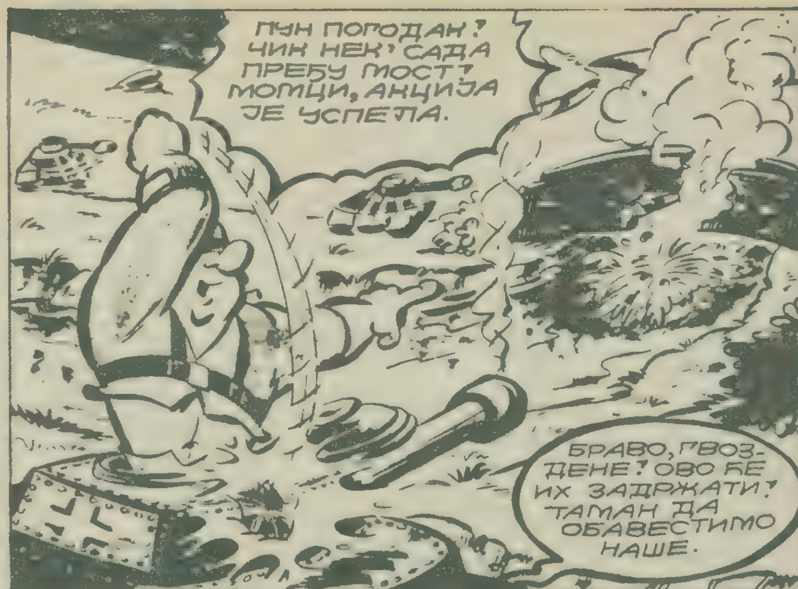

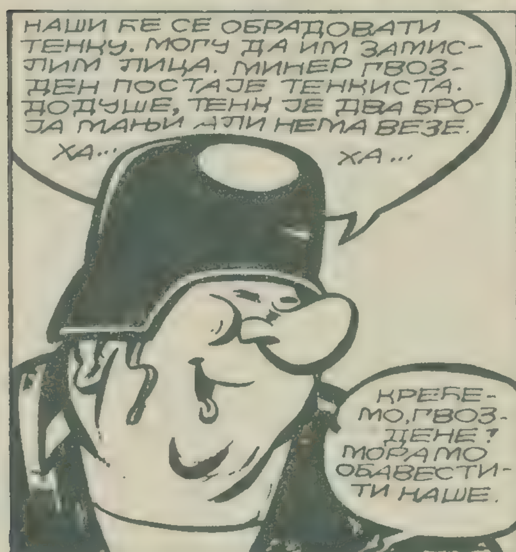
МАЈН ГОТ? ОФАЈ ИЛИ ПОПИТИ МНОГО ПИФА ИЛИ БИТИ ЛУД? УДАФИ МЕ У ПРАШИНА?
АЛА ОФАЈ МНОГО ЖУРИТИ!
БРАВО? ПРЕШЛИ СМО МОСТ?

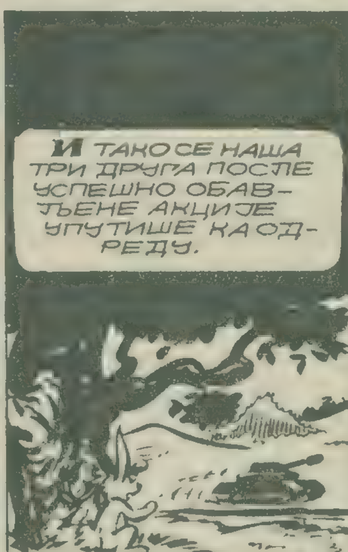

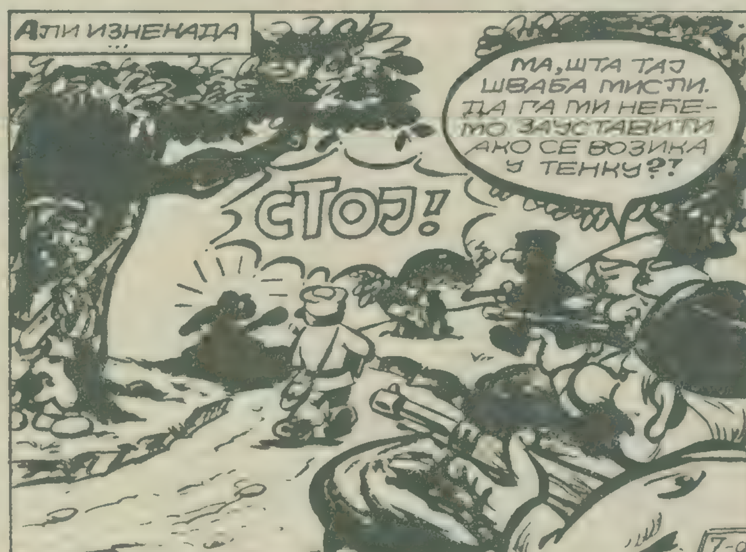
ХЕЈ, ВИ ДАЛЕ! УПРАВО ЈЕ СТИГЛА ТЕНКОВСКА ДИВИЗИЈА. ГАЂАЈУ НАС!
БРЗО, ГВОЗДЕНЕ! МОРАМО СРУШИТИ МОСТ! ОКРЕЋИ ЦЕВ!

ОКРЕТ! ПАЉБА! НЕК' И ОНИ ОСЕТЕ НА СВОЈОЈ КОЖИ... СВОЈЕ ТЕНКОВСКЕ ГРАНАТЕ.
ГАЂАЈ ПРЕЦИЗНО, ГВОЗДЕНЕ. НЕМЦИ НЕ СМЕЈУ ПРЕЋИ НА ДРУГУ СТРАНУ.

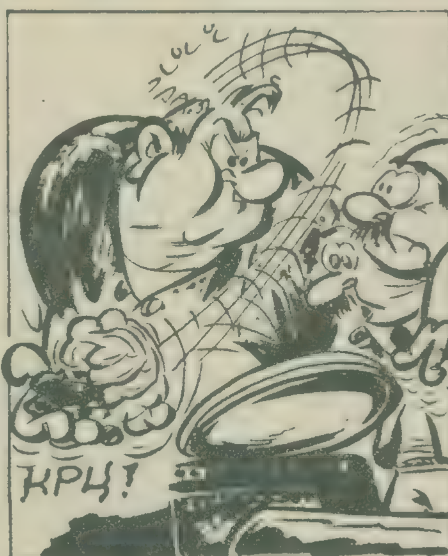

ПУН ПОГОДАК! ЧИК НЕК' САДА ПРЕЂУ МОСТ! МОМЦИ, АКЦИЈА ЈЕ УСПЕЛА.
БРАВО, ГВОЗДЕНЕ! ОВО ЋЕ ИХ ЗАДРЖАТИ! ТАМАН ДА ОБАВЕСТИМО НАШЕ.

НАШИ ЋЕ СЕ ОБРАДОВАТИ ТЕНКУ. МОГУ ДА ИМ ЗАМИСЛИМ ЛИЦА. МИНЕР ГВОЗДЕН ПОСТАЈЕ ТЕНКИСТА. ДОДУШЕ, ТЕНК ЈЕ ДВА БРОЈА МАЊИ АЛИ НЕМА ВЕЗЕ.
ХА... ХА...
КРЕЋЕМО, ГВОЗДЕНЕ! МОРАМО ОБАВЕСТИТИ НАШЕ.

И ТАКО СЕ НАША ТРИ ДРУГА ПОСЛЕ УСПЕШНО ОБАВЉЕНЕ АКЦИЈЕ УПУТИШЕ КА ОДРЕДУ.

АЛИ ИЗНЕНАДА
МА, ШТА ТАЈ ШВАБА МИСЛИ. ДА ГА МИ НЕЋЕМО ЗАУСТАВИТИ АКО СЕ ВОЗИКА У ТЕНКУ?!
СТОЈ!

РУКЕ УВИС! БАЦИ ОРУЖЈЕ! ОПКОЉЕН СИ! ЧУЈЕШ ЛИ ТИ, ШВАБО?
ХАЈДЕ, ШВАБО, НЕ ОДУГОВЛАЧИ. НЕМАМО ВРЕМЕНА ЗА ГУБЉЕЊЕ.

КРЦ!

АКО МЕ ЈОШ НЕКО НАЗОВЕ ШВАБОМ, ЗГУЖВАЋУ ГА КАО ОВАЈ ШЛЕМ!!!

СТАНИТЕ, ДРУГОВИ! ПА ТО ЈЕ НАШ ГВОЗДЕН! ИЗГЛЕДА ДА НАМ ЈЕ НАБАВИО ТЕНК. АЛИ, ГВОЗДЕНЕ, ЗАР НИСИ НА МИНИРАЊУ ПРУГЕ?

ДРУЖЕ КОМАНДАНТЕ, ПОДНЕЋУ ВАМ ЦЕО РАПОРТ.
У РЕДУ. ХЕЈ, ЗАР ТО НИЈЕ КУРИР НЕБОЈША?

САД МИ ЈЕ ВЕЋ СВЕ ЈАСНИЈЕ. ЈЕР ГДЕ ЈЕ НЕБОЈША ТУ УВЕК ИМА АКЦИЈЕ. ПА РЕЦИ МИ, МОМЧЕ, ШТА ТЕ ДОВОДИ У НАШ ОДРЕД. ИМАШ ЛИ МОЖДА НЕКУ ПОРУКУ ЗА НАС?

ДА? ПОРУКА НАШЕГ КОМАНДАНТА. УЗ ПУТ САМ СРЕО ГВОЗДЕНА И ИЗВРШИЛИ СМО ДИВЕРЗИЈУ НА МОСТУ И ЗАРОБИЛИ ЈЕДАН ТЕНК.
?!

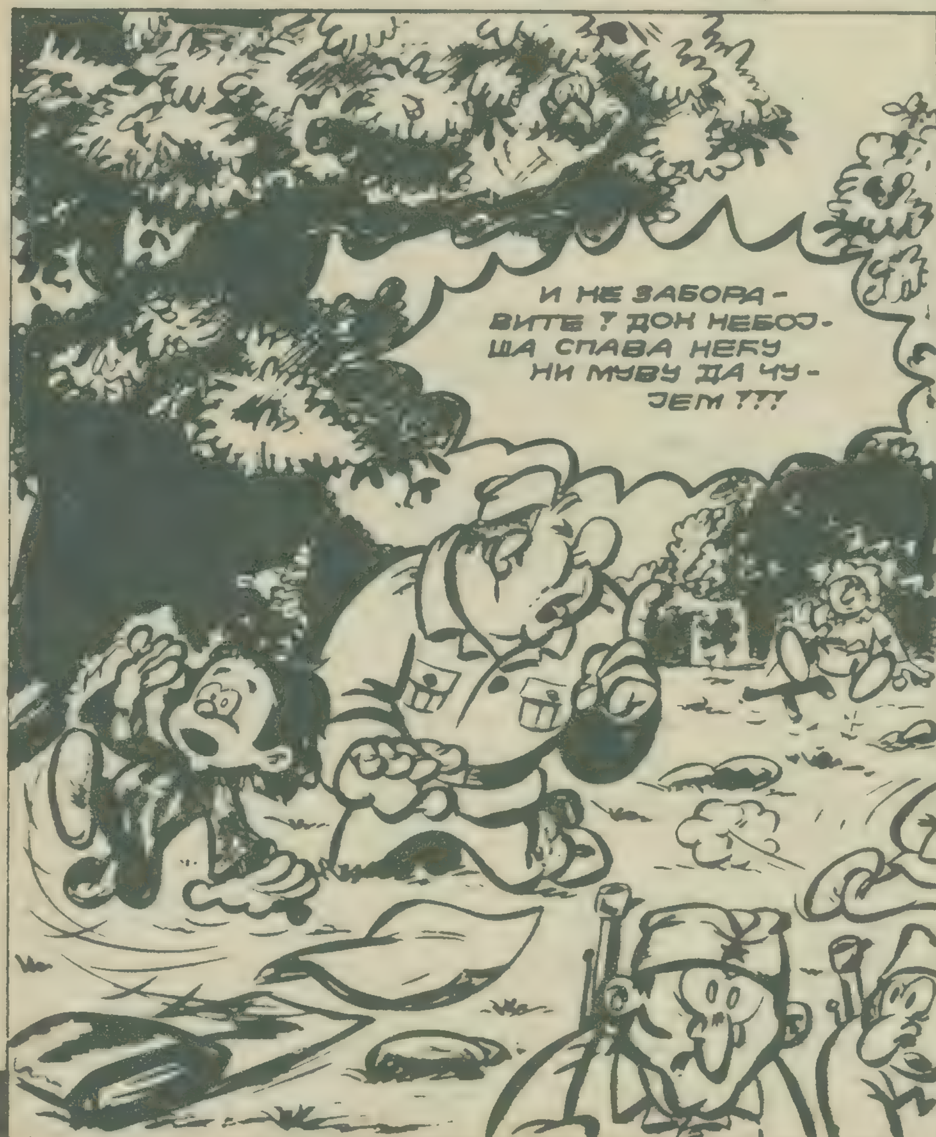

СТАНИ МАЛО. КАД СМО СЕ СРЕЛИ НИСИ НИ СПОМИЊАО ДА СИ СЕ УПУТИО У НАШ ОДРЕД СА ПОРУКОМ.

КУРИР МОРА СТРОГО ДА ЧУВА ТАЈНУ! НЕ СМЕ ДА ОДАЈЕ СВОЈЕ ПОРУКЕ И ЗАДАТКЕ!

У РЕДУ ЈЕ, НЕБОЈША.

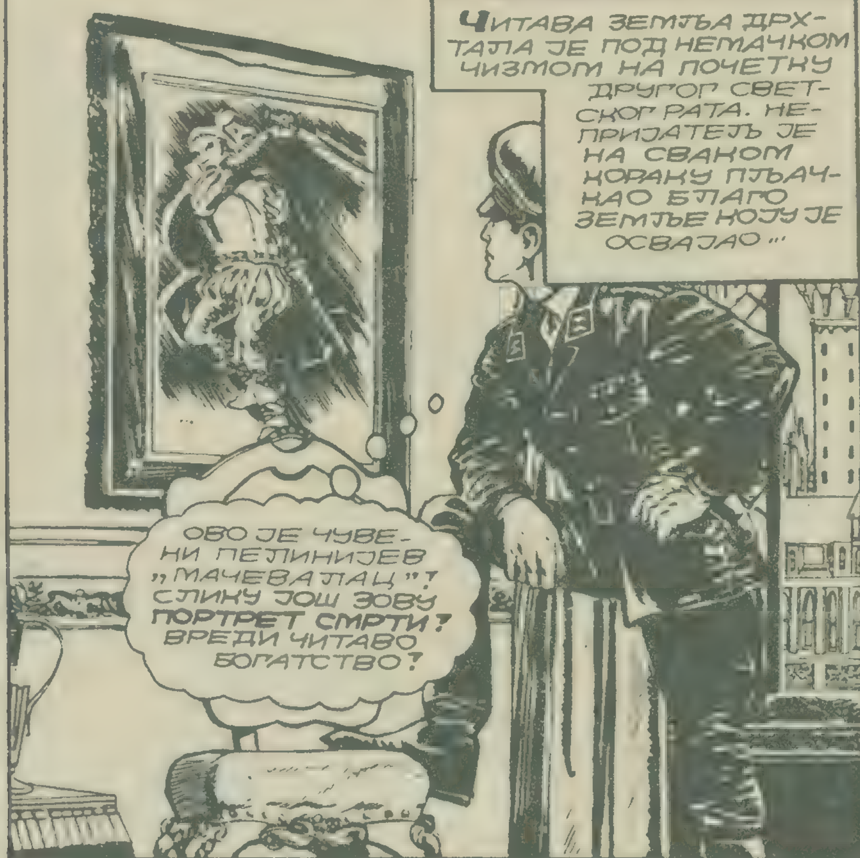

НАМЕСТИ ТО ЋЕБЕ. НЕБОЈШИ СЕ, ИЗГЛЕДА, МАЛО ПРИДРЕМАЛО.
У ПРАВУ СИ, ГВОЗДЕНЕ. ЗА ТО ВРЕМЕ ЋУ НАПИСАТИ ОДГОВОР НА ПОРУКУ. ИМАМО ВРЕМЕНА. НИЈЕ НИШТА ХИТНО.

ПОГЛЕДАЈТЕ ГА. ОДМАХ ЈЕ ЗАСПАО. ТО ВАМ ЈЕ ДЕТЕ СА ЈУНАЧКИМ СРЦЕМ.

И НЕ ЗАБОРАВИТЕ! ДОК НЕБОЈША СПАВА НЕЋУ НИ МУВУ ДА ЧУЈЕМ!!!

МА КАКВЕ МУВЕ, КАКВИ БУМБАРИ! ГВОЗДЕНОВА ДРЕКА ЈЕ ГОРА ОД ТОПОВСКЕ КАНОНАДЕ!
СТАНИ НЕБОЈША! ШТА МУ БИ?
КРАЈ

МАЧЕВАЛАЦ

ЧИТАВА ЗЕМЉА ДРХТАЛА ЈЕ ПОД НЕМАЧКОМ ЧИЗМОМ НА ПОЧЕТКУ ДРУГОГ СВЕТСКОГ РАТА. НЕПРИЈАТЕЉ ЈЕ НА СВАКОМ КОРАКУ ПЉАЧКАО БЛАГО ЗЕМЉЕ КОЈУ ЈЕ ОСВАЈАО...
ОВО ЈЕ ЧУВЕНИ ПЕЛИНИЈЕВ „МАЧЕВАЛАЦ"! СЛИКУ ЈОШ ЗОВУ ПОРТРЕТ СМРТИ! ВРЕДИ ЧИТАВО БОГАТСТВО!
НЕМАЧКИ КАПЕТАН НИЈЕ ЗНАО ДА ЈЕ ЦРВЕНА БОЈА НА МАЧУ БИЛА ПРАВА ЉУДСКА КРВ...

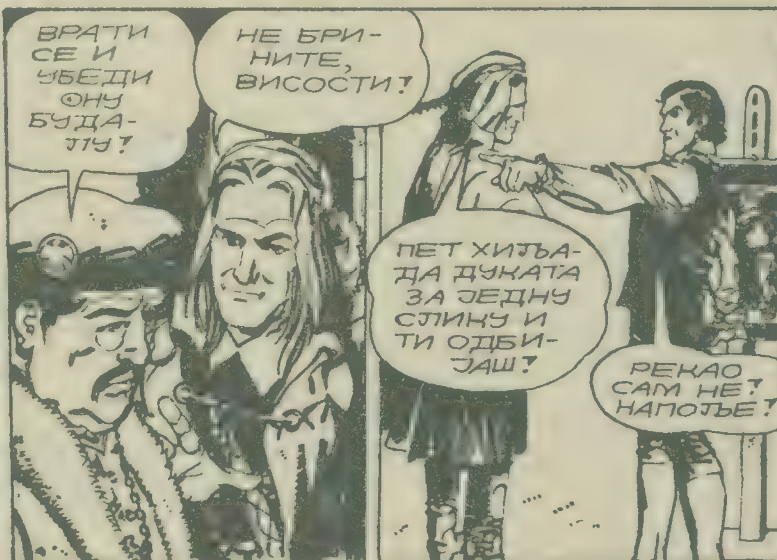
ПРИЧА О СЛИКАРУ АНТОНИЈУ ПЕЛИНИЈУ И ЊЕГОВОМ „МАЧЕВАОЦУ" ПОЧИЊЕ 1540. ГОДИНЕ У ФИРЕНЦИ...
АНТОНИО, АКО ВОЈВОДА ЖЕЛИ ДА КУПИ ОВУ СЛИКУ, МОРАШ ЈЕ ПРОДАТИ!
НЕ, МАРИЈА! ОНА ЈЕ МОЈЕ РЕМЕК-ДЕЛО И НЕ МОГУ ДА СЕ ОДВОЈИМ ОД ЊЕ!

ПРИШАО ИМ ЈЕ САМ ВОЈВОДА...
ПЕЛИНИ, ДАЈЕМ ТИ ПЕТ ХИЉАДА ЗЛАТНИНА ЗА ТУ СЛИКУ!

ОПРОСТИТЕ, ВОЈВОДО, АЛИ НЕ ПРОДАЈЕМ ЈЕ! ПОКЛОНИЋУ ВАМ БИЛО КОЈУ ДРУГУ!
ДРУГЕ МЕ НЕ ЗАНИМАЈУ! ГРАСИНО, ИДЕМО!

ВРАТИ СЕ И УБЕДИ ОНУ БУДАЛУ!
НЕ БРИНИТЕ, ВИСОСТИ!
ПЕТ ХИЉАДА ДУКАТА ЗА ЈЕДНУ СЛИКУ И ТИ ОДБИЈАШ!
РЕКАО САМ НЕ! НАПОЉЕ!

ОШТРИЦА ЈЕ СЕВНУЛА У РУКАМА ПРОФЕСИОНАЛНОГ УБИЦЕ...
СА МНОМ НИКО НЕ МОЖЕ ОВАКО ДА РАЗГОВАРА!
АААХ!
КРВ ИЗ ПЕЛИНИЈЕВЕ РАНЕ ПРСНУЛА ЈЕ НА ПЛАТНО...

УШТЕДЕЛИ СТЕ ПЕТ ХИЉАДА ДУКАТА! МОРАО САМ ДА СЕ БОРИМ С ЊИМ!
НЕСПРЕТЊАКОВИЋУ, ПОГЛЕДАЈ ШТА СИ УРАДИО! КРВ ЈЕ ПРСНУЛА НА ПЛАТНО! НЕ МАРИ! ВАЖНО ДА ЈЕ СЛИКА МОЈА!

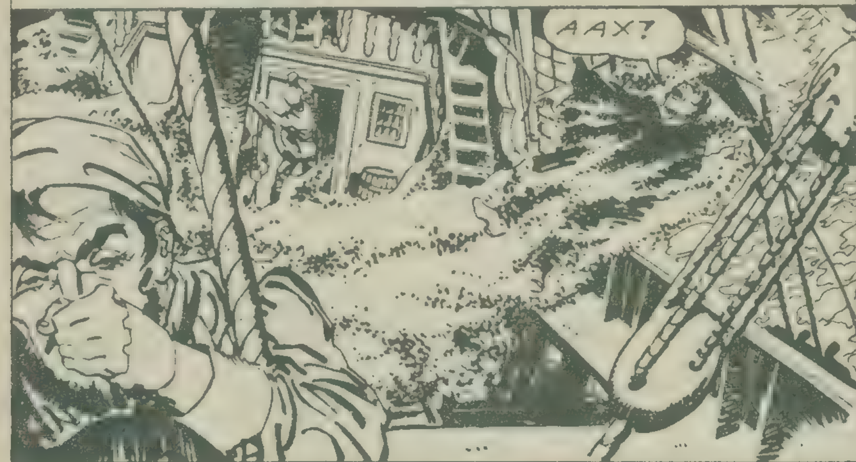

И ЗНЕНАДА СЕ ОТВОРИШЕ ВРАТА ...
ВОЈВОДО, СТРАЖА ТИ ЈЕ СПАВАЛА И НИКАДА СЕ ВИШЕ НЕЋЕ ПРОБУДИТИ!
КОЛЕОНИ, ЧЕКАЈТЕ! НИСАМ ЈА КРИВ ЗА СМРТ ВАШЕГ РОЂАКА!

САД СИ СЕ САМ ОДАО! КАКО БИ ИНАЧЕ ЗНАО ЗА СМРТ МОГ РОЂАКА ДА И САМ НИСИ УЧЕСТВОВАО У УБИСТВУ!

БОРБА ЈЕ КРАТКО ТРАЈАЛА ...
БАЦИТЕ ГА У РЕКУ! МОЖЕТЕ ДА ПОНЕСЕТЕ СВЕ ШТО ВАМ СЕ ДОПАДА!

ТУ СЛИКУ НЕ! ЊУ ЈЕ НАСЛИКАО МОЈ РОЂАК! ЈА ЋУ ЈЕ УЗЕТИ!

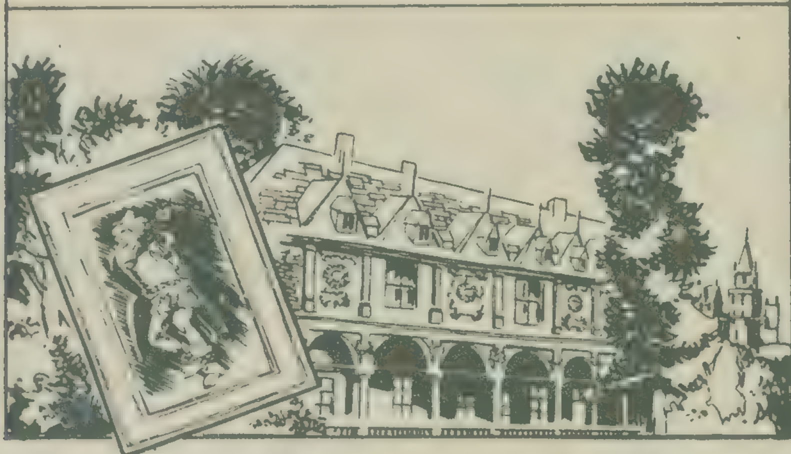

ТАКО СУ ДВА ЖИВОТА ИЗГУБЉЕНА ЗБОГ „МАЧЕВАОЦА" ...

НЕКОЛИКО МЕСЕЦИ КАСНИЈЕ СТРАШНА БУРА ЗАДЕСИЛА ЈЕ КОЛЕОНИЈА. ПОЧЕЛЕ СУ ДА КРУЖЕ ГЛАСИНЕ ДА ПЕЛИНИЈЕВА СЛИКА ДОНОСИ НЕСРЕЋУ...
ААХ!

СЛЕДЕЋИ ВЛАСНИК „МАЧЕВАОЦА" БИО ЈЕ НЕКИ МАРИНЕТИ. ЊЕГА СУ СЛУЧАЈНО УБИЛЕ ПЛАЋЕНЕ УБИЦЕ ...
ХЕЈ! ОВО НИЈЕ САЛВАТОР!
ШТА? УБИЛИ СМО ПОГРЕШНОГ ЧОВЕКА!

ОЧАЈНА УДОВИЦА МАРИНЕТИЈЕВА ОДНЕЛА ЈЕ СЛИКУ ЖЕНИ ПОКОЈНОГ УМЕТНИКА ПЕЛИНИЈА ...
ОВА СЛИКА ДОНОСИ НЕСРЕЋУ И ЗАТО ВАМ ЈЕ ВРАЋАМ!

ПОРОДИЦА ПЕЛИНИ ЈЕ НЕКОЛИКО ПУТА ПРОДАЛА СЛИКУ, АЛИ ОНА ЈОЈ ЈЕ УВЕК БИЛА ВРАЋЕНА. УМЕТНИКОВ СИН ЈЕ У МЕЂУВРЕМЕНУ ОДРАСТАО ...
ЗОВУ ЈЕ **ПОРТРЕТ СМРТИ**, АНТОНИО, АЛИ НАМА ЈЕ ДОНЕЛА БОГАТСТВО! ЈАВИО СЕ ЈОШ ЈЕДАН КУПАЦ ...
НЕ, МАЈКО! ОНА ВИШЕ НЕЋЕ ИЗИЋИ ИЗ НАШЕ КУЋЕ! НА ЊОЈ ЈЕ КРВ МОГ ОЦА!

ТАКО ЈЕ „МАЧЕВАЛАЦ" ОСТАО У ПОРОДИЦИ ПЕЛИНИ СВЕ ДО ПОЧЕТКА ДРУГОГ СВЕТСКОГ РАТА...

У ЈЕСЕН 1944. ГОДИНЕ СЛИКА ЈЕ ПРИПАДАЛА МАРИЈУ ПЕЛИНИЈУ, ПОСЛЕДЊЕМ ИЗДАНКУ ОВЕ ЛОЗЕ. МАРИО ЈЕ БИО ЧЛАН ЈЕДНЕ ПАРТИЗАНСКЕ ГРУПЕ...
ТРЕБАЛО БИ, ИПАК, ДА ПОКУШАМО ДА ПРЕБАЦИМО ДОКУМЕНТА ДО БРИТАНАЦА?
НЕ, БЕНВЕНУТО! САКРИЋЕМО ИХ У ОВУ СЛИКУ!
УКОЛИКО БИ ОВИ ПАПИРИ ДОСПЕЛИ У РУКЕ НЕМАЦА, СТОТИНЕ ИТАЛИЈАНА БИЛО БИ УБИЈЕНО...!

ХЕЈ! ДОЛАЗЕ НЕМЦИ! БЕЖИМО!
БЕНВЕНУТО, МАРИО ЈЕ У ПРАВУ! НЕК ДОКУМЕНТИ ОСТАНУ У СЛИЦИ!

ПАРТИЗАНИ СУ СЕ РАЗИШЛИ...
ИТАЛИЈАНИ!
ПУЦАЈТЕ!

УХВАТИТЕ ОНОГ ЖИВОГ!

БИО ЈЕ ТО ПЕЛИНИ КОЈИ ЈЕ ОСУО ПАЉБУ НА СВОЈЕ ГОНИОЦЕ...
ПРОКЛЕТЕ ШВАБЕ!
ААХ!
ЗА НЕКОЛИКО МИНУТА ЗАУСТАВИО ЈЕ ПОТЕРУ...

СТАРА БРВНАРА! КАД БИХ МОГАО ДА ДОЂЕМ ДО ЊЕ!

ПЕЛИНИ СЕ САКРИО ИСПОД ПОДА ЛОВАЧКЕ КУЋИЦЕ. НЕМЦИ СУ УЗАЛУД ПРЕТРАЖИЛИ СВАКИ КУТАК...
ЗНАМ КАКО ЋЕМО ГА НАТЕРАТИ ДА ИЗИЂЕ!

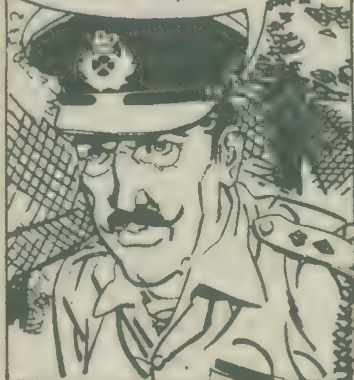

НЕМЦИ ЗАПАЛИШЕ БРВНАРУ АЛИ, ПЛАМЕН НИЈЕ ДОПРО ДО МАРИЈА ЈЕР ЈЕ ПОД БИО ОД ЦИГАЛА...
АКО ЈЕ БИО УНУТРА, СИГУРНО ЈЕ ГОТОВ!

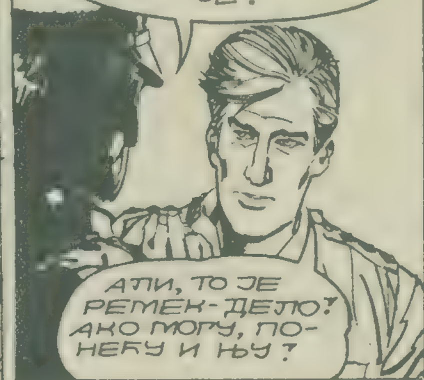
Пелини је преживео пожар, али када су га довели у британски камп био је болестан и исцрпљен...

Пуковник Блекер је сазнао за тајна документа скривена у слици...

СТАНИ! ОШТЕТИЋЕШ СЛИКУ!
ХЕЈ!
ААХ!
МЕТАК ЈЕ ОКРЗНУО ЈЕДНОГ БРИТАНСКОГ ВОЈНИКА...

ЗАШТО ОВО РАДИТЕ, НАРЕДНИЧЕ?
ТИ И НЕ СХВАТАШ КОЛИКО ВРЕДИ ТА СЛИКА!

МОГЛИ СМО ДА УБИЈЕМО ЏОУНСА!
НИСИ СМЕО ДА ПУЦАШ БЕЗ МОГ НАРЕЂЕЊА!

У ПАНИЦИ, НЕМЦИ СУ БЕЖАЛИ ТАМО-АМО...
ПА, МОРАО САМ ДА ПУЦАМ! КАКО БИСМО, ИНАЧЕ, ДОШЛИ ДО СЛИКЕ?
ХЕЈ, ВАС ДВОЈИЦА! НИЈЕ ВРЕМЕ ЗА РАЗГОВОР!

У ЗАКЛОН БРЗО!
НАС ДВОЈИЦА МОРАМО ДА СЕ ИЗВУЧЕМО ОДАВДЕ!

ТОБИ ЈЕ ЗА ТРЕНУТАК ЗАБОРАВИО НА „МАЧЕВАОЦА"...
ЗАУСТАВИМО НЕМЦЕ! БИЛЕ, ОСТАНИ КРАЈ ЏОУНСА!
СВАКАКО!

КАДА СУ СЕ НЕМЦИ ПОЈАВИЛИ НА ЧИСТИНИ...
ААХ!

ЗА НЕКОЛИКО МИНУТА БРИТАНЦИ СУ РАЗЈУРИЛИ НЕМЦЕ...
ПРОКЛЕТИ НЕМАЧКИ КАПЕТАН! ИЗГУБИО СЕ ЗАЈЕДНО СА СЛИКОМ!
ОВДЕ ВИШЕ НЕМАМО ШТА ДА ТРАЖИМО! ЏОУНСА ШТО ПРЕ ПРЕВИТИ!

ПЕЛИНИЈЕВО ДЕЛО БИЛО ЈЕ, ТАКО РЕЋИ, У ТОБИЈЕВИМ РУКАМА. ЕНГЛЕСКИ УМЕТНИК НИЈЕ ХТЕО ТАКО ЛАКО ДА ГА ИЗГУБИ...
ВИ СЕ ВРАТИТЕ У КАМП! ЈА ЋУ ПОЋИ ЏИПОМ ЗА НЕМЦИМА!

БИЛ ГОРДОН ЈЕ ПОКУШАО ДА ОДВРАТИ НАРЕДНИКА ...
НЕМЦИ СУ СИГУРНО ВЕЋ ПРОНАШЛИ ДОКУМЕНТА У СЛИЦИ! САМО ГУБИТЕ ВРЕМЕ!

АЛИ ТОБИ ЈЕ БИО ОДЛУЧАН ...
САМО СЕ ВИ ВРАТИТЕ У ЛОГОР!

ВОЈНИЦИ БАШ НИСУ БИЛИ СПРЕМНИ ДА ГОНЕ НЕМЦЕ ЗБОГ ЈЕДНЕ СЛИКЕ ...
АКО ВЕЋ МОРАМО ДА ПОЂЕМО С ВАМА, УЗЕЋЕМО БЛИНДИРАНА КОЛА!

С ТОБИЈЕМ СУ ПОШЛА ЈОШ ДВА ВОЈНИКА, БИЛ И МАРТИН ...
РЕЦИТЕ ПУКОВНИКУ ДА ЋУ СЕ ВРАТИТИ ДО МРАКА!

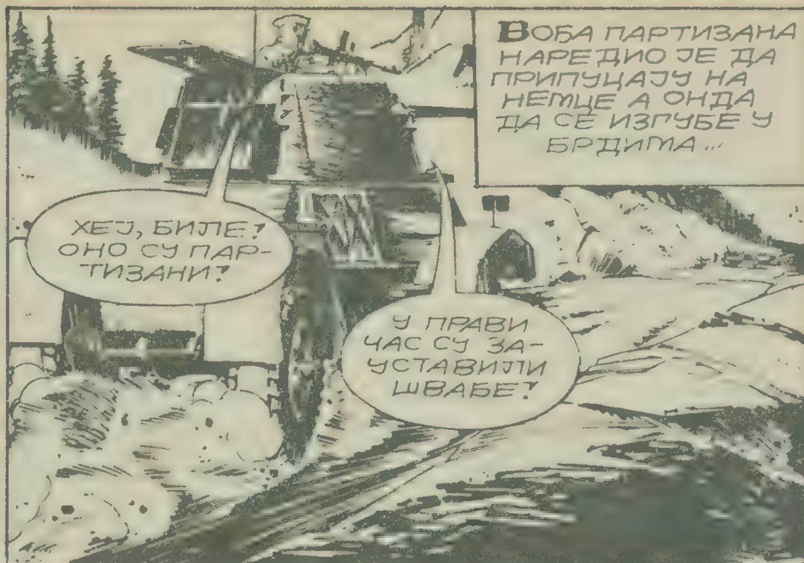

НЕМЦИ СУ СЕ ПОВЛАЧИЛИ СЕВЕРНО ОД ФИРЕНЦЕ ...
КАПЕТАНЕ, ИЗА НАС СУ КАМИОНИ С НАШИМА! УСПЕЛИ СУ ДА ПОБЕГНУ! ДА ИХ САЧЕКАМО?
НИЈЕ ПОТРЕБНО! СТИЋИ ЋЕ НАС!

У БРДИМА СЕ ВЕЋ НАЛАЗИЛА ГРУПА ИТАЛИЈАНСКИХ ПАРТИЗАНА КОЈИ СУ СЕ ПОВУКЛИ ИЗ ПЕЛИНИЈЕВЕ КУЋЕ КАДА СУ НАИШЛИ НЕМЦИ...
ОВИМА СЕ МНОГО ЖУРИ! ДАЈ ГРАНАТУ! ЗАУСТАВИЋЕМО ИХ!

ГРАНАТА ЈЕ ПОГОДИЛА ЦИЉ, АЛИ НЕМЦИ СУ ОСТАЛИ НЕПОВРЕЂЕНИ ...

НЕМАЧКИ КАПЕТАН СЕ НИЈЕ ПРЕДАВАО ...
КУЦНУО ВАМ ЈЕ ЧАС, ШВАБЕ!

ПАРТИЗАНИ СУ ТЕК САДА ВИДЕЛИ КАМИОНЕ С НЕМЦИМА...
ГЛЕДАЈТЕ!
ЈОШ ЈЕДНУ ГРАНАТУ!
НЕМАМО ИХ ВИШЕ!

ВОЂА ПАРТИЗАНА НАРЕДИО ЈЕ ДА ПРИПУЦАЈУ НА НЕМЦЕ А ОНДА ДА СЕ ИЗГУБЕ У БРДИМА...
ХЕЈ, БИЛЕ! ОНО СУ ПАРТИЗАНИ!
У ПРАВИ ЧАС СУ ЗАУСТАВИЛИ ШВАБЕ!

ТОБИ ЈЕ ЖЕЛЕО ДА СЕ И ОНИ УМЕШАЈУ У СВУ ТУ ГУЖВУ...
ЕНГЛЕСКА БЛИНДИРАНА КОЛА! НЕ МОЖЕМО ИМ НИШТА!

НЕМАЧКИ КАПЕТАН СЕ НИЈЕ ОДВАЈАО ОД СЛИКЕ...
ВОЗАЧУ, КРЕНИ!

БИЛЕ, ПУЦАЈ! ШТА ЧЕКАШ?
ОКЕЈ, НАРЕДНИЧЕ!

ЗАУСТАВЉЕН ЈЕ ПОСЛЕДЊИ КАМИОН...
ААХ!

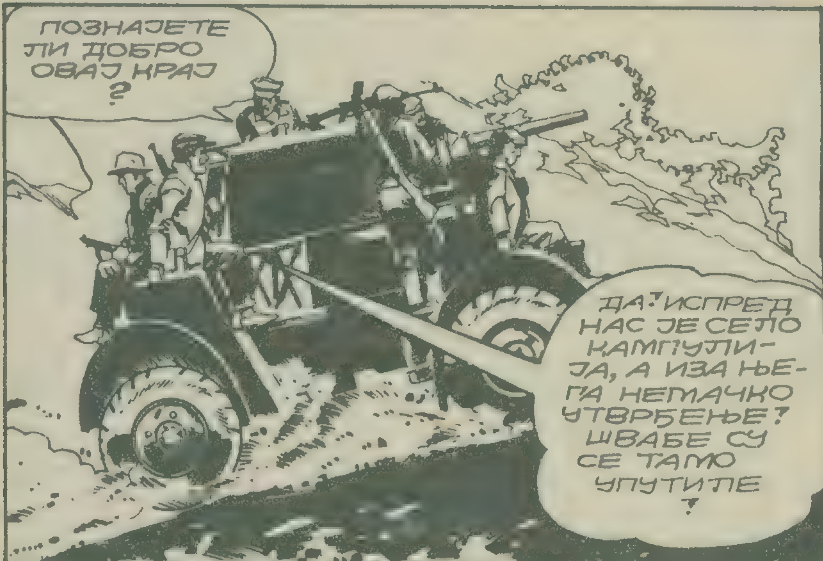

АЛИ, ТАДА СЕ ДОГОДИЛО НЕШТО НЕПРЕДВИЂЕНО...
КАМИОН СЕ ПРЕПРЕЧИО ПОСРЕД ПУТА! ДАЈТЕ МИ САЈЛУ!
ПАЗИТЕ! У ЊЕМУ СИГУРНО ИМА МУНИЦИЈЕ!

ТОБИ СЕ НИЈЕ ОБАЗИРАО НА УПОЗОРЕЊЕ...

ЧВРСТО ЈЕ РЕШИО ДА СЕ ДОМОГНЕ „МАЧЕВАОЦА”...
ВУЦИТЕ!
НЕ РАЗУМЕМ ВАС, НАРЕДНИЧЕ! ЗАР СВЕ ОВО РАДИМО ЗБОГ ЈЕДНЕ СЛИКЕ?

КАД ЈЕ ПУТ НАЗАД БИО СЛОБОДАН...
ЕНГЛЕЗИ, ЧЕКАЈТЕ! ПОВЕДИТЕ НАС СА СОБОМ!
ОКЕЈ! САМО, УНУТРА НЕМА МЕСТА! ОКАЧИТЕ СЕ НА ВОЗИЛО!

СТАНИТЕ! ЕВО И МЕНЕ!
ОВО ЈЕ БЕНВЕНУТО! МАЛО ЈЕ ЗАКАСНИО ЗА БОРБУ! НЕМЦИ СУ ВЕЋ ОДМАГЛИЛИ!

ПОЗНАЈЕТЕ ЛИ ДОБРО ОВАЈ КРАЈ?
ДА! ИСПРЕД НАС ЈЕ СЕЛО КАМПУЛИЈА, А ИЗА ЊЕГА НЕМАЧКО УТВРЂЕЊЕ! ШВАБЕ СУ СЕ ТАМО УПУТИЛЕ!

НЕМЦИ СУ ЗНАЛИ ДА ИХ ЕНГЛЕЗИ ПРАТЕ...
ЗАУСТАВИЋЕМО СЕ У КАМПУЛИЈИ ДА БИСМО ПОСТАВИЛИ ЗАМКУ БЛИНДИРАНИМ КОЛИМА!

ПОШТО ЈЕ ЗАМКА ПОСТАВЉЕНА, КАПЕТАН РУДИ СЕ ОБРАТИО НАРОДУ НА ИТАЛИЈАНСКОМ...
ЗАТВОРИТЕ СЕ СВИ У КУЋЕ!

ДРУГА ГРУПА НЕМАЦА НАЛАЗИЛА СЕ НА ИЗЛАЗУ ИЗ СЕЛА...
ОСТАНИТЕ ТУ! КАД ДИГНЕМО У ВАЗДУХ ОНЕ ПРОКЛЕТНИКЕ, ПРЕТРЕШЋЕМО СЕЛО!

СТАРИ РАФАЕЛО, БОРАЦ ИЗ ПРВОГ СВЕТСКОГ РАТА, НИЈЕ ОСТАО У КУЋИ УПРКОС НЕМАЧКОМ НАРЕЂЕЊУ...
РАФАЕЛО, КУДА ЋЕШ? ВРАТИ СЕ!
ЋУТИ, ЖЕНО! НЕЋУ ДА ДОЗВОЛИМ ДА ЕНГЛЕЗИ СТРАДАЈУ У НАШЕМ СЕЛУ!

ПОЈАВИЛА СУ СЕ БЛИНДИРАНА КОЛА...
СТАНИТЕ! МИНЕ!

НЕМАЧКИ КАПЕТАН ЈЕ ПРИМЕТИО РАФАЕЛА ..
СТАНИТЕ! ОН НАС УПОЗОРАВА НА НЕШТО!

РУДИ ЈЕ ПОБЕГАО ПРЕ НЕГО ШТО СУ ТОБИ И ОСТАЛИ СХВАТИЛИ О ЧЕМУ СЕ РАДИ ...
ШТА ЈЕ КАЗАО ОНАЈ СТАРАЦ?
НЕМЦИ НАМ ПОСТАВИЛИ МИНЕ!
ЕНО! ВИДЕ СЕ СВЕЖИ ТРАГОВИ НА ЗЕМЉИ!

БЛИНДИРАНО ВОЗИЛО СЕ ВРАТИЛО НЕКОЛИКО МЕТАРА УНАЗАД ...
ТОБИ ЈЕ ОНДА МИТРАЉЕЗОМ ПОГОДИО МИНЕ. А КАДА СУ СВЕ ЕКСПЛОДИРАЛЕ ...

ЖАО МИ ЈЕ СТАРЦА! БИО ЈЕ ТАКО ХРАБАР!
БРЗО ДА ГА ПРЕБАЦИМО У КУЋУ!

НАРЕДНИЧЕ, КО ЗНА КОЛИКО ЖИВОТА ЋЕ ЈОШ СТРАДАТИ ЗБОГ ТЕ СЛИКЕ!
АЛИ, У ЊОЈ СЕ КРИЈЕ ПЛАН НАПАДА НА НЕПРИЈАТЕЉА!

НЕМЦИ СУ ГРАБИЛИ ПРЕМА СВОМ УТВРЂЕЊУ ...
БОЈИМ СЕ ДА ЋЕ НАС СТИЋИ! СПОРИ СМО ЗА ОНО ВОЗИЛО!
ЗНАМ, АЛИ НИСМО ДАЛЕКО ОД ЦИЉА!

ДРУГИ КАМИОН ЈЕ ИЗНЕНАДА СТАО ...
ДО ЂАВОЛА! НЕ МОЖЕМО ДАЉЕ!
ТРУБИТЕ КАПЕТАНУ ДА СЕ ВРАТИ ПО НАС!

ПРЕБАЦИТЕ СТВАРИ У ОВАЈ КАМИОН! НЕКО НЕК СТРАЖАРИ!
ШМИТЕ, ОБАВЕСТИ НАС КАД НАИЂУ ЕНГЛЕЗИ!

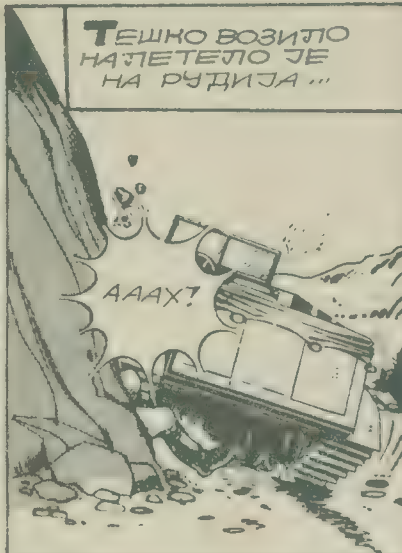

ДОЛАЗЕ!
КАКВО ЋЕМО ИМ ИЗНЕНАЂЕЊЕ ПРИРЕДИТИ?

УВРЗО СЕ ПОЈАВИШЕ БЛИНДИРАНА КОЛА ...
НАРЕДНИЧЕ, ОТПУСТИТЕ САД КОЧНИЦЕ!

КАПЕТАН РУДИ ЈЕ УГЛЕДАО „МАЧЕВАОЦА" НА ЗЕМЉИ ...
НАРЕДНИЧЕ, ЧЕКАЈТЕ! СЛИКА ...

АЛИ, КАМИОН ВИШЕ НИЈЕ МОГАО ДА СЕ ЗАУСТАВИ ...
ШТА ХОЋЕ ОНАЈ?

НЕЕ!
БИЛО ЈЕ КАСНО ...

ТЕШКО ВОЗИЛО НАЛЕТЕЛО ЈЕ НА РУДИЈА ...
АААХ!

ИСКАЧИТЕ СВИ!

БИЛ И МАРТИН НИСУ ИМАЛИ ВРЕМЕНА ДА НАПУСТЕ ВОЗИЛО, АЛИ ...
ЗНАМ ШТА ЋУ, МАРТИНЕ! ПУЦАЋУ У ГУСЕНИЦЕ!

БИЛ НИЈЕ ПРОМАШИО ...
ААХ!

ВОЗИЛО ЈЕ СКРЕНУЛО С ПУТА, АЛИ ТАДА ЈЕ СТРАДАО И ЈЕДАН ПАРТИЗАН. СЛИКА ЈЕ ОСТАЛА НЕОШТЕЋЕНА ...

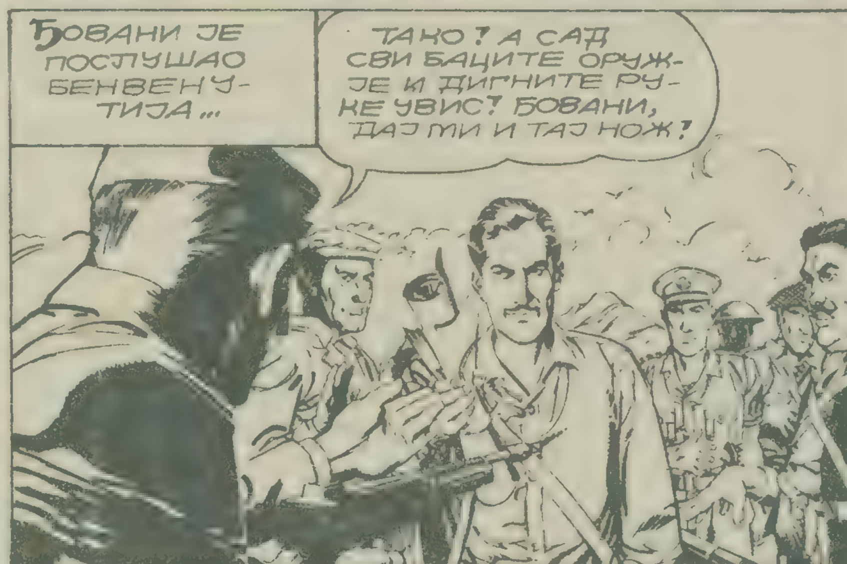

ЗАИСТА МИ ЈЕ ЖАО!
ОВО ЈЕ ПИЈЕТРО!
НИСИ ТИ КРИВ, БИЛЕ! ДА СМО СЕ СУДАРИЛИ С КАМИОНОМ СВИ БИСМО ПОГИНУЛИ!

ЈАДНИК! КАКО ЈЕ ГЛУПО СТРАДАО!
НАЈЗАД ДРЖИМ РЕМЕК-ДЕЛО СЛАВНОГ ПЕЛИНИЈА!

ПРОКЛЕТА СЛИКА! ЗБОГ ЊЕ ЈЕ СТРАДАО МОЈ НАЈБОЉИ ДРУГ! НИЈЕ НИ ЧУДО ШТО ЈЕ ЗОВУ **ПОРТРЕТ СМРТИ**!
ШТА ТО ХОЋЕШ, ГЛУПАНЕ?

ИЗНЕНАДА ЈЕ ОДЈЕКНУО БЕНВЕНУТИЈЕВ ГЛАС...
СЛУШАЈТЕ МЕ СВИ!

ЂОВАНИ, ИЗВУЦИ СЛИКУ ИЗ РАМА И ДАЈ МИ ЈЕ С ТИМ ДОКУМЕНТИМА!
ХЕЈ, КО ОВДЕ ИЗДАЈЕ НАРЕЂЕЊА?

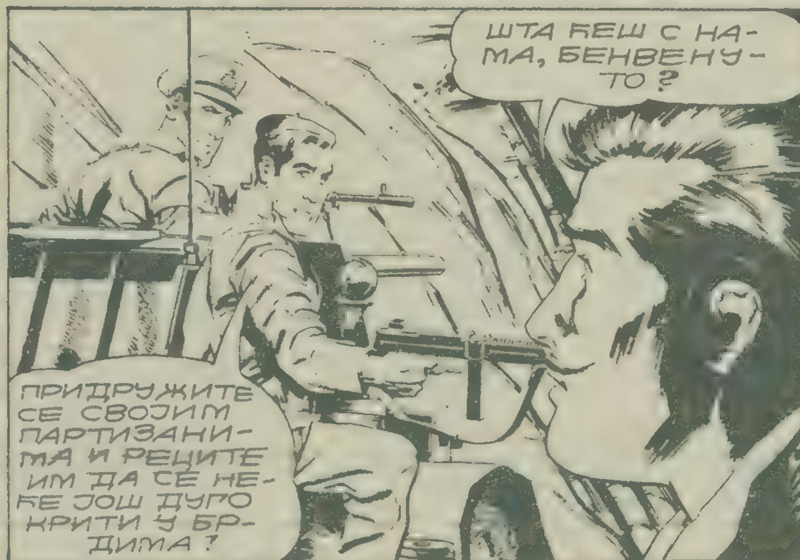

ЂОВАНИ ЈЕ ПОСЛУШАО БЕНВЕНУТИЈА...
ТАКО! А САД СВИ БАЦИТЕ ОРУЖЈЕ И ДИГНИТЕ РУКЕ УВИС! ЂОВАНИ, ДАЈ МИ И ТАЈ НОЖ!

НЕ РАЗУМЕМ, БЕНВЕНУТИ! ЗАР МИ НИСМО САВЕЗНИЦИ?
ПА, БОРИМО СЕ ПРОТИВ ЗАЈЕДНИЧКОГ НЕПРИЈАТЕЉА!

ПРЕВАРИЛИ СТЕ СЕ! ЈА РАДИМ ЗА МУСОЛИНИЈА!

ЗАР ЋЕМО ДА СЛУШАМО ОВОГ ЛУДАКА?
НАРЕДНИЧЕ, У КОЛА БРЗО!
УЧИНИТЕ КАО ШТО КАЖЕ!

ЈЕДАН ПОГРЕШАН КОРАК И ПУЦАЋУ! ВОДИМ ТЕ НЕМЦИМА!

ШТА ЋЕШ С НАМА, БЕНВЕНУТО?
ПРИДРУЖИТЕ СЕ СВОЈИМ ПАРТИЗАНИМА И РЕЦИТЕ ИМ ДА СЕ НЕЋЕ ЈОШ ДУГО КРИТИ У БРДИМА!

БЛИНДИРАНО ВОЗИЛО СЕ УДАЉИЛО...
БЕНВЕНУТО, ЛОШЕ ТИ СЕ ПИШЕ! ОСВЕТИЋЕМО ТИ СЕ КАД-ТАД!

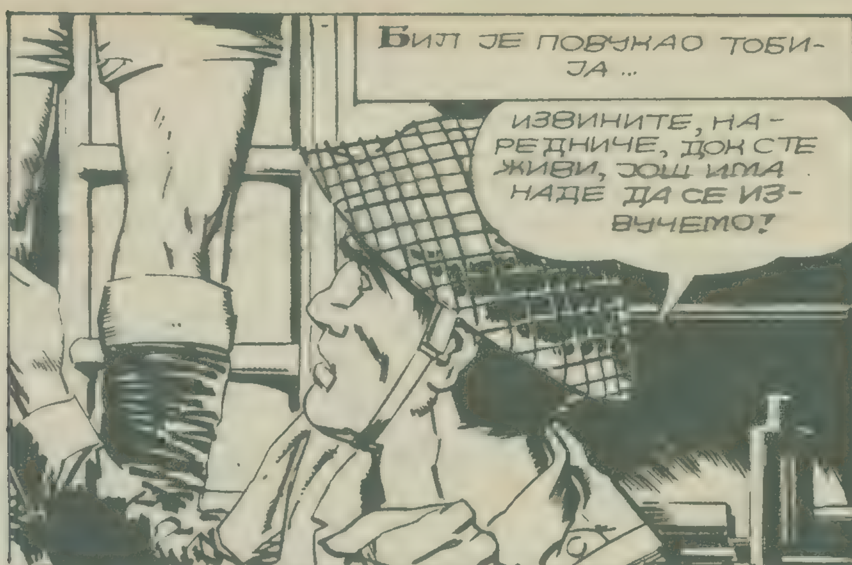

БЕНВЕНУТО, ЗАР ЋЕШ ДОЗВОЛИТИ ДА ОВАКО ДРАГОЦЕНО ДЕЛО ПРЕЂЕ У РУКЕ НЕМАЦА?
УМУКНИ! ВИ, ЕНГЛЕЗИ, СИГУРНО НЕЋЕТЕ ДОТАЋИ ОВУ СЛИКУ!

РУКЕ УВИС И РЕЦИ ВОЗАЧУ ДА УСПОРИ! ОВДЕ НЕГДЕ ЈЕ НЕМАЧКА ЛИНИЈА!

УБРЗО СУ НАИШЛИ НА ГРУПУ НЕМАЦА КОЈА СЕ СПРЕМАЛА ДА ДИГНЕ СТЕНЕ У ВАЗДУХ ДА БИ ЗАУСТАВИЛА НАПРЕДОВАЊЕ САВЕЗНИКА...
ДОЂИТЕ ДА ВИДИТЕ НЕШТО!

НЕ РАЗУМЕМ! НЕПРИЈАТЕЉ НАМ СЕ ПРИБЛИЖАВА С ДИГНУТИМ РУКАМА! НЕ ПУЦАЈТЕ!
СВАШТА!

НЕМЦИ! БИЛИ, ПУЦАЈ! НЕ БРИНИ ЗА МЕНЕ!
НЕЋУ ГА ПОСЛУШАТИ!

БИЛ ЈЕ ПОВУКАО ТОБИЈА ...
ИЗВИНИТЕ, НАРЕДНИЧЕ, ДОК СТЕ ЖИВИ, ЈОШ ИМА НАДЕ ДА СЕ ИЗВУЧЕМО!

БЕНВЕНУТО НИЈЕ НАИШАО НА ДОЧЕК КАКАВ ЈЕ ОЧЕКИВАО ...
АЛИ, ПУКОВНИЧЕ ...
ВИДИШ, ИТАЛИЈАНУ, ТИ НАС ВИШЕ ИНТЕРЕСУЈЕШ ОД ТОГ ЕНГЛЕЗА! ИСПРИЧАЈ НАМ СВЕ О СЕБИ!

БЕНВЕНУТО ЈЕ ПОНОСНО ПРЕДАО ДОКУМЕНТА НЕМАЧКОМ ОФИЦИРУ...
ЈА НЕ РАДИМ ЗА ГЕСТАПО! ОВО МЕ УОПШТЕ НЕ ЗАНИМА!
АЛИ, ОВИ ПАПИРИ СУ ВЕОМА ВАЖНИ! РИЗИКОВАО САМ СВОЈ ЖИВОТ ДА БИХ ИХ СЕ ДОМОГАО!

ТРЕНУТНО ИМАМ ВАЖНИЈА ПОСЛА! ОВО МОЖЕ ДА ЧЕКА!
ИМАМ И ЈЕДНУ УМЕТНИЧКУ СЛИКУ! АКО ВАМ ЈЕ ДАМ, ХОЋЕТЕ ЛИ МИ ОМОГУЋИТИ ДА ДОЂЕМ ДО ВАШИХ ПРЕТПОСТАВЉЕНИХ?

ТИ ТО МЕНЕ ХОЋЕШ ДА ПОДМИТИШ, ЈЕ ЛИ? БРИГА МЕ ЗА ТВОЈУ СЛИКУ!
АЛИ, ОВО ЈЕ РЕМЕК-ДЕЛО!

УДАЉИТЕ ОВОГ УПОРНОГ ТИПА!
ОФИЦИР ЈЕ БАЦИО СЛИКУ НА ЗЕМЉУ...

ТОБИ ЈЕ ПРУЖИО РУКУ ДА ЈЕ ПОДИГНЕ...
ОВАКО СЕ НЕ ПОСТУПА СА РЕМЕК-ДЕЛИМА!
ХЕЈ! СТОЈ МИРНО ИЛИ ПУЦАМ!

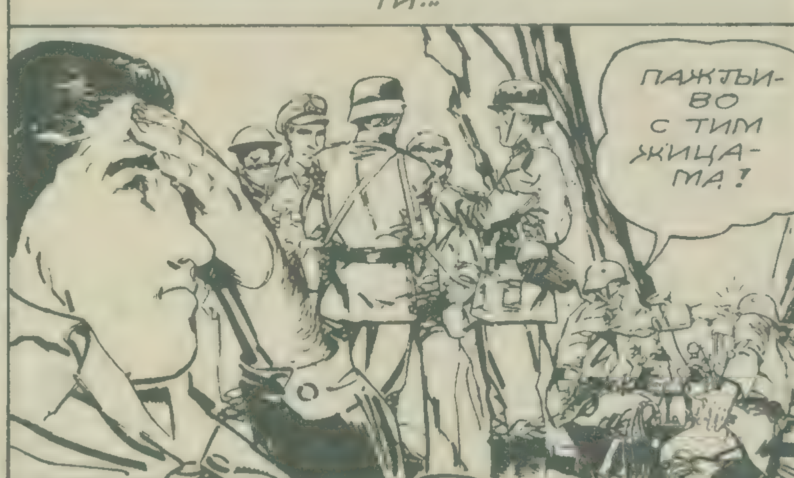

НЕЋЕШ ТИ ДА ЗАПОВЕДАШ МОМ НАРЕДНИКУ!
И БИЛ ГОРДОН СЕ УМЕШАО...
ОСТАВИ ТУ СЛИКУ!
21

СТРАШАН БОЛ ПРЕСЕКАО ЈЕ БИЛА И ОН СЕ ОНЕСВЕСТИО ...
УУХ!

ИЗГЛЕДА ДА ОВА СЛИКА ЗАИСТА ВРЕДИ! УЗЕЋУ ЈЕ!

ТОБИ И МАРТИН ОДНЕСОШЕ БИЛА У СТРАНУ...
НЕКА НЕКО ЧУВА ОВУ БУДАЛУ! ЈЕСТЕ ЛИ ИЗБУШИЛИ РУПЕ У СТЕНИ?
ДА! САМО ЈОШ ДА СТАВИМО ДИНАМИТ!

СВЕ ЈЕ ВЕЋ БИЛО СПРЕМНО ЗА МИНИРАЊЕ СТЕНА ...
КАСНИМО С РАДОМ ЗБОГ ТОГ ЛУДОГ ИТАЛИЈАНА!

БИЛ СЕ, У МЕЂУВРЕМЕНУ, ОСВЕСТИО АЛИ НИЈЕ ЖЕЛЕО ДА ТО НЕКО ПРИМЕТИ...
ПАЖЉИВО С ТИМ ЖИЦАМА!

СВИ СЕ ПОВУЦИТЕ! САМ ЋУ ПОГЛЕДАТИ ДА ЛИ ЈЕ СВЕ У РЕДУ!

НА БИЛА НИКО НИЈЕ ОБРАЋАО ПАЖЊУ...
ААХ!

ЕНГЛЕЗ ЈЕ БРЗО ДОХВАТИО ЖИЦЕ КОЈЕ ЈЕ ТРЕБАЛО ПОВЕЗАТИ ДА БИ ДОШЛО ДО ЕКСПЛОЗИЈЕ ...
ЈОШ САМО МАЛО!

СТООЈ! РУКЕ УВИС!
БОЉЕ БАЦИТЕ ОРУЖЈЕ, АКО НЕ ЖЕЛИТЕ ДА СВИ ОДЛЕТИМО У ВАЗДУХ!

НЕМАЧКИ ОФИЦИР И ЊЕГОВИ ВОЈНИЦИ СТА-ЛИ СУ КАО УКОПАНИ...
НЕ МРДАЈ-ТЕ! ОН СЕ НЕ ШАЛИ!

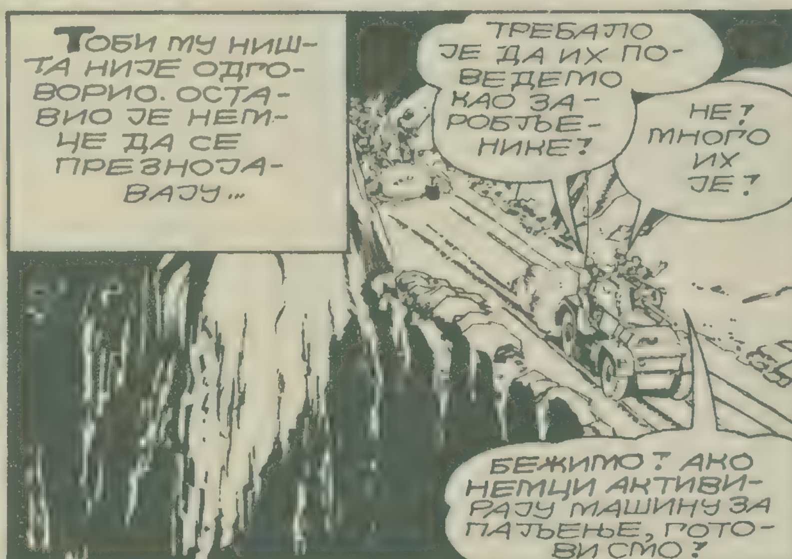

НАРЕДНИЧЕ, РАЗОРУЖАЈ-ТЕ ИХ!
БИЛЕ, СЈАЈАН СИ! НИСАМ ЗНАО ДА СИ ТАКО МУДАР!

БИЛО ЈЕ ТУ РАЗНОГ ОРУЖЈА И МУНИЦИЈЕ...
НЕ ПРОТИВИТЕ СЕ ВЕЋ МУ СВЕ ПРЕДАЈЕТЕ!
РАЗУМЕ-МО!
СВЕ ПУШКЕ И ПИШТО-ЉИ НАШЛИ СУ СЕ НА ГОМИЛИ И УНИШТЕНИ ГРАНАТОМ...

ШТА ЋЕМО САД?
ИДЕМО ПО НАША КОЛА!

ИТАЛИЈАН ЋЕ С НАМА! МОРАМ ЈОШ НЕШТО ДА УРА-ДИМ ПРЕ НЕГО ШТО КРЕНЕ-МО!

ДАЈТЕ МИ СЛИ-КУ И ДОКУМЕН-ТА!
А... АЛИ, ЗАШТО НЕ ИСКЉУ-ЧИТЕ МАШИНУ ЗА ПАЉЕЊЕ?

ТОБИ МУ НИШ-ТА НИЈЕ ОДГО-ВОРИО. ОСТА-ВИО ЈЕ НЕМ-ЦЕ ДА СЕ ПРЕЗНОЈА-ВАЈУ...
ТРЕБАЛО ЈЕ ДА ИХ ПО-ВЕДЕМО КАО ЗА-РОБЉЕ-НИКЕ!
НЕ! МНОГО ИХ ЈЕ!
БЕЖИМО! АКО НЕМЦИ АКТИВИ-РАЈУ МАШИНУ ЗА ПАЉЕЊЕ, ГОТО-ВИ СМО!

ТРЕБАЛО ЈЕ ДА ОНЕСПОСО-БИМО ТУ МАШИ-НУ!
МОЖДА ЈОШ НИЈЕ КАСНО...

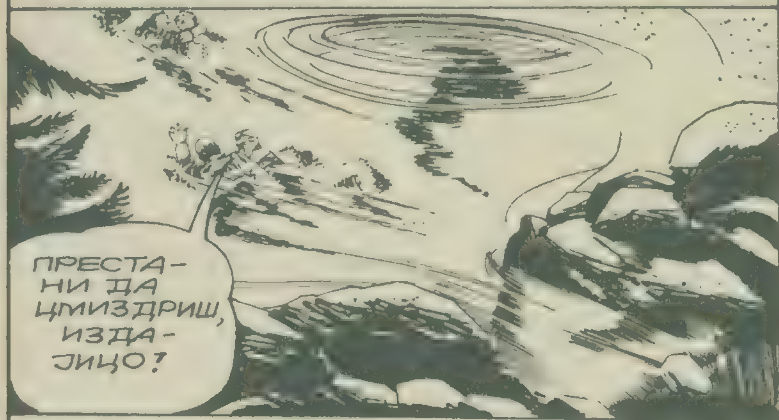

ПОГОДИ-ЋУ ЈЕ С ОВЕ ДА-ЉИНЕ!
13

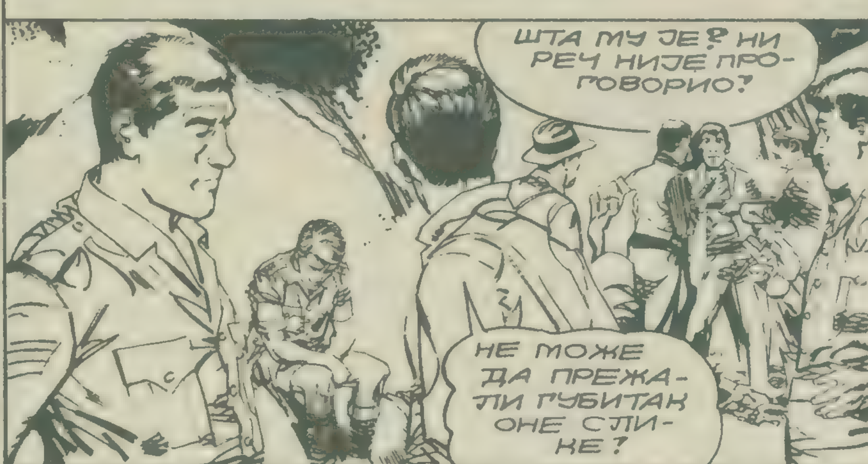

ААХ!
У ЗАК-ЛОН! СВЕ ЋЕ НАС ПОУБИ-ЈАТИ!
НЕМАЧКИ ОФИЦИР ЈЕ ПОГРЕШНО ПРОТУ-МАЧИО НАМЕРУ ЕНГЛЕЗА. У ПАНИЦИ КО-ЈА ЈЕ НАСТАЛА, ПАО ЈЕ ПРЕКО МАШИ-НЕ ЗА ПАЉЕЊЕ...

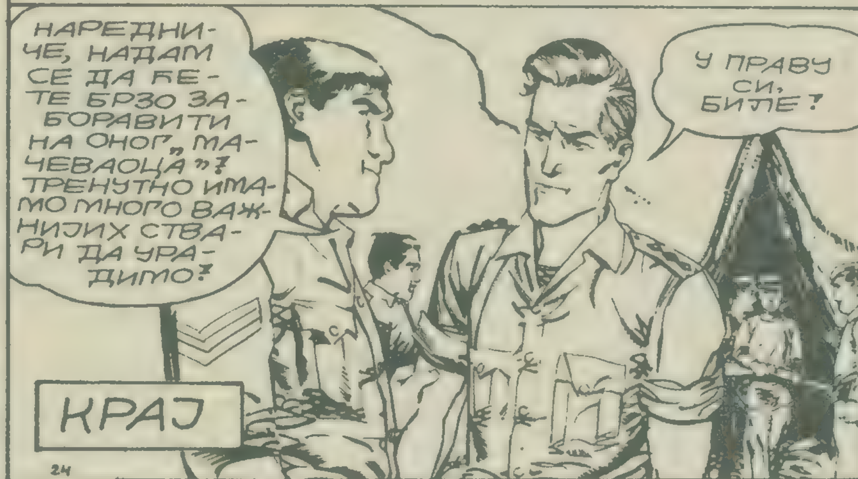

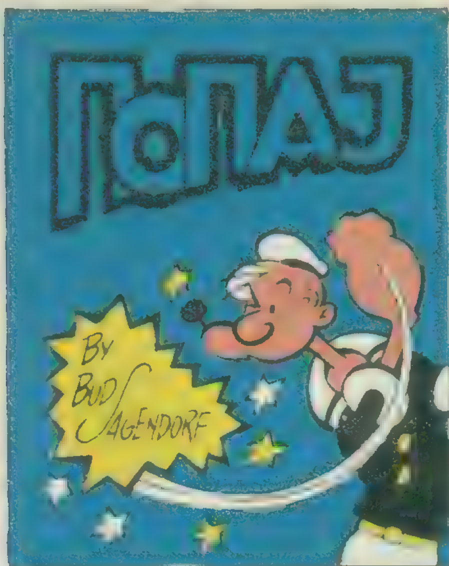

У СЛЕДЕЋЕМ БРОЈУ КОМПЛЕТАН СТРИП:

МАНДРАК

ПОПАЈ
BY BUD SAGENDORF

РЕСТОРАН
ЖИЦАРОШИМА ПРИСТУП ЗАБРАЊЕН

МЕНЕ СВИ МРЗЕ!
ТО ЈЕ ЗАТО ШТО СИ ТАКАВ ГРЕБАТОР! САМО ГЛЕДАШ КО ЋЕ ДА ТЕ ЧАСТИ!
ШМРЦ
ШМОК

ЉУДИ ПРЕЛАЗЕ НА ДРУГУ СТРАНУ УЛИЦЕ КАД МЕНЕ ВИДЕ!
ЈАСНО! НИКО НЕ ЖЕЛИ ДА ГА ОПЉАЧКАШ!
ШМРК
ШМРК

ЈАДАН ТИ САМ ЈА! НЕМАМ НИЈЕДНОГ ПРИЈАТЕЉА НА ОВОМ БЕЛОМ СВЕТУ!
ВАРАШ СЕ, ПЕРО! ЈА САМ ТИ ПРИЈАТЕЉ! ДРАГ СИ МИ...

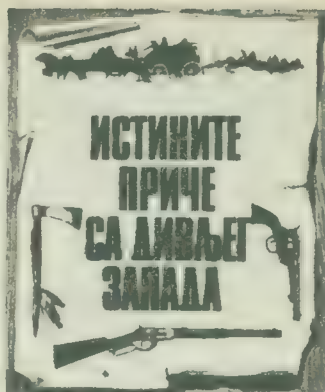

ТИ СИ МОЈ ПРИЈАТЕЉ? ДИВНО! ПА ЈА ИМАМ ПРИЈАТЕЉА!
РЕКОХ ТИ ДА САМ ТИ ПРИЈАТЕЉ!

ПА... ОВАЈ... ПРИЈАТЕЉУ... МОГУ Л' НЕШТО ДА ТЕ ПРИУПИТАМ?

ДО ВРАГА, ПЕРО!
МОГ'О СИ ДА ПРИЧЕКАШ БАР ДЕСЕТ МИНУТА ПА ТЕК ОНДА ДА ТРАЖИШ ПЉЕСКАВИЦУ!
АЛИ, ПРИЈАТЕЉУ...
10-23
BUD SAGENDORF
© King Features Syndicate Inc. 1977 World rights reserved

СТРАШАН ДАН у ЊУТ

Болесни младић Џим Рили никад није носио оружје а кад је први пут потегао револвер — заувек се изгубио.

У пролеће 1872. године пруга железнице Ачинсон — Топека — Санта Фе стигла је до Њутона, малог насеља од двадесетак брвнара у Канзасу. Од тога часа Њутон је постао циљ сточарских каравана из Тексаса, јер му је био ближи за 90 км од дотадашње „сточарске престонице" Абилина.

Док се дивљи Абилин, „преријски Вавилон", брзо претварао у тихи ранчерски градић, учмали Њутон је преко ноћи израстао у бучни, распојасани, ратоборни град. Салуни, дансинзи, коцкарнице, банке, корали, трговине, хотели ницали су као печурке после кише.

Уз тексашке каубоје који су ту, на крају вишемесечног пута, примали плате и били жељни терезенки у Њутон су са свих страна навалили професионални коцкари, револвераши, лаке жене, бегунци од закона и авантуристи. Једини закон био је „колт", а човек је био у праву само ако се њиме брзо и спретно служио.

Грађани Њутона позвали су за шерифа славног Буфала Била. Настојећи да умири Њутон, чувени западњак, је у року од два месеца убио, или тешко ранио шеснаест људи. Затим је, оценивши да је и за њега терен постао сувише врео, изненада нестао из Њутона.

Кол Џонсон, један од првих становника Њутона, оставио је запис из времена Буфало Била:

„Пуцњи из револвера непрекидно су одзвањали градом и околином, па ми се чинило да сваког дана славимо Дан независности. Пуцало се кад сам изјутра устајао из кревета и увече кад сам легао у њега!"

СТРАНАЦ НЕ ТРПИ ШАЛЕ

Неколико дана по одласку Буфало Била у Њутон је ујахао чудни тандем. Старији јахач имао је близу четрдесет година, продорне очи, енергичне усне, бразготину на левом образу, „колт нави" за појасом и „винчестерку" у кожном тоболцу о седлу. Други је био младић одтприлике седамнаест година, мршав, блед, погрбљен, грозничавих очију, с отеклим плавим венама на рукама, без икаквог оружја.

Два необична човека сјахаше пред „Парлор салуном", везаше коње и уђоше. Млађи се уморно спусти на столицу за један сто, а старији приђе шанку:

— Флашу воде! — рече промуклим гласом. **— И чашу!**

— Воде! — зацерека се бармен и окрете се групи каубоја који су радознало зурили у дошљака. **— Овај хоће да се купа!**

Незнанац размахну десницом и шамар пуче по барменовом лицу. Делић секунде касније у дошљаковој левици био је „колт" уперен у каубоје.

— Ја сам Мајк Мак Класки! — рекао је мирним гласом. **— Не волим кавге, али још мање волим шале!**

Странац узе флашу коју му је напунио уплашени бармен и однесе је према младићу за столом.

— Хајде, Џими! — рече меким гласом. **— Дуг је пут за нама! Освежи се, па ћеш у собу да се одмориш!**

Затим се поново врати за шанк, позва руком каубоје да му приђу, па се, као да се малочас ништа није десило, најљубазније обрати бармену:

— Дај свима пиће, другар! На мој рачун!

После десетак испијених рунди Мајк Мак Класки поздрави нове познанике, позва Џимија и попе се на спрат са собама.

Следећег дана познати сточарски трговац, оснивач Абилина Џозеф Мак Рој, који се и сам доселио у Њутон за железничком пругом, пришао је Мајку Мак Класком и пружио му руку:

— Здраво, Делани!... Знам, опрости, сад си Мак Класки, па нека тако и остане! — повукао га је према једном столу у углу. **— Нећу да увијам! Буфало Бил је вратио шерифску звезду! Хоћеш ли је ти? Човек као што си ти потребан је овом граду!**

ДЕЧАК СА СТРЕЛОМ

Мак Кој је познавао Мак Класког још док се звао Џорџ Делани, док су га због напада на поштанска кола, убиства у коцкарској свађи и револверских двобоја, гонили шерифи неколико држава на северу.

Једном, док је од потере бежао кроз пустињу Утаха, Делани је нашао тринаестогодишњег дечака, јединог преживелог члана породице која је путовала на запад следећи „дугин траг". Дечак Џими имао је индијанску стрелу у слабинама, тресла га је грозница и није умео да исприча шта се збило с његовом породицом. Делани га је посадио пред себе на коња, однео га на обалу Колорада и излечио. Више се није растајао од Џимија. Променио је име и начин живота. Мајка Мак Класког и Џими Рилија нико није гонио.

Мак Класки је неколико дугих тренутака замишљено посматрао Мак Која.

— Кад ми ти нудиш звезду, Мак Кој, примам је! — рече најзад.

Више од три месеца нови шериф је успевао да одржи мир и ред у Њутону. То не значи да није долазило до понеког пуцња, честих туча, дивљих теревенки по салунима. Мак Класки је неколико изгредника затворио и пустио их пошто су платили казне, неколико варалица на картама је прогнао из града, двојици пијаних каубоја кавгаџија је кундаком револвера разбио главе, а једног ранио у руку. Али мртвих није било, а то је било главно.

Млади Џим Рили је, непрекидно кашљуцајући, пламтећи у грозници, као сенка пратио свог спасиоца кога је сматрао оцем, али га нико никад није видео с било каквим оружјем.

БЕЖИ, МАЈК!

Једанаестог августа 1872. године тексашки коцкар и ноторна пијандура Бил Бејли изазвао је гужву у „Парлор салуну", почео да разбија боце и огледала и претио да ће побити све проклете Јенкије у граду.

— Смири се, Биле! — рече му Мак Класки кад су га позвали у салун. — **Смири се, или ћу те стрпати у бувару!**

— Покушај, пасји сине! — дрекну Бејли и повуче револвер.

Мајк Мак Класки је био бржи.

Џозеф Мак Кој је дојурио до шерифа.

— Бејли је био цукела, а сем тога пуцао си у самоодбрани, Мајк! — рече Мак Кој. — **Али многи Тексашани су његови пријатељи. Мислим да је најбоље да на неко време нестанеш из града, док се духови мало смире! Не буни се, Мајк, нико неће помислити да си из страха побегао!**

— Послушаћу те јер си ми пријатељ! — рече без воље шериф. — **Поведи рачуна о Џимију док не будем ту!**

Осам дана је Мајк Мак Класки лутао околином Њутона, а 19. августа предвече вратио се у град. Тек што је зашао међу прве куће, пред њега искочи Џими Рили.

— Бежи, Мајк! — ухватио му је коња за дизгине. — **Бејлијев пријатељ Хју Андерсон и његова банда заклели су се да ће те, чим се појавиш, напунити оловом, молим те!**

Мак Класки га није послушао. Ујахао је у град, сјахао пред „Парлор салуном", проверио „колт" за појасом и гурнуо врата. Одмерио је хладним погледом Хјуа Андерсона, Била Гарета, Хенри Кирна и Џима Вилкерсона који су претећи стајали на углу шанка, а затим је пришао једном столу за којим се играо покер и запитао:

— Има ли места за мене, момци?

У тај час се у салун ушуљао Џими Рили и наслонио се на зид поред врата држећи руке за леђима. Суво је кашљао.

НЕСТАО БЕЗ ТРАГА

Тек што је Мак сео, из групе каубоја иступи Андерсон и викну:

— Класки, кукавички којоте, просућу ти мозак!

Истовремено су одјекнули пуцњи. Један метак је прошао шерифу кроз грло. Мак Класки је у паду потегао „колт", али није имао снаге да повуче ороз. Праснуло је још неколико хитаца из револвера Андерсонове дружине који су изрешетали Мајка Мак Класког.

У том истом часу зачу се продоран крик Џими Рилија. Одмах затим с врата полете киша метака. Грозничави, туберкулозни младић је, вриштећи из свег гласа, празнио два „колта".

Први метак погодио је „Срећног Џека" Мартина, једног каубоја који је покушао да помогне смртно погођеном шерифу. Други је прострелио груди Хјуа Андерсона. Остали су изрешетали Гарета, Кирна и Вилкерсона.

Кад се дим барута разишао, на поду је лежало пет мртваца, а Андерсон је умирао.

Џим Рили је нестао и више се некада о њему ништа није чуло.

Тај догађај је у америчкој историји записан као „најкраћи масакр Дивљег запада".

А. Р.

ЗА САДОКУСЦЕ

ОРХИДЕЈЕ У СТОМАКУ

Зашто ићи у Африку и садити паприку — како гласи стих из једне наше популарне дечје песмице, када се на том континенту справљају разноврсни специјалитети, иако нико не таји грашак, боранију, купус или пасуљ, на пример.

Доиста, у чему уживају сладокусци у Сенегалу, Заиру, на Обали Слоноваче...

Један од највећих специјалитета на Мадагаскару су — печени папагаји, мале шкољке и — морски пси и циновске раже, које становници ове државе хватају, углавном, помоћу харпуна. Ипак, гурмани воле јело справљено од дугорепе веверице, зване **макис**, као и печење од једногрбог говечета **омби**.

На овом острву успевају и различите врсте поврћа, потпуно непознате у Европи. А једна врста пиринча названа **вари лава**, зачин је готово сваком јелу, најчешће се сервира уз храну справљену од рибе и свињетине.

У Заиру, пак, специјалитет је јело направљено од самлевеног меса циновске змије **бое**, заједно са „прилогом" од **матамбала**, како се назива једна кртоласта биљка налик на наш кромпир.

У Камеруну сладокусци воле да, као предјело, грицкају — термите: омотани лишћем банана прже се у топлом пепелу, док се црни мрави — **мин тонло** — једу сирови. А у Дахомеју, уместо хлеба једе се **акасу** — погача направљена од једне врсте житарице која успева само у Африци, као и **сорго** или „велико просо" од којег се прави **кускус**, омиљено јело и у Француској.

У Сенегалу, Обали Слоноваче и Гвинеји готово сва храна се припрема на уљу од кикирикија које се прерађују на неколико десетина начина. Ту је земља веома плодна, па успевају и различите врсте воћа.

На западним обалама Африке специјалитет је морски пас који се једе свеж, усољен или сушен. Једна врста звана **тиоф** по укусу подсећа на јесетру, а **кобос** на харингу. У Гвинеји је, ипак, највећи специјалитет шницла од кајмана, једне врсте крокодила. У овим, као и осталим афричким земљама, веома је цењено месо бивола, затим бодљикавог прасета и слона. И једна врста скакаваца (који могу да се пронађу и у Европи али само у најлуксузнијим хотелима) веома је укусна када се испече и једе заједно са медом. А од плодова дивљих трава и бобица који се осуше и самељу, у Судану се праве веома укусни колачи. У овој земљи постоје читаве плантаже на којима се узгаја биљка **карите**: плодови су величине и облика шљиве, али веома масни, па се од њих прави бутер. Такође, служе и за прављење сапуна, а често и као лек. **Гомбо** је поврће слично пасуљу које може да се употребљава и као зачин. А када се његови плодови сасуше и испеку, онда замењују кафу.

Слонова нога, зачињена ароматичним биљкама, етиопски је специјалитет. Увија се у широке листове, ставља на жар у рупу, прекрива пепелом и земљом, а затим пече неколико сати. Етиопљани доста једу поврће, као што је миришљави **даунес**, налик на кромпир. У Нигерији, пак, специјалитет је нојево јаје пржено са разним травама.

Готово у свим афричким државама узгаја се кукуруз: јело од куваног и посољеног назива се **кабу**, док се **маас**, сличан далматинској паленти, реже на кришке и служи уз млеко од деве.

У највећем делу овог континента пије се **лагми** — вино справљено од плодова палми. У Етиопији пију **техт** (медовину) и **тала** (пиво) које се у Судану назива **пипи**. А на Мадагаскару пију рум **токанем** и пиће направљено од једне врсте орхидеја звано **фахам**.

Б. Ј.

1. ЧУДЕСНИ СВЕТОВИ ВОЛТА ДИЗНИЈА

Енциклопедија најпознатијих Дизнијевих ликова и јунака, сабраних у четири изванредне илустроване књиге са више од 60 бајки и прича чији чаробни јунаци годинама одушевљавају децу и одрасле. Комплет од четири књиге штампан је ћирилицом и латиницом са више од 1200 дивних илустрација у боји.

ЦЕНА КОМПЛЕТА 500 ДИНАРА.

2. ХИЉАДУ ЗАШТО — ХИЉАДУ ЗАТО

Богата ризница одговора на многобројна питања. Ова дивна књига потребна је сваком ученику јер пружа читав низ неопходних сазнања о свету који нас окружује. Књига је писана популарно, 483, стране, формат 28 x 20,5 cm, луксузно опремљена и богато илустрована, у тврдом повезу са пластичним корицама.

ЦЕНА КЊИГЕ 200 ДИНАРА.

5. ПРИРОДА — ПОЗНАТА И НЕПОЗНАТА

Јединствен водич кроз живописан и шаролик живот у природи у различитим његовим облицима и у његовом неизмерном богатству. Књига има 480 страна, енциклопедијског формата, богато технички опремљена са 600 илустрација у боји, у тврдом повезу са пластифицираним заштитним омотом у боји.

ЦЕНА КЊИГЕ 400 ДИНАРА.

6. ЂАЧКО ДОБА

Књига у којој има свега више него што се очекује: четири поеме, стотинак песама и седамдесетак најљубавнијих афоризама. Књига у којој је сликар Радомир Стевић-Рас приредио праву изложбу акварела сатканих од сна и младалачког надахнућа, лирских, нежних поетских, распеваних чулних и невиних у свом еротизму.

Латиница, 128 страна, формат 20,5 x 16,5 cm тврди повез и са прекрасним илустрацијама у боји.

ЦЕНА КЊИГЕ 180 ДИНАРА.

3. ИЛУСТРОВАНА ИСТОРИЈА СВЕТА

У седамдесет поглавља обрађује целокупан развој цивилизације од почетка до наших дана. Писана једноставно и популарно, плени пажњу читалаца и остаје драгоцен извор података. Књига која доказује да чињенице могу бити много узбудљивије од фантастике и да историја изложена на занимљив и маштовит начин буди интересовање и љубав према сазнању наше прошлости.

ЦЕНА КЊИГЕ 300 ДИНАРА.

4. ЗЛАТНА СЛИКОВНИЦА

Јединствена збирка од 15 сликовница за најмлађе читаоце у укусно опремљеном ковчежићу. Комплет садржи следеће књиге: Храбри кекец, Принцеза на зрну грашка, Успавана лепотица, Снежана, Сунцобран-балончић, Гаров у зоолошком врту, Ко је направио Воји кошуљицу, Мишуленце, Пепељуга, Црвенкапа, Неваљали зечић, Златна птица, Ивица и Марица, Папучица-Маца и Кројач Боцко.

ЦЕНА КОМПЛЕТА 300 ДИНАРА.

Издавачка радна организација „Вук Караџић", Београд, Краљевића Марка 9

НАРУЏБЕНИЦА

Овим неопозиво наручујем:
ЗА ГОТОВО — КЊИГЕ ПОД БРОЈЕВИМА: ______

за укупну суму од ______ динара коју ћу уплатити поштару када ми уручи књиге, умањену за 10% попуста.

НА ОТПЛАТУ — књиге под бројевима: ______

за укупну суму од динара ______ коју ћу платити у ______ месечних рата.

Најмањи износ наруџбине на отплату је 300.— динара, с тим, што месечна рата не може бити мања од 100.— динара.
Камата у износу од 8% зарачунава се само на износ отплате преко 6 месеци.
Жиро-рачун 60802-603-1542.
У случају спора признајем надлежност II општинског суда у Београду.

Презиме, име и очево име ______

Место, дан, месец и година рођења ______

Занимање ______

Поштански број и место ______

Адреса стана ______

Назив и адреса радне организације ______

Број л. к. ______ издата од СУП-а ______

______

Овера о запослењу за купце на отплату ______
Купац

Пензионери уместо овере прилажу претпоследњи чек од пензије.

ДРЕСИРАНИ ПРОВАЛНИК

ШЕФ ЛИОНСКЕ ПОЛИЦИЈЕ ЗНАО ЈЕ ДА ПОСТОЈИ САМО ЈЕДАН ЧОВЕК ОД КОГА ЈЕ МОГАО ОЧЕКИВАТИ РЕШЕЊЕ ЗАГОНЕТНОГ СЛУЧАЈА: ДЕТЕКТИВ ЕДМОН ЛОКАР.

Новине су о њему писале као о „Шерлоку Холмсу из стварности". Доиста, лионски детектив доктор Едмон Локар, решавао је најтеже случајеве из полицијске праксе, оне што личе на узбудљиве садржаје из криминалистичких филмова и прича. Један, ипак, превазилази све, мада је каријера овог детектива који је живео 89 година — умро је 1966 — била изузетно дугачка и богата!

ЛОПОВИ С НЕБА

Када га је једнога дана 1910. године позвао шеф лионске полиције, Локар је тек био постављен за управника полицијске лабораторије. Случај је био такав да је, по мишљењу шефа, само овај детектив изузетног образовања и интуиције могао да га реши. Наиме, у Лиону су тих дана страшно учестале пљачке богаташких станова. Али, као да их је обављало неко биће из свемира! Улазило је кроз отворен прозор — и то редовно на горњим спратовима високих зграда, тамо где се ни мачка не би могла попети. Била је то права мистерија.

Локар је до тада већ решио доста случајева у којима се чинило да нема никаквих трагова и да ће завршити у полицијским архивама. Тако се једном догодило да је, дошавши ујутру на посао, затекао у полицијској испостави неког скитницу који је приведен јер није имао личних исправа. Необјашњив инстинкт налагао је Локару, који је тих дана радио на случају једног загонетног убиства, да скитницу треба претрести.

То је обавио лично. Свако други сигурно би био разочаран, али Локар је на оделу скитнице пронашао неки листић који је одмах однео под микроскоп. Тек ту дошло је до изражаја његово велико знање из разних области, па и биологије: листић је припадао пољској биљци која је расла само на једној пољани изван Лиона. Управо су на њој полицајци открили леш без трагова.

Локар је успео да унакрсним питањима ухвати скитницу у лажи и тако га наведе на признање да је починио оно убиство.

Ништа мање занимљив није био начин на који је открио једног другог злочинца. Испитујући стан у којем се догодило убиство и у којем је криминалац очигледно пажљиво радио са рукавицама, тако да није

ИСТИНИТА ДЕТЕКТИВСКА ПРИЧА

оставио отиске, Локар је на прозорској дасци наишао на комадић воска од свеће. Пажљиво га је узео у марамицу и однео на анализу. На њему се налазио — отисак прста! Луцидном детективу одмах је било јасно да је убица желео да угаси свећу и зато је скинуо рукавицу да ова не изгори. Притиснуо је прстом преко пламичка и тако утиснуо свој отисак на восак који се одвалио и пао на даску. После није било тешко открити починитеља.

Ипак, ове пљачке представљале су нешто много чудније од свих са којима се Локар до тада срео.

КАКВА ДОВИТЉИВОСТ!

Као и увек, приступио је детаљном претресању опљачканих станова. Његову пажњу нарочито су заокупљали прозори, па је лупом испитивао сваки делић симса, рама, окана. И, открио је нешто што је у први мах допринело да мистерија буде већа: отиске прстију који — нису припадали људским бићима!

Локар ипак није дуго размишљао. То би могли бити само мајмунски отисци, сетио се. Сада је, наравно, требало учинити три ствари: пронаћи све мајмуне у Лиону и околини, узети им отиске и упоредити их са онима на прозору.

Испоставило се да су прва два дела тог посла била невероватно тешка! Да није било Локарове домишљатости, можда се никада не би показало колико је Лион био пун мајмуна. Није било нимало лако пронаћи све власнике ових дугорепих и паметних животињица. Али, полицајци су помно приступили привођењу необичних осумњичених.

Колико год да су с муком проналазили лионске мајмуне, још су теже успевали да их приволе на давање отисака! Неки су мајмуни били толико тврдоглави и упорни у свом опирању да су полицајци морали да им постављају „замке" са индигом и чекају док се њихови прсти случајно не нађу на њима ... Коначно је овај чудан посао ипак дао жељени резултат: пронађен је мајмун који је оставио своје отиске на прозору.

Његов власник био је један улични верглаш. Када су полицајци претресли собицу у којој је становао, на периферији Лиона, пронашли су велики део покрадених ствари. Како мора да је био разочаран довитљиви верглаш који је мајмуна научио да за њега краде, кад је видео да је све откривено! Али, намерио се на Едмона Локара ...

М. К.

ДОКРАЈЧЕНИ СТАРАЦ

Недавно је у Америци емитована најкраћа телевизијска емисија која је трајала само 8 секунди. Заправо, толико је времена било потребно да се са 900 мина поруши двадесет шестоспратни хотел „Балтимор", саграђен још 1932. године у америчком граду Оклахоми.

Овом спектаклу присуствовало је 30.000 радозналаца који су све то могли да посматрају са удаљености од око 300 метара, где су биле постављене и телевизијске камере. А када се тутњава стишала и прашина слегла, од грађевине високе 270 метара остала је само гомила цигала. На „гробу" овог хотела ускоро ће бити саграђен нов комплекс зграда, од којих ће неке имати и стотинак спратова.

ДРЖАВЕ — ПАТУЉЦИ

МОНАКО

Најнеобичнији, ако не и најлепши бисер Азурне обале је кнежевина Монако. Смештена на територији дугачкој једва три и по, а широкој пола километра, ова државица једним својим делом излази на Средоземно море док је са свих осталих страна опкољена француским Алпима. На тако скученом простору живи готово 30 хиљада становника од којих већину чине странци.

На месту данашње кнежевине, коју чине три готово срасла насеља: стари град Монако, трговачки центар Кондамин и Монте Карло, градић познат по коцкарницама, постојала је насеобина још у доба Феничана и старих Грка. Римски писци и историчари називали су је Monoecus и Portus Hercules Monoeci. Отуда и име Монако.

О историји античког града у раном средњем веку мало се зна. Тек у записима из 11. века Монако се поново спомиње, али сада као посед моћне поморске силе Ђенове. Двеста година касније он ће припасти феудалној породици Грималди чији су чланови у 17. столећу добили титулу кнезова. У истом веку, тачније 1641. године, тек рођена кнежевина постала је француски протекторат што ће остати све до избијања револуције, када је свргнута владајућа династија. Париским уговором од 1814. године ђеновљанска породица враћена је на престо, али се кнежевина већ следеће године опет нашла под протекторатом, овог пута — сардинијским.

Када је половином 19. века Европу захватио револуционарни талас и Монако је доживео велике промене: 1848. године од кнежевине су се одвојили градови Ментон и Рокбоен. Њих је 1861. године владајући кнез и формално уступио Француској, наравно уз извесну новчану надокнаду, па су тако створене границе које кнежевина и данас има. Тек 17. јула 1918. године начињен је нови уговор којим се Монаку признаје независност, али се поново ставља под заштиту Француске. Једном од одредби овог уговора предвиђа се да, у случају да владајући кнез остане без наследника, Монако губи независност и постаје аутономна држава под француским протекторатом.

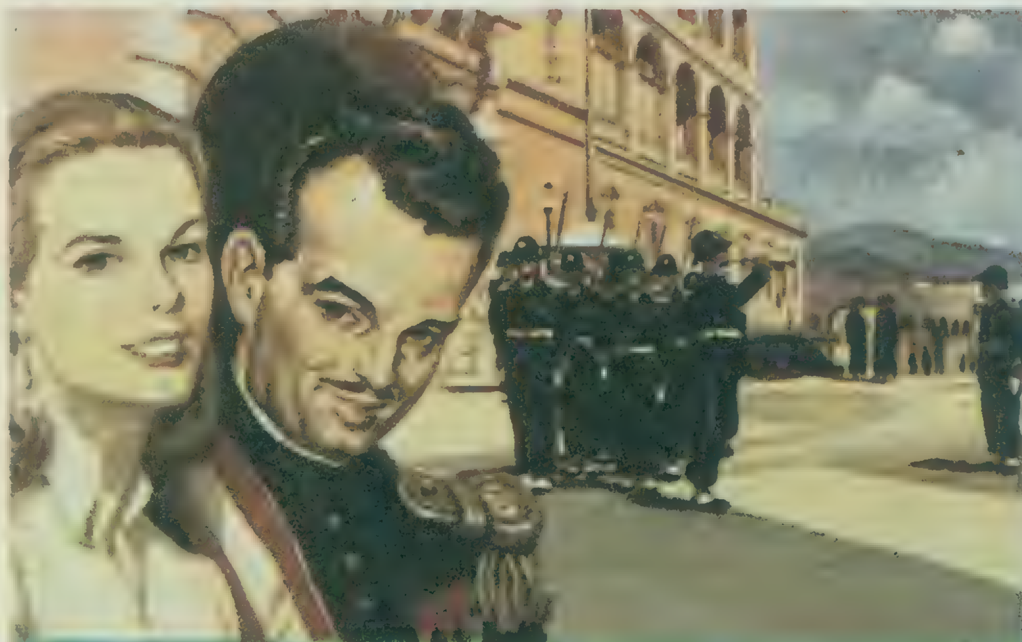
И МИЛИОНЕРИ ПАТЕ

Некада, Монако је био монденско састајалиште аристократије. У њему су чак и милионери патили од комплекса ниже вредности и црвенели пред презривим погледима богатих наследник принчева и принцеза, свргнутих краљева и протераних кнежева, блазираних лица праћених мноштвом послуге. Данас више није тако. Додуше, још се у луци Монте Карло љуљушкају луксузне јахте а на улицама се и даље виђају вансеријски аутомобили са шоферима у ливреји украшеној златним ширитима, али све више има припадника такозваног „масовног туризма". Они у Монаку пристижу јефтиним аутомобилима, аутобусима, па и скромним чамцима и глисерима. И то што је најлепше, баш они и представљају главни извор прихода земље, без обзира што се хране у пицеријама где може да се, за само неколико франака, поједе нешто „с ногу", и што, ако уопште спавају у Монаку, траже преноћиште у најјефтинијим пансионима. Што се тиче коцкарница, симбола минијатурне кнежевине, „сувенир хазардери", како пролазне туристе овде обично називају, не пропуштају да завире у њих и потроше 10—20 франака, не више.

Упркос томе што се времена мењају и што Монако све више живи

Од 13. века Монако припада феудалној породици Грималди. Легенда каже да је Ђеновљанин Франческо Грималди, на превару, обучен као калуђер, успео да се увуче и освоји тврђаву. Отуда се на грбу Монака могу видети и две фигуре калуђера.

Од 1949. године земљом влада принц Реније III, ожењен некад славном глумицом Грејс Кели.

Најстарији део кнежевине Монако чини истоимени град са тврђавом на врху брежуљка што се уздиже над самим морем.

Из римског периода остао је и овај споменик који је у 1. веку пре наше ере саградио император Август.

Један од највећих контраста Монака је архитектура: ту, крај накинђурених лепотица »бел епок«, познатих са филмског платна, штрче високи хотели саграђени од челика и стакла.

од „малих" туриста, припадници аристократије и богаташи и сада задржавају старе навике: једу у ексклузивном „Хотел де Парис", спавају у апартманима који коштају 500 и више франака, изнајмљују на плажама кабине са купатилом и креветом за одмор. У јефтине ресторане, наравно, не залазе. Сусрет са обичним смртницима који се у Монаку задржавају највише дан-два, доживљавају искључиво на плажама, на којима је улаз бесплатан, и улицама. Ни у коцкарницама се не срећу. Обични туриста се, као по правилу, задржава у предворју, а „отмени" гости своју срећу кушају у раскошним салонима. Па ипак, не тако ретко, догађа се да понеки злехуди играч оконча свој живот у Монте Карлу, јер на рулету изгуби читав свој иметак, који се понекад процењује милијардама!

»ЦРВЕНИ« КРУПИЈЕ

Да ново на велика врата улази у Монако види се и из политичких и друштвених збивања. Принц Реније III, који је на престо ступио 1949. године, учинио је преседан кад се оженио плебејком Грејс Кели. То што је она била кћер америчког мултимилионера и популарна филмска глумица, није нимало олакшавало ствар, бар не у првом тренутку. Касније се показало да је принц својом „скандалозном" женидбом направио и добар пословни потез: туристи из целог света похрлили су у Монако на чијем престолу седи обична америчка девојка.

Ништа мање узбуђења није изазивала ни одлука Ренијеа III да 1972. године распише изборе. Дотада суверени шеф државе био је кнез коме је помоћ у управљању државним пословима пружао Национални савет од 18 чланова које је сам именовао. У тренутку кад су избори расписани, ни кнез ни Национални савет нису слутили шта ће се догодити: своју кандидатуру међу првима је истакао и педесетогодишњи крупије Шарл Сокали, комунист по уверењу. Међутим, како у Монаку не постоји комунистичка партија, Сокали се појавио као кандидат „Покрета демократске уније". Са предизборном кампањом почео је одмах, и то искључиво међу лучким радницима, собарицама, портирима, зидарима, чистачицама, својим колегама. И док су у двору његову активност пратили са смешком, крупије је скупљао гласове. Шарл Сокали је успео да победи и тако постане не само једини саветник пот пуно „демократског занимања" већ и једини „црвени" члан владе.

И ма колико се у Монаку прихвата све што је ново, да се прилив туриста не би смањио, јер кнежевина живи од њих, у много чему се још виде корени традиција. Тако, рецимо, чињеница је да се принц оженио филмском дивом, али је и чињеница да је њиховој деци, док су била мала, било забрањено да гледају филмове своје мајке да њене филмске авантуре код њих, случајно, не би изазвале психички шок.

О. Вукадиновић

ПЕСМА НЕДЕЉЕ

ХИТ-СТРАНА

НИКАД НЕ ЗАБОРАВИ ДАНЕ НАШЕ ЉУБАВИ

Музика: Александар Корађ
Текст: Оливера Катарина
Пева: Оливера Катарина

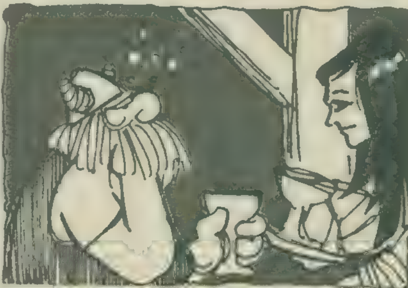
Сећаш ли се зоре ране,
ој, Миле ој,
пролећа у зимске дане,
ој, драги мој,
кад су голе вите гране
ој, Миле ој,
нашом тајном расцветане,
ој ,драги мој.

И по снегу, к'о по роси,
ој, Миле ој,
трчали смо лудо боси,
ој, драги мој,
јурили се, кикотали,
ој, Миле ој,
и љубави радовали,
ој, драги мој.

Преплићу се сан и јава,
ој, Миле ој,
љубав грану олистава,
ој, драги мој.
Од радости и милине
ој, Миле ој,
расцвета се усред зиме,
ој, драги мој.

Не, не . . .
никад не заборави
да, да . . .
дане наше љубави.
Не, не . . .
никад не заборави
да, да . . .
да смо се волели.

ОЛИВЕРА КАТАРИНА

Оливера Катарина, једна од ретких уметничких личности, не само да плени слушаоце својим изузетним гласом, већ исто тако пуни дворане у којима се приказују њени филмови. Ова певачица и глумица, чији је таленат запажен још у основној школи, студирала је Позоришну академију у Београду. До сада је остварила преко десет позоришних и више од тридесет филмских улога, а певала од Београда до париске „Олимпије" и далеког Токија и свуда бележила само успехе.

Иако није школовала глас, Оливера Катарина је већ својим првим наступима показала да је рођена певачица. У току десетогодишњег рада снимила је двадесетак плоча. На њима су се нашле забавне мелодије наших најпознатијих композитора, руске романсе, циганске песме, староградске и најлепше народне мелодије. Свака од тих песама представља један нов, пријатан доживљај и слушаоца никада не оставља равнодушним.

Наступ на овогодишњем фестивалу забавне музике у Опатији где је извела композицију „Никад не заборави дане наше љубави" и изјава да ће се још појављивати на естрадној сцени и снимати нове плоче, уверили су нас да ћемо још дуго уживати у Оливерином специфичном гласу и несвакидашњој индивидуалности. „Бити уметник је нешто најлепше али и нешто веома одговорно. Будити у људима племенита осећања — има ли чега лепшег у животу?" — изјавила је Оливера.

ЦЕМ (THE JAM)

Групу ЦЕМ данас сврставају међу водеће панк-групе у Енглеској. Поред велике популарности код младих, ова група може да се похвали и изванредном продајом издатих плоча. Састав су основали гитариста Пол Велер (Paul Weller) и бубњар Рик Баклер (Rick Buckler) да би им се нешто касније придружио и басиста и певач Брус Фокстон (Bruce Foxton). Група је у почетку свирала искључиво ритам и блуз музику да би тек појавом панка изменила своје музичко опредељење. Чланови састава ЦЕМ тврде да нису панк-група и не облаче се као панкери, али њихова музика је ипак панк-рок.

Свој први јавни наступ трио је имао у лето 1976. у чувеном лондонском „100 клубу" у који су долазили искључиво они који су себе сврставали у „мод", покрет који је шездесетих година био веома популаран међу младима. Те вечери изводили су своје брзе добро аранжиране песме које су наишле на опште допадање. Композитор групе Пол Велер био је и остао под утицајем Пита Таузенда, гитаристе и композитора групе ХУ, за кога многи кажу да је био инспирација свих панкера. Вероватно због тога, групу ЦЕМ многи и називају новим саставом ХУ. Њихов први албум издат маја 1977. године под називом „У граду" »In the City« добио је одличне критике док је истоимени сингл по популарности нешто заостао. Следећи албум „Ово је модерни свет" (»This is the Modern World«) постиже огроман успех док се сингл истог назива налази на свим топ-листама. Недавно је група ЦЕМ још једном пријатно изненадила. На сингл-плочи са три композиције које су издате пре нешто више од месец дана налази се и композиција „Новости из света" (»The News of the World«) која на готово свим светским топ-листама заузима највиша места. На крају рецимо још и то да је у припреми и следећа плоча „уживо" начињена на управо завршеној турнеји овог састава.

ЧИТАОЦИ ЈАВЉАЈУ...

ВЕСТИ ИЗ СКОПЉА

Пре неколико месеци у Скопљу је основана група ЂЕНТРИ. Састав искључиво свира своје композиције и то у фанки-ритму. Чланови састава су: МИЛОВАН АРАНЂЕЛОВИЋ *који је вођа групе, композитор и свира соло-гитару,* ВИКТОР БАНЧОТОВСКИ *(бас-гитара),* КОЧО БАНЧОТОВСКИ *(удараљке) и*

ДИМИТАР СТАНКОВИЋ *(вокални солиста). Њихове најуспелије композиције су „Балада за Ђентри" и „Драга, немој да си тужна".*

Мишо Илиевски
Ресенска 5-I/5
Скопје
(хонорар 100 дин.)

БЕРЗА ПЛОЧА

Мењам добро очуване плоче: SWEET (»Give Us a Wink« и »Off the Record«), ABBA (»Greatest Hits«), Demis Rousos (»Magic«) и сингл-плоче: SMOKIE (»Living Next Door to Alice« и »I'll Meet You at Midnight«) BACCARRA (»Yea Sir, I Can Boogie«), ABBA (»Fernando« и »The name of the Game«), BONEY M (»Ma Baker«), Борис Визетић („Да сам Брандо ил' Џемс Дин"), СМАК („Црна дама"), SWEET (»Fever or Love«) и Фадил Тоскић („Пођи право"). За један албум БИТЛСА дајем један од наведених албума или пет сингл-плоча. За дупли албум БИТЛСА дајем два албума или десет синглова.

Небојша Николић
Књажевачка 46
18000 Ниш

ОТО ПЕСТНЕР

Шест година касније на истом фестивалу поново осваја прву награду публике.

Мада има тек 21 годину ОТА ПЕСТНЕРА, једног од најпопуларнијих словеначких певача, многи називају ветераном! Вероватно због тога што је музиком почео да се бави веома рано. Први сусрет са студијем за снимање имао је још као четрнаестогодишњи дечак, када је у РТВ Љубљана све запањио лакоћом и рутином којом је интерпретирао музичке нумере. Први студијски снимак начинио је 1971. године за фестивал забавне музике Словенска попевка. Било је то прво учествовање на једном великом фестивалу и прво велико признање: награда публике.

За потребе Радио-Љубљане Пестнер је као солиста снимио више од сто композиција. Издао је четири ЛП плоче и преко десет синглова. Укупно 70 песама у интерпретацији Ота Пестнера отиснуто је на плочама. У нашој земљи учествовао је на скоро свим фестивалима. Иако је велик број признања освојио као солиста, његова највећа љубав и даље остаје вокална хармонија. Већ неколико година ради са вокалном групом њу свинг квартет (New Swing Quartet) коју многи сматрају најбољим југословенским из вођачем госпел музике. Свој природни таленат Ото је усавршио у музичкој школи коју ће ове године завршити у Љубљани. У последње време све више се бави компоновањем, вокалним аранжманима и продуцентским пословима, у чему такође има доста успеха.

КЕЈТ БУШ (KATE BUSH)

Највеће овогодишње изненађење у Енглеској је млада певачица КЕЈТ БУШ. О њој се зна само да има 19 година и да је одрасла у дому за незбринуту децу. Први ју је, пре неколико година, открио гитариста групе ПИНК ФЛОЈД Дејв Гилмор у једном малом клубу где је певала само за храну. Бојећи се да њен таленат прерано не сагори, Дејв о свом открићу није никоме причао.

У међувремену пажњу јавности на Кејт скреће популарна певачица Дасти Спрингфилд: на прес конференцији поводом свог поновног повратка поп-сцени она изјављује да ће се ускоро родити нова су-

перзвезда. Одмах потом излази Кејтин албум „Унутрашње задовољство“ (»The Kick Inside«) а накнадно издати сингл са велике плоче „Оркански висови“ (»Wuthering Heights«) инспирисан истоименом књигом брзо стиже на врх топ-листа. Кејт Буш има специфичан плачљив глас завидног опсега који на овој хит-плочи није потпуно искоришћен јер су композиције просечне. Овај необичан албум који због источњачког мистицизма више припада 1968. него 1978. години, биће свакако уврштен у најужи избор за плочу године. Данас мало ко верује у могућност да Кејт може да падне у заборав, што се до сада многим певачима догађало после прве изврсне плоче.

НАША КАРИКАТУРА

ДЕЈВИД БОУВИ (DAVID BOWIE)

ДЕЈВИД БОУВИ, једна од водећих поп-личности, управо се налази на великој турнеји по Америци. У току месеца априла и маја Дејвид ће одржати шездесет концерата после чега се враћа у Енглеску како би се почетком лета, после двогодишње паузе, представио и младима у Великој Британији. У току летње турнеје, која почиње 14. јуна у Њукастлу а завршава се првог јула у Лондону, Боуви ће се пред публиком појавити 13 пута. За турнеје по Америци и Енглеској Боуви је формирао и нову пратећу групу састављену од тројице старих и исто толико нових музичара. Од старих то су гитариста Стејси Хејдон (Stacey Heydon), бубњар и перкусиониста Денис Дејвис (Dennis Davis) и басиста Џорџ Мари (George Murray) који су на ранијим турнејама већ пратили Дејвида. Нови чланови су Сајмон Хаус (Simon House) — електрична виолина, Шон Мејс (Shaun Mayes) — кибορд инструменти, док је на синтисајзеру Роџер Пауел (Roger Powell).

ТОП-ЛИСТЕ

АПРИЛ 1978.

ДОМАЋА

1. МОЈА ПРВА ЉУБАВ — Рани мраз
2. ЗАБОРАВИ МЕ — Здравко Чолић
3. ЉУЉАЈ МЕ НЕЖНО — Оливер Мандић
4. ХОРОСКОП — Неопланта
5. ХАГА ВАГА — Про арте
6. НИКАД НЕ ЗАБОРАВИ ДАНЕ НАШЕ ЉУБАВИ — Оливера Катарина
7. ЗБОГОМ ОСТАЈ, ЉУБАВИ — Оливер Драгојевић
8. ИМАМ ПЕСМУ ЗА СВЕ ЉУДЕ — Сунцокрет
9. ЗАПАЛИО САМ ПЛАМЕН — Фадил Тоскић

10. ИСПИЛИ СМО ЗЛАТНИ ПЕХАР — Indexi

СТРАНА

1. WUTHERING HEIGHTS — Kate Bush

2. RUMOUR HAS IT — Donna Summer
3. EMOTIONS — Samantha Sang
4. COME BACK MY LOVE — Darts
5. STAYING ALIVE — Bee Gees
6. FANTASY — Earth, Wind and Fire
7. I DON'T WANT TO GO TO CHELSEA — Elvis Costello
8. NEWS OF THE WORLD — Jam
9. FOLLOW YOU, FOLLOW ME — Genesis
10. IF I CAN'C HAVE YOU — Yvonne Elliman

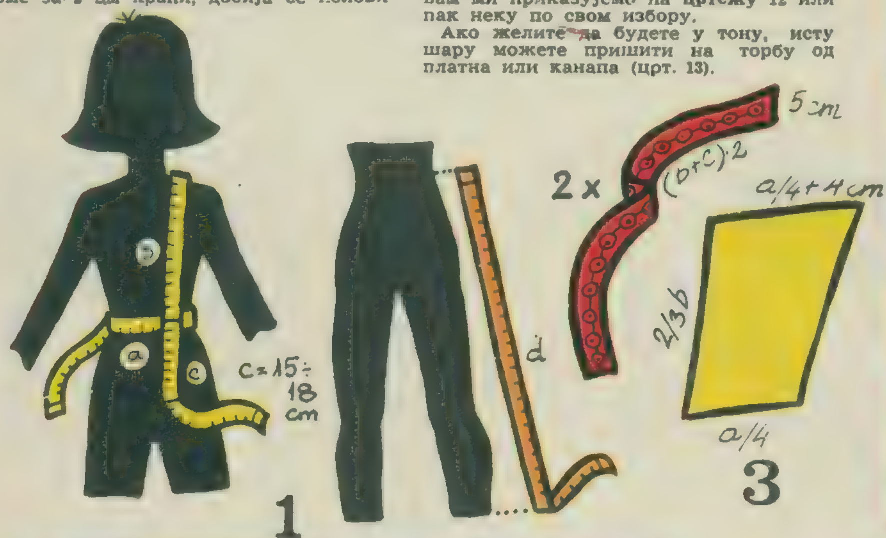
ХАЉИНА - КЕЦЕЉА

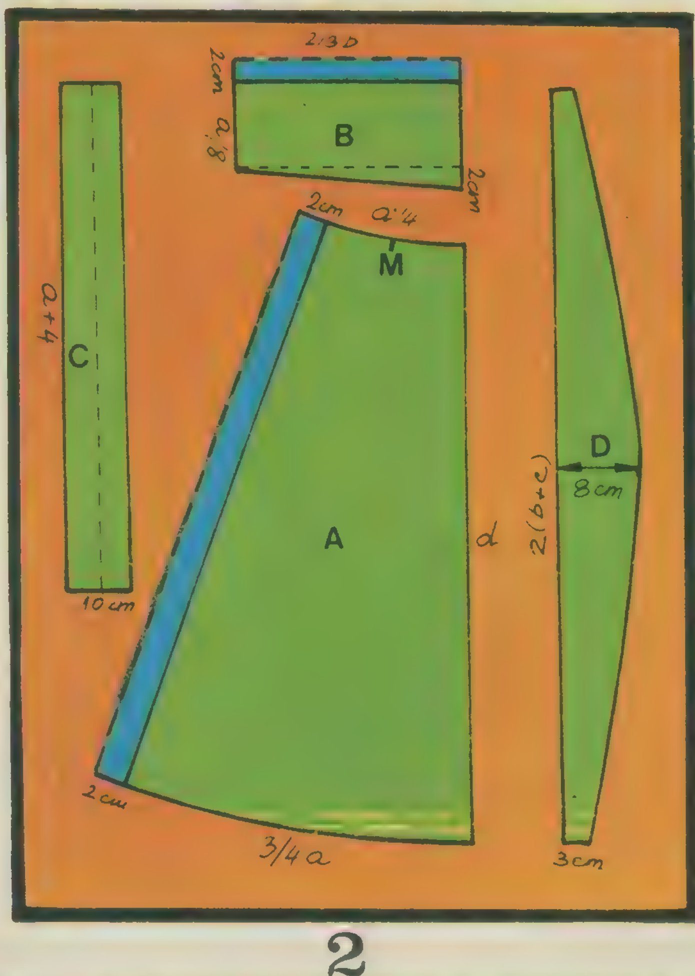

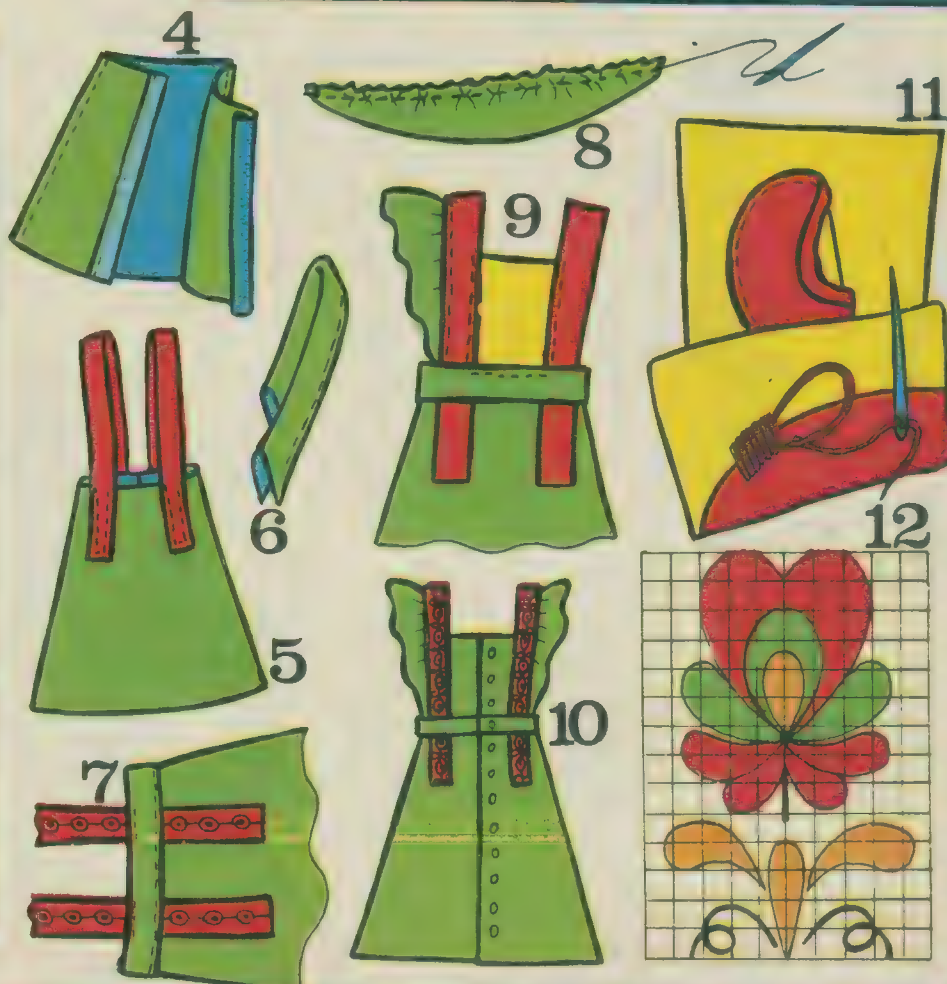
Верујемо да сте једва чекали да прође зима па да обучете нешто лако и модерно као што је ова наша хаљина-кецеља од цица са апликацијама.

Од материјала вам је потребно. два метра шареног цица, који пре кројења треба да потопите у воду, јер се циц у прању доста скупља. Мере које треба узети дате су на **цртежу 1**. То су ширина око струка a, дужина до струка b и дужина сукње d, а мера обележена са c може се кретати од 15 до 18 цм, што зависи од ваше висине. На **цртежу 2** дат је крој и то: A је половина предњег дела, обележено је пуном линијом. Предњи део се кроји тако да не буде шава по средини, односно материјал се пресавије па се кроји тако да предњи део буде само из једног дела. Задњи део је исти као и предњи A, само је проширен за 2 цм — то јест до линије обележене цртицама. Потребна су вам два оваква дела. Део C је појас (потребно је једно парче), а део D су фишеви на раменима (потребна су два дела). Део B, два дела, представља леђа, а ако се исти део узме за 2 цм краћи, добија се полови на предњег дела. Пазите, уметак на горњем предњем делу хаљине направите од једнобојног материјала (**црт. 3**) пошто на њему треба да нашијете апликацију. На крају, потребне су вам још две украсне траке ширине 5 цм а дужине 2 цм (b+c). Као што приказује **цртеж 13**, украсне траке су, у ствари, нараменице, а део c је дужина која се пришива на сукњу као украс. Најпре спојите сукњу (**црт. 4**). Позади немојте зашивати шав, јер се сукња закопчава целом дужином. Затим пришијте нараменице (**црт. 5**) и то у тачки M која се отприлике налази на средини дела A, уз струк. Пошто сте то урадили, пресавијте појас D по дужини (означено цртицама), **цртеж 6**, па зашијте и преврните и пришијте на место појаса (**црт. 7**). Наберите карнер по дужини (D **на цртежу 2**), као што показује **цртеж 8**, па га пришијте за нараменицу као на **цртежу 9**. На крају зашијте предњи део и леђа као што показује **цртеж 9**. На леђима отворите рупице и пришијте дугмад. Апликацију — шару пришијте на предњи једнобојни део. Можете узети ову коју вам ми приказујемо на **цртежу** 12 или пак неку по свом избору.

Ако желите да будете у тону, исту шару можете пришити на торбу од платна или канапа (црт. 13).

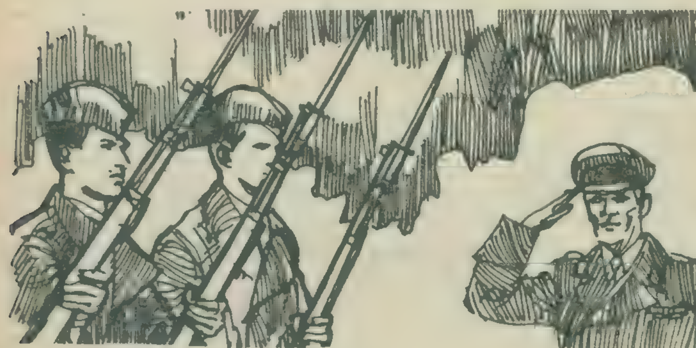

КАКО СЕ ПОСТАЈЕ ОФИЦИР ЈНА

70 СПЕЦИЈАЛНОСТИ

Наша земља данас, у нарочитом систему општенародне одбране, има снажну оперативну војску — Југословенску народну армију. То је савремено обучена и опремљена, разграната и јединствена Армија, спремна да сваког часа брани домовину од било којег непријатеља. Зато је неопходно да таква армија, која је народна у правом смислу те речи, има у својим редовима савремено школован старешински кадар. Одвојивши од својих доходака велика финансијска средства, сви наши народи допринели су да ЈНА подигне модерне школске и образовне установе за припремање младића чије ће животно опредељење и занимање бити официрски позив. И не само то: све више младића и девојака разних врста занимања, запошљавају се у нашој војсци као грађанска лица у служби ЈНА.

Наше оружане снаге, у својим штабовима, устано-

вама и другим местима неопходним за успешну одбрану, обједињују преко седамдесет разних специјалности. У Армији је поникао знатан број афирмисаних стручњака и научника, а неки од њих данас у свету науке заузимају значајна места. Сви ти стручњаци, млађи официри и официри, налазе се на одговорним дужностима у оружаним снагама.

Младићи који се определе за војни позив, после успешног школовања у војним школама и академијама, производе се у одгова-

противваздушна одбрана, да постају активна војна лица и старешине у нашој Армији.

Школовање и интернатски смештај у свим војним школама, гимназијама и академијама су бесплатни.

СВЕ ВРСТЕ ВОЈНИХ ШКОЛА И АКАДЕМИЈА

Драги Забавниче, молим те да објавиш списак средњих војних школа, гимназија и академија као и мјеста гдје се налазе.

Група дјечака, будућих официра у ЈНА из Грахова

У нашој земљи постоје четири војне гимназије и то су: Ваздухопловна гимназија „Маршал Тито“ у Мостару, Војна гимназија „Братство и јединство“ у Београду, Војна гимназија „Иво Лола Рибар“ у Загребу и Војна гимназија „Франц Розман Стане“ у Љубљани. Заједничко је за све ове врсте војних школа да младиће припремају за наставак школовања на војним академијама.

Већина од седам средњих војних школа, колико их има код нас, садрже у свом систему образовања и више нарочитих смерова. Средње војне школе у ЈНА су: Средња војна школа родова копнене војске у Сарајеву, са смеровима: пешадија, артиљерија, артиљеријско - ракетна јединица, противваздушне одбране, оклопне јединице, инжињерија, веза и АБХ-одбрана, затим Техничка средња војна школа копнене војске у Загребу, са смеровима: машински, електротехнички, саобраћајни и хемијско-технолошки. У Рајловцу код Сарајева је Ваздухопловна техничка средња војна школа, са смеровима: машинскотехнички, електротехнички, електронско-технички и телекомуникације. У Сплиту је Морнаричка техничка средња војна школа. Интендантска средња војна школа је у Сарајеву, Санитетска средња војна школа у Новом Саду, а Музичка средња војна школа у Београду.

После завршетка школовања на средњим војним школама добија се звање млађег официра ЈНА и одговарајући чин, а школовање се може наставити и на једној од војних академија. Школовање у овим школама траје четири године.

У ЈНА постоје следеће академије:

Војна академија Копнене војске (КоВ) у Београду (налази се на Бањици, Улица Вељка Лукића Курјака бр. 33), затим Техничка војна академија КоВ у Загребу (налази се на Черномерцу, Улица Илица бр. 242), Ваздухопловна војна академија у Земунику, код Задра, Ваздухопловна техничка војна академија у Рајловцу код Сарајева. Морнаричка војна академија у Сплиту (у саставу Морнаричког школског центра у Лори) и Економска војна академија у Београду, (на Бањици, Улица Вељка Лукића Курјака бр. 33).

Свака од ових високошколских војних установа, сем ваздухопловне, има више смерова. Услов за упис је завршена средња школа у грађанству, војна гимназија или средња војна школа. Конкурс за војне академије још није завршен и све информације у вези с њим могу се добити у општинском органу за послове народне одбране, војном округу, војним школама и самим академијама.

И још нешто: за све војне школе, гимназије и академије могу конкурисати само — момци. Дакле, без журбе са женидбом!

ДЕВОЈКЕ И ЖЕНЕ У СЛУЖБИ ЈНА

Занима ме да ли у нашој земљи постоје средње војне школе, гимназије или академије за дјевојке, јер бих жељела бити официр у ЈНА.

Жељка Махуља, Супилова 245, Делнице

Слична питања упутиле су и **Весна Накројкућин**, Немањина 163, Кикинда, **Снежана Лукић**, Београдска 9, Бањалука, **Тања** из Суботице, **Милица Дашић** из Черевића, **Јасмина Вученов**, из Сомбора, **Анита Варчева** из Штипа, **Снежана Петровић**, из Рипња, **Весна Ђорђевић** из Београда, **Верица Ристић** из Лесковца, **Тамара Ђокић** из Нишке Бање, и друге.

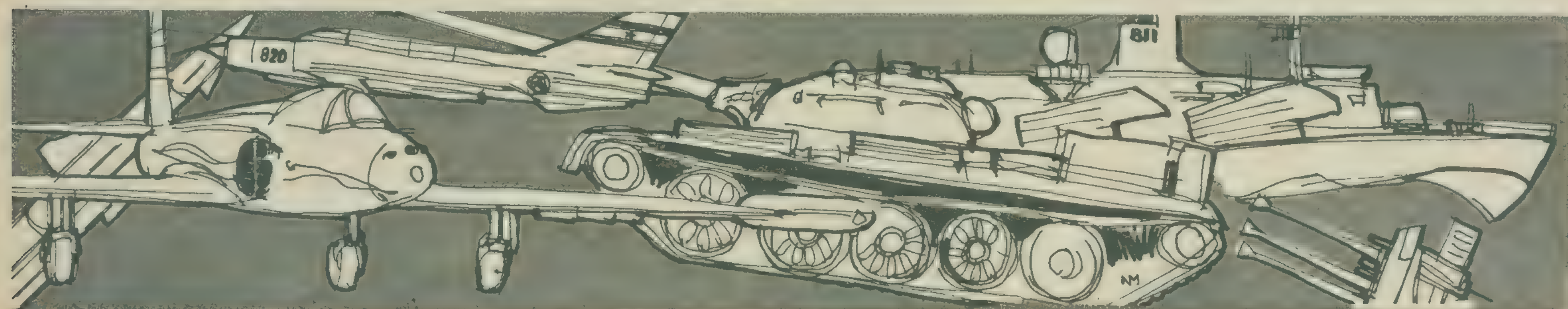
Код нас још не постоје средње војне школе, војне гимназије и академије које могу похађати и девојке. Лица женског пола, дакле, не могу постати старешине у ЈНА.

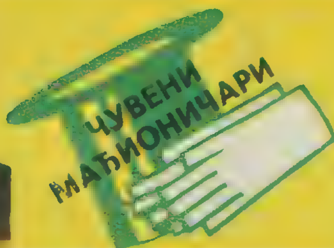
Међутим, то не значи да девојке или жене са разним дипломама не могу уопште да раде при Армији. ЈНА повремено расписује конкурсе за разне врсте занимања (кувари, дактилографи, економисти, правници, лекари, професори, инжењери и сл.) на којима пуноправно могу да конкуришу женска лица са одговарајућом школском и стручном спремом. И мушкарци и жене који раде у ЈНА, а не носе униформу, нису активна војна лица и старешине, већ имају статус грађанског лица на

служби у ЈНА. Наша Армија такође стипендира одређен број студената и студенткиња фармацеутских и природно-математичких факултета, одсека за метеорологију, а на медицинским само младиће. Дипломирани фармацеути и метеоролози, ако су женска лица и буду ли радили у ЈНА, постају грађанска лица на служби у ЈНА. Младићи које стипендира Армија могу да буду и активна војна лица.

Припремио: И. Лончар

Двадесет и трећи март 1918. године. Препуним гледалиштем „Вуд Грин Емпајр" позоришта у Лондону завладао је тајац. Сви напето очекују извођење последње тачке програма славног мађионичара.

„Величанствени кинески маг", Чунг Линг Су, мирно стоји заклањајући груди штитом од лике. На другом крају позорнице његова два помоћника спремају се да пуцају у њега. Трик којим је годинама одушевљавао публику за сада тече као и увек.

А онда, заглушујући звук два пуцња и — човек се, посрћући, хвата за груди и у самртном ропцу пада на позорницу.

Био је то последњи наступ великог Чун Линг Суа.

Трагична смрт открила је и Суову највећу тајну. Овај славни Кинез који „никада није проговорио ни реч енглеског" и који је за сваки разговор анга жовао преводиоце — уопште није био Кинез. Рођен је у Њујорку 2. априла 1861. године и пре него што је своје право име заменио много звучнијим уметничким — звао се Вилијам Елсворт Робинсон.

ВЕШТО ЧУВАНА ТАЈНА

Годинама је Робинсон радио за најпознатије мађионичаре Америке. Оно што је од њих научио, мислио је, осигураће му успех код публике. Али „Робинсон, мистериозни човек" — како је његов уметнички псеудоним гласио — једва је успевао да се прехрани бедном зарадом од својих наступа. Иако су други мађионичари у њему видели изузетан таленат, код публике није имао успеха.

Долазак чувеног кинеског мађионичара Чинг Линг Фуа у Њујорк 1899. године, пружио је непознатом Робинсону прву праву шансу да се прослави. Најпознатија тачка славног Кинеза била је она у којој се уз помоћ љубоморног чуваног трика, уз неколико хокус — покуса на сцени одједном појављује огромна посуда пуна воде. Убеђен да никоме сем њега то не може да пође за руком, самоуверени Кинез нуди награду од 1000 долара свакоме ко изведе трик. Робинсон је једини прихватио изазов али ваљда због огромне суме која је тако лако могла да му исклизне из руку, а нешто и због тога што би успешно изведен трик помутио славу најбољег, Чинг Линг Фу се — предомислио.

Дуел — до кога никада није ни дошло — за Робинсона је значио моралну победу, али то му ипак није помогло да изиђе из анонимности.

ПАТКЕ У ОРКЕСТРУ

Неке користи од читавог догађаја ипак је имао. Тада му је први пут пало на памет да би прерушен у Кинеза можда имао више успеха. Прилику да то провери дао му је париски „Фоли Бержер". Огромне плакате данима су мамиле Парижане да 15. априла 1900. године дођу на први наступ феноменалног Хоп Синг Луа

(алиас Вилијама Робинсона).

Врхунац представе требало је да буде тренутак у којем одједном треба да се појави огромна посуда пуне воде по којој пливају и — три патке. Апаратура која држи посуду није издржала и уместо сјајног финала догодила се права катастрофа. Изневерена публика и оркестар преплављени су водом, а новопечени Кинез, Хоп Синг Лу, завршио је своју тачку стојећи у локви воде, извиждан и покушавајући да се отараси три преплашене патке које су се и саме бориле да се испетљају из њихових скута.

Срећа је за Робинсона дошла прерушена у неког позоришног менаџера из Лондона који се те ноћи страшног фијаска нашао у публици. Он је ваљда био једини човек који није извиждао несрећног извођача. Напротив, учинило му се да би уз мало дотеривања читава представа могла одлично да прође. Видовити менаџер ипак није могао ни да сања на какву је златну жицу набасао.

Од првог наступа у лондонској „Алхамбри", Робинсон, који се сада звао Чунг Линг Су, пунио је дворану. Његово ново име значило је на кинеском „двострука срећа". Срећа је заиста и почела коначно да му се осмехује. Дани неуспеха најзад су прошли.

ЏИНОВСКА НОВЧАНИЦА

Једна од најпознатијих тачака славног Чунг Линг Суа звала се „Сан о богатству". У њој вешти Кинез ствара стотине новчаница од пет фунти; следи џиновска новчаница од 1000 фунти која потпуно прекрива читаву позорницу. Када „кинески маг" покуша да је дотакне, новчаница ишчезава да би се на њеном месту, окачен над средином позорнице, појавио велики златник. Златник се отвара и из њега излази девојка која држи рог (симбол обиља) из кога у слаповима на подијум звечећи падају новчићи.

Славније чак и од оне тачке била је сабласна вештина „заустављање метака". Неколико мађионичара платило је животом покушај да изведе страшан трик. Крвави данак платио је на крају и највећи од свих — величанствени Су.

М. И.

ВЕЛИЧАНСТВЕНИ КИНЕСКИ МАГ

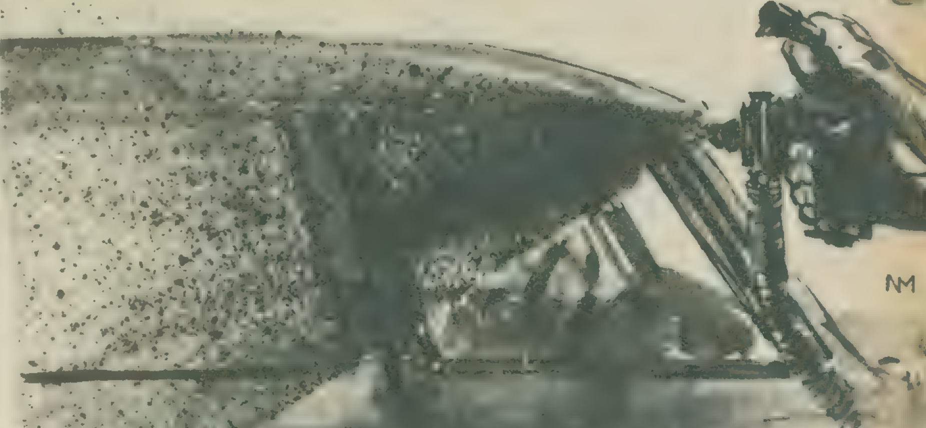
ГОДИНАМА ЈЕ СЛАВНИ МАЂИОНИЧАР ИЗВОДИО ОПАСАН ТРИК. А ОНДА ЈЕ У НЕЧЕМУ ПОГРЕШИО . . .

ФАНТАСТИЧНА

ЛЕОНАРД ТАШНЕТ

ПРИЧА

ОСВЕТА

Зовем се Купермен. Ал Купермен. Секретар сам трговачког удружења у Њу Фолсу. Посао који, упркос доброј плати, не бих пожелео ни најгорем непријатељу. Не зато што је Њу Фолс различит од других градова у такозваној урбаној кризи. Није то моја невоља.

Моја невоља се зове Мартин Смит, председник Удружења. Он лично је добар човек, дао би вам и кошуљу са леђа. Али, за напредак — е, за то није био. Летњи концерти — не! Новогодишња парада — не! Вазе са цвећем у Улици Хај — не! Не је реч коју је најлакше изговарао. Увек се труди да уштеди. Не схвата да данас, да би се добило више, мора да се и утроши више.

Невоље са аутомобилима

Узмите, на пример, остављене аутомобиле. Не волим ни да размишљам о њима. У сваком граду постоје места поред гробља на која нико не долази, или где дотрајале куће чекају рушење. У сваком граду на таквим местима су слупана кола која су оставили њихови власници да не би плаћали преношење на гробље аутомобила или на сметлиште.

Шта се догађа са колима? Разбију им прозоре, крадљивци поцепају све што могу. Напуштена кола су ругло, поред тога што су опасна за децу која се у њима играју.

Па, зашто их се град не ослободи? Трошкови и судске расправе.

Ми смо у Њу Фолсу имали нарочито лошу ситуацију око места где се градила Градска болница. Неко је запалио ватру у колима и једно дете је изгорело.

Градски савет је унајмио компанију да одвуче кола. Али, неки паметњаковић се досетио да компанија зарађује на рашчишћавању, а осим тога претрпава град. Поред тога, компанија је остављала аутомобиле на ивици града, на почетку ауто-пута. Одвратан утисак за сваког странца који долази у Њу Фолс.

Ситуација је била неизмењена кад ми једнога дана секретарица донесе посетницу: „Питер Хамилтон". Насмејала се и рекла:

— Он може решити проблем аутомобила. Рекао ми је да Вам то кажем. Да га видите само!

Рекла је да личи на хипија. Висок, танак, шешир, коса до рамена, бркови а ла Панчо Виља, светлоплава вунена кошуља, црвене панталоне, сандале и гитара на леђима.

Такав тип се руковао са мном и врло културно рекао:

— Господине, могу да уклоним сва напуштена кола из Њу Фолса за недељу дана.

— Шта сте ви? Некакав лудак? — запитах га. — Знате ли колико их има?

— Да, господине — рече. — Тачно девет стотина деведесет и шест. Испливаћу. Гарантујем успех. Цена је само десет долара по колима.

Па, прилично сам га подробно испитивао. Али, није ми ништа нарочито открио. Рекао ми је да има нову технику. Казао је да је раније био професор органске хемије, сада без запослења. Рекао је да ће ми показати како ради.

Позвао сам Смита, који није веровао у цену. Рекао је ако се то уради за толико новца, он ће радо платити половину да Удружење не би дуго расправљало.

Смит и ја смо чекали у улици крај старог канала. Шест остављених аутомобила лежало је на улици, без точкова, здробљених стакала и извађеног мотора.

Дошао је велики камион који је возио Хамилтон. Зауставио је, спустио даску са приколице, као рампу, и избацио опрему и мали утоваривач.

Приказ

— Где су Вам помоћници? — узвикнух.

— Нису ми потребни — одговори.

Смит ме је погледао. Подигао је обрве правећи такво лице као да не верује да момак може да учини оно о чему говори.

Опрема се састојала од пара бубњева са хемикалијама, сталка за флаше, покривеног бурета за мешавину, дугачког црева и снажног распршивача.

Хамилтон је отворио један бубањ, извукао одмерену количину нечега што је личило на зеленкасто зрневље, додао то некој црној течности коју је узео из другог бурета, измешао дрвеном лопатицом и прекрио буре.

Одсвирао је неколико тактова на гитари. Онда је причврстио један крај црева на отвор прекривача, а други крај за снажни распршивач. Извукао је три флаше, стакленом пипетом одмерио нешто садржаја из флаша и укапао га кроз сићушни отвор на прекривачу. Отвор је после залепио траком. Сео је на прекривач и одсвирао песму „Где је нестало све цвеће"?

Смит ме гледао као да је хтео да каже: „Зашто си ме одвојио од посла да бих гледао варалицу?"

Хамилтон је завршио песму, узео распршивач и почео да прска најближу олупину. Нешто попут наранџасте пене прекри кола. Пазио је да пена прекрије сваки део, чак и одоздо. Када су кола била прекривена, одступио је и рекао:

— Гледајте.

Пена је нарастала, стврдњавала се и у исто време стварала мехуре. Више се није видео ниједан део кола. Кроз пет минута нарастање је престало.

— Могао бих да средим још једна док чекамо. Имам довољно материјала — рекао је.

Окренуо је распршивач на стари „форд" који је био преко улице. Поновио је исти поступак.

За то време Смит је буљио у прва кола. Позвао ме је.

— Додирни, али пажљиво — рече.

Тако сам и учинио и одскочио притискајући плик који ми је растао на прсту. Пена је била усијана. Гурнуо ме лактом.

— Гледај.

Да ли сте гледали како се балон лагано празни? Или, још боље, човека од снега како се топи на зимском сунцу. Нешто налик на то догађало се са аутомобилима. Дрхтали су, тресли се и мало помало [illegible] равномерно. Прво неједнако док нису почели да попримају овалан облик. Онда су почели да се брже смањују, стално се тресући, док нису достигли величину овећих лопти за плажу. И све време топлота се појачавала, па смо морали да се одмакнемо добра три метра.

— Како вам се допада? — питао је Хамилтон прилазећи нам.

Смит је затресао главом.

— Не схватам шта се догађа. И шта ћете да урадите са том... том лоптом сада?

— Сада ћу вам прво одговорити на питање. Чим се буде довољно охладила, а када почнем посао убрзаваћу хлађење поливањем водом, утоваривачем ћу их пребацити на камион и однети на ђубриште. За мном ће остати све чисто.

— Али, шта сте учинили? — Смит је шетао око лопте.

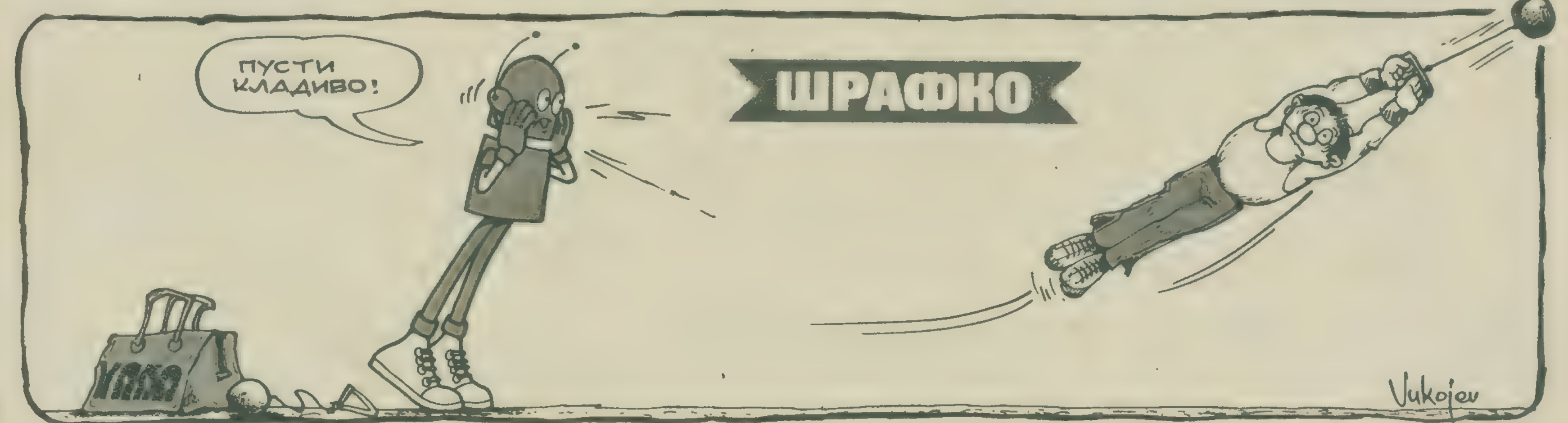
— Користио сам мало хемије — рече Хамилтон. — Ова пена је моја варијација онога што се назива полиестеаретански дериват.

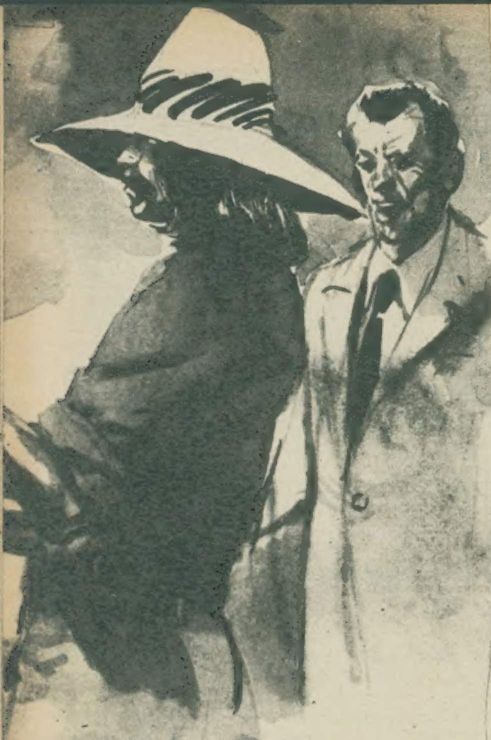
Постао је врло говорљив, поносан на оно што је учинио.

— Видели сте крајњи исход. Па, јесам ли добио посао?

Смит је пружио руку.

— Да, јесте. Можете, у ствари, почети одмах. Ја гарантујем за исплату. Чак ћу додати и напојницу. Нека цео посао буде округло 10.000 долара, ако сва кола уклоните за недељу дана. Средићу да Вам доз-

воле да користите хидранте за воду ради расхлађивања.

— Погођено! — запљескао је рукама Хамилтон. — Одмах ћу на посао. Следећег уторка ујутру долазим у Удружење по свој новац.

Невоље почињу

Могу само рећи да Хамилтон није био сам док је радио. Гомила се сакупила да га посматра. Није морао да сам помиче тешке кугле. Људи су долазили са сваковрсном механизацијом и камионима да односе велике наранџасте облутке. Неки су их узимали за украс дворишта, неки за делове ограде, а неки деци да имају на шта да се пењу.

Стари Очс, из хемијске компаније Бевер, утрошио је цело јутро убеђујући се са Хамилтоном. Понудио му је 30.000 долара годишње, а био је расположен да суму још знатно увећа, ако Хамилтон пристане да ради за њега. Али Хамилтон није био заинтересован.

— Не желим да се мешам у било који део Власти — рекао је. — Постоји увек могућност да се мој рад употреби у антиљудске сврхе. Радије ћу остати независан.

У уторак ујутру дошао сам рано и позвао Смита да среди исплату за Хамилтона.

— Долазим да поразговарамо — рекао је. — Размишљао сам о тих 10.000 долара.

Знао сам да невоље почињу.

Смит је дошао око десет сати. Неколико минута после њега појавио се Хамилтон.

— Добро јутро, господо — рекао је. — Баш на време. Ваше улице су слободне од бескорисних олупина. Је ли мој новац спреман?

Смит је седео за мојим столом. Пућио је усне, звиждукао, лупкао прстима.

— Па, млади човече, нудим ти 5.000 долара. Ту суму ти предлажем јер си имао лакши посао но што си очекивао. Пет хиљада долара је прилично добра недељна зарада.

Хамилтонове очи су сипале ватру, али му је глас био миран.

— Господине, договорили смо се да сума буде 10.000 долара.

— Усмени уговор је безвредан — рече Смит.

Хамилтон га прекиде.

— Господине, ја сам извршио свој део погодбе. Сада Ви извршите Ваш. Дајте ми мојих 10 хиљада долара.

— Овде је 5.000 долара. Узми или остави!

— Зажалићете — рекао је Хамилтон веома, веома лагано. Лице му је личило на олујни облак. Изишао је напоље.

Пет дана збрке

И догодило се у мају. Један од астронаута је био из нашег града, па смо планирали да му приредимо добродошлицу.

Смит ми је телефонирао.

— Добро је што је киша престала. Планирам ватромет на крају дочека. Узгред, Хамилтон се мува около. Кладим се да ће сутра доћи по новац. Пошаљи га мени.

— Где је био?

— Не знам. Разговарао сам, мало пре, са шефом полиције. Рекао ми је да су патролна кола приметила Хамилтонов камион како без циља иде улицама. Камион му је потпуно пропао. Полицајци кажу да је вода просто цурила из њега док се возио.

Хамилтонова вожња није била без циља. То су открили сутрадан. Као обично, укључио сам радио за време доручка.

„Необичан број удеса догодио се у граду. Упозоравају се возачи да не возе главним улицама због стања коловоза . . .“

Нисам чекао крај извештаја. Ускочио сам у кола и кренуо према центру. Но, нисам стигао тамо. Нисам могао. Раскрсница је била блокирана колима. Улице су биле сјај не као после кише, али нису биле влажне.

Отишао сам кући и позвао полицију.

— Невероватно — рекли су ми. — Као да се вози по леду. Само су главне улице угрожене.

Целог дана сам био прилепљен уз радио. Како се сунце дизало, бивало је све горе. Била је то, верујте ми, права збрка.

Смит је погађао да је Хамилтон узрок невоља и да ће их, вероватно, још изазвати. Узбуђено ми је тражио Хамилтонову адресу, али ја је нисам имао. Преко радио и тв-станица упутио му је хитан позив. „Цела сума је спремна. Молим, јавите се одмах“.

Морали смо да откажемо дочек. Требало је пет дана да се улице доведу у нормално стање.

Открили смо шта је проузроковало неприлике. Градски хемичари су објаснили:

— Нека врста силиконске супстанце просута је по влажним улицама. Створио се танак слој, као стакло. Врло је чврст.

Наравно, то је учинио Хамилтон. Због тих 10.000 долара које му нисмо дали, потрошило се десет пута више док су се улице испрале детерџентима, одвукла кола и платила болничка нега за жртве судара. На срећу, нико није озбиљније повређен.

Чак је и Смит морао да призна да је погрешио.

ЈЕДНА АЛИ ВРЕДНА

Мудрац сам себи гради судбину.

(Јувенал)

ЗЕЉАСТЕ БИЉКЕ

1. Вишегодишња зељаста биљка са мирисним звонастим цветовима, зове се и ђурђица; 2. Трајна зељаста биљка меснатих листова, расте на зидовима и крововима; 3. Биљка луковача, дугог лишћа и лепог крупног цвета различите боје, зове се и тулипан; 4. Зељаста биљка са листовима срцастог облика, користи се и у народној медицини.

1

2

3

4

АУТОР: ВЕ-МАК	1	ЕНГЛ. КЊИЖЕВНИЦА ЏОРЏ	НЕСКЛАД, ДИСХАРМОНИЈА	КОМЕДИЈА Б. НУШИЋА	АМПЕР	ВАЛЕРИЈАНА, ОДОЉЕН	2	ЦРНА КРЕДА	ПРИЧАТИ ПРИЈАТЕЉСКИ
МАЛИ ЂЕРДАН									
ПОВОДАЦ					СВЕЧАНА ДВОРАНА / УПОРНО ТРАЖИТИ				
ДИВЉА ЗВЕР				СЕВЕРНИ ЈЕЛЕН					
ДРУГО ИМЕ СЛИКЕ „МОНА ЛИЗА“								ЈАВНИ МАСОВНИ ЗБОР	
				ВРСТА ЈЕЛА					
ГОДИШЊЕ ДОБА / ВОЛТ		ИТАЛИЈАНСКА ТВ / ОТАЦ ИЛИ МАТИ				МОРСКИ СИСАР / ГНЕВ, КИВЊА			
ВРСТА ПАПАГАЈА				ДУГАЧКА ЖЕНСКА СУКЊА					
МАЛИ КОКОТИ, ПЕВЦИ									ГЛАВНА АРТЕРИЈА
СКУП НАПРАВА ЗА РАД	ДРАМА КАРЕЛА ЧАПЕКА		ХЕМИЈ. ЗНАК БОРА	Ж. ИМЕ / ОСТРВО НА ЗАДРАНУ					
						МЕСТО У ГОРСКОМ КОТАРУ	НЕОБУЧЕН / АУСТРИЈА		
РЕКА У СССР-У, ПРИТОКА ЈЕНИСЕЈА			3 ОВДЕ					„РАДИЈУС“ / ЗНАК АКТИНИЈУМА	
							КОЊ / ИТАЛИЈА		
ЗАСТРАШИВАТИ	4								

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

ВОДОРАВНО: П, хидрофите, адмирал, т, Ре, ограда, Ма, лустер, ол, Иља, л, н, Ете, Мел, филм, Иго, јубиларац, укоренити, Мали Пас, р, н, идила, пријатн, ањ, ПЛАВИР, не.

Издаје и штампа НИП „ПОЛИТИКА“, Македонска 29, 11000 Београд. Директор НИП „ПОЛИТИКА“ Вукоје Булатовић. Главни и одговорни уредник „ПОЛИТИКИНОГ ЗАБАВНИКА“ Живорад Стојановић. Уредници: Крнинка Виторовић, телефон 324-191/525, Нурџихана Ђозић, телефон 324-483. Технички уредник Владимир Горбунов, телефон 326-620. Секретаријат: телефон 324-191/523. Претплата за нашу земљу: тромесечна 66,00 дин, полугодишња 132,00 дин, годишња 264,00 дин. Претплата за иностранство: тромесечна 132,00 дин, полугодишња 264,00 дин, годишња 528,00 дин. Текући рачун за уплате из земље број 60801-601-822. Годишња претплата у страној валути: Долар 29.—, ДМ 68.—, Ффр. 143.—, СФрс. 73.—, Шкр. 125.—. Девизне уплате слати преко Београдске банке — Београд, на рачун број 60811-620-292-32000-000-00054, са обавезном назнаком за „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК“. Поштански фах 124. Телефони: 324-471, централа 324-191 и 325-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35/I, тел. 322-711. На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије број 413-2973-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез

ПРИПРАВНИК ПЕЦА

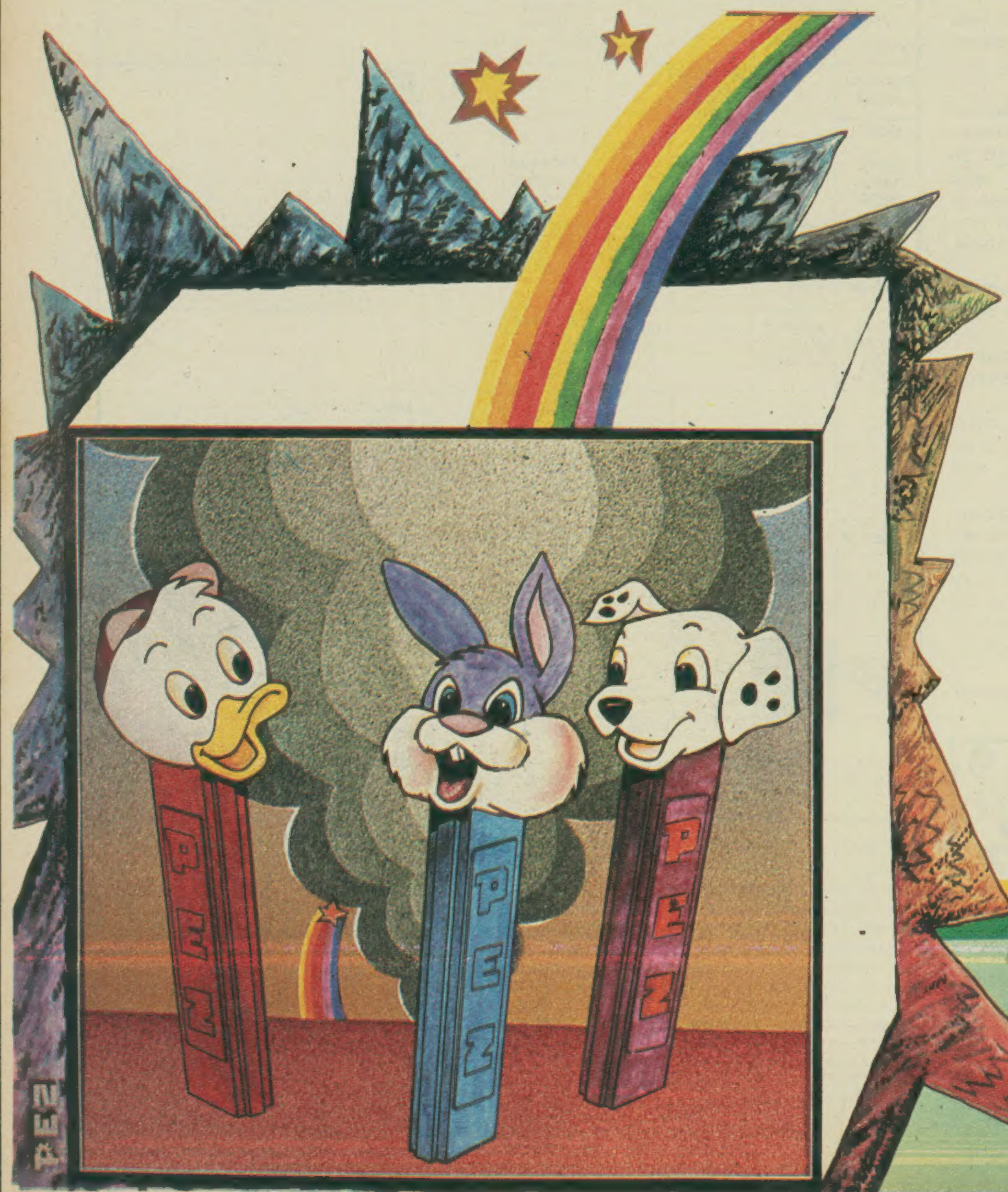

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

Мала пошта

11001 БЕОГРАД
МАКЕДОНСКА 29, П. ФАХ 124

Драги Забавничe,

ЖЕЛИМ ДА БУДЕМ...

ЗА ДИЗАЈНЕРЕ

Пошто сам на прагу стручног опредељења, замолио бих те да ми одговориш како да постанем дизајнер. Унапред захвалан

Читалац из Новог Сада

Школа за ликовне техничаре „Богдан Шупут" у Новом Саду, Петра Драпшина 8, има неколико смерова — дизајн графике, текстила и савремног одевања и дизајн ентеријера — па у школи можете да се распитате за услове уписа, или, на пример, у Школи за индустријско обликовање у Београду. Ако сте завршили средњу школу, можете да се пријавите на Факултет примењених уметности у Београду, 7. јула 4.

ЈА, СТЈУАРДЕСА!

Жељела бих да постанем стјуардеса па те молим да ми одговориш коју школу послије гимназије треба да похађам и гдје таква школа постоји.

Сања Береш,
Брчко
гимназија „Васо Пелагић"

Драга Сања, примили смо мноштво писама од девојака које би, као и ти, желеле да постану стјуардесе. Писале су нам: Неђа Пашалић из Зворника, Весна из Лесковца, Јагода Стојчевић из Сплита, Аранка Барањи из Зрењанина и... да не набрајамо више. Па, ево одговора за све вас.

Сваке године, у свим нашим дневним листовима, ЈАТ објављује конкурс за пријем нових девојака које желе да се баве овим позивом. На конкурс могу да се пријаве девојке које нису старије од 22 године, имају (најмање) средњу школску спрему и познају најмање два светска језика, од којих је енглески обавезан. Један од језика морају да знају на нивоу средњег курса, а други информативно.

Пре свега, девојке треба да се подвргну специјалном здравственом прегледу, па ако задовоље одређене критеријуме који су прилично оштри, похађају курс у трајању од 6-7 недеља. Тада добијају униформе и крећу, као приправнице, на неколико пробних летова, и то на линијама унутрашњег саобраћаја. И тада почињу да раде, уколико, наравно, покажу да су способне за обављање овог посла. Најпре лете у авионима ДЦ-9, и то по Југославији и Европи, а после 2-3 године, често и раније, укључују се и на дуже линије.

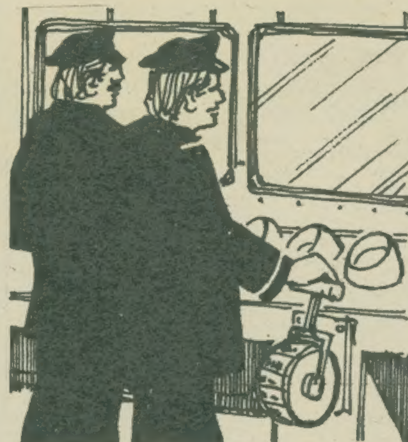
Иако су за овај позив најчешће заинтересоване девојке, све је више момака који се одлучују за посао стјуарда. Од око 500 стјуардеса и стјуарда, колико их ради само у ЈАТ-у, готово трећина су мушкарци... Ма колико да је овај посао леп и привлачан, за жене је, ипак врло напоран.

КАПЕТАНЕ, КАПЕТАНЕ...

Како се постаје капетан унутрашње пловидбе?

Ђокица из Костолца

Код нас постоји јединствена школа за школовање кадрова унутрашње пловидбе. То је Школски центар за бродоградњу, бродоградњу и хидроградњу у Београду, Слободана Пенезића Крцуна 19. После завршене ове школе, и то наутичког смера, уколико будеш примљен на неки од конкурса, укрцаваш се на брод где, обављајући од ређене послове, мораш да проведеш две године. Тада стичеш право да полажеш испит за поручника унутрашње провидбе. Ако си, међутим, завршио гимназију или неку другу средњу школу, тај испит полажеш тек после три године. У својству поручника остајеш још две године на броду па тек тада полажеш испит з капетана унутрашње пловидбе. А када га положиш — срећан ти пут капетане!

ГДЕ СТУДИРАТИ АРХЕОЛОГИЈУ

Желела бих да будем археолог, али не знам да ли постоји такав факултет и после које школе могу да се упишем. Молим те да ми одговориш.

Соња Домпеска,
Прилеп

Вероватно ће те обрадовати вест да ће Скопски универзитет идуће године добити шест нових факултета, а један од њих је и Археолошко-етнографски који се отвара у Охриду.

Читатељке Љиљана Шевић и Жана из Сомбора желеле би такође да студирају археологију, али не знају где могу да упишу ове студије. На Филозофском факултету у Београду, Студентски трг 1, постоји одсек за археологију, а у јуну се расписује конкурс за упис нових студената. Ако желе да студирају у Загребу, за све што их интересује могу да се обавесте на Филозофском факултету, Ђуре Салаја 3.

ВОЗИЛА НА ПРЕГЛЕД!

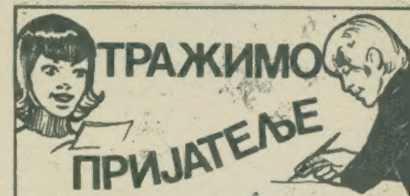
Не знам у коју школу треба да се упишем да бих једнога дана могао да радим на жељезници као службеник за технички преглед возила.

Миодраг Модрић,
Улица 1. маја 2, Ријека

Прегледач кола може да постане сваки радник металске струке који је радио најмање годину дана на пословима оправке и одржавања кола. Тада похађа школу за

прегледаче, практично ради краће време под надзором и полаже практични испит. Ако га положи, може да се запосли у неком од ООУР-а за техничко-колску делатност, као прегледач кола.

Амра Мехмедбеговић 71000 Сарајево, Загребачка 22 — 13 година, воли спорт, музику, скупља значке и маркице.

Драган Стојковић, 23000 Зрењанин, Сремска 105 — 15 година, спортиста који је навијач „Црвене звезде", скупља разгледнице и значке.

Татјана Керш, 25000 Сомбор, Московска 13 — 14 година воли музику, групу АВВА и навија за „Хајдук".

Емилија Софрониевска, 91000 Скопље, Карпош III А II/10 — 14 година, воли све што је својствено младима.

Марина Панић, 55000 Славонски Брод, Ђуре Ђаковића 108 — 12 година, воли поп музику и скупља значке.

Миодраг Маринковић, 11250 Железник, Свете Милутиновића 17/2 — 14 година, воли спорт, музику и плес.

Бобан Танасијевић, 11320 Велика Плана, Момира Гајића — — жели пријатељство са свим младима из Југославије

Бранислав Мијатов, 21230 Жабаљ, Генерала Милутиновића 154 — 17 година, воли спорт, забавну и народну музику.

WALT DISNEY
МИКИ

ВИДИМ... ПЛУТОН ЈЕ ВЕЋ ВЕЧЕРАО!
ПЛУТОН

И ЗЛАТНЕ РИБИЦЕ СУ НАХРАЊЕНЕ...
ДОБРО, ДЕ...

...РАЗУМЕО САМ ТЕ! САД ЋУ И ЗА НАС ДА СПРЕМИМ ВЕЧЕРУ!

ПОЈЕШЋЕМО ОВАЈ ПРЕОСТАЛИ ПАПРИКАШ ОД КРОМПИРА!
ЗАР ОПЕТ !?
Distributed by King Features Syndicate.

ЈЕЛИ СМО ГА СИНОЋ, ПА ДАНАС ЗА РУЧАК...

НЕМА НИШТА ОД ХРАНЕ! СУТРА ЋУ У КУПОВИНУ!
СО
КРЕКЕРИ

ПОКУШАЋУ ДА НАВЕДЕМ УЈНА МИНИ ДА НАС ПОЗОВЕ НА ВЕЧЕРУ!
Copyright © 1977 Walt Disney Productions World Rights Reserved

...А НАШ ШПАЈЗ ЈЕ ПОТПУНО ПРАЗАН!
СИРОТАНИ МОЈИ! ОДМАХ ДОЂИТЕ!
11-20

ЛЕПО СИ ОВО ИЗВЕО!

ЗА СТО! ВЕЧЕРА ЈЕ СПРЕМНА!

ОСТАЛА МИ ОД РУЧКА ПУНА ЧИНИЈА ПАПРИКАША ОД КРОМПИРА! САМО СЕ СЛУЖИТЕ!
36